

673/06.09.2018

LICEUL TEHNOLOGIC
„AVRAM IANCU” TÎRGU-MUREȘ

Plan de acțiune al școlii
PAS
2013-2020

Plan operațional
2018-2019

Aprobat în Consiliul de Administrație din data de 05.09.2018

DIRECTOR

Nume si prenume: prof. Rucoi Gheorghică Adrian

Semnătura :.....

Cuprins

PARTEA I	
Context	
I.1 Scurt istoric	
I.2 Formularea scopului	
I.3 Profilul actual al școlii	
I.4 Analiza rezultatelor anului școlar trecut	
I.5 Priorități la nivel național	
I.6 Obiective și priorități regionale și locale	
PARTEA II	
Analiza nevoilor	
II.1 Analiza mediului extern	
II.2 Analiza nevoilor – mediu intern (autoevaluare)	
PARTEA III	
Planul de acțiune al școlii	
III.1 Plan operațional	
PARTEA IV	
Consultare, monitorizare și evaluare	

PARTEA I

Contextul

I.1 Scurt istoric

Orizontul de timp privind școlarizarea s-a modificat aproape în fiecare an școlar și a impus un mod de abordare mai pertinent al structurii unităților școlare.

În cazul Liceului Tehnologic "Avram Iancu", unitate de învățământ care activează de peste 125 de ani în domeniul formării și pregătirii profesionale, pe diverse domenii, corelate cu piața economică a muncii.

Nenumăratele bresle existente în Tg-Mureș la jumătatea secolului al XIX-lea au reușit să impună înființarea unei școli de meserii, în anul 1860 funcționând în oraș o singură școală de ucenici. Sistemul breslelor, cu rigidele sale reglementări, a fost o piedică în dezvoltarea învățământului tehnic.

O dată cu desființarea breslelor, în 1872, începe o nouă epocă în dezvoltarea industrială a orașului, ceea ce duce la creșterea cererii forței de muncă calificată. Pentru promovarea industriei a luat ființă, în anul 1883, o școală de arte și meserii, la început cu trei clase, unde profesori de la alte școli din oraș desăvârșeau instruirea teoretică a ucenicilor meseriașilor din oraș. În această modestă școală, ucenicii învățau: citirea, scrierea, matematica, istoria, geografia, desenul tehnic și artistic. În cadrul școlii de arte și meserii se pregăteau ucenici în următoarele domenii: zidari, cizmari, dogari, brutari, bărbieri, tipografi, tapițeri, croitori, mecanici, strungari, turnători, etc.

La propunerea Ministerului de Industrie și Comerț, a Camerei de Comerț și cu sprijinul primăriei orașului Tg-Mureș se înființează la data de 13 noiembrie 1892, Școala de meserii pentru industria lemnului și metalului. Aceasta a funcționat într-o clădire de pe strada Rotunda, nr. 66, astăzi strada Matei Corvin. Această zi reprezintă data de naștere a școlii noastre, începutul unui lung drum marcat de momente grele, de reușite, de speranțe și amintiri ale dascălilor și a multor generații de muncitori calificați, măștrii sau tehnicieni.

Începutul a fost modest, școala având 29 de elevi, dar în scurt timp, și anume în 1895, a început pe terenul donat de primărie, construirea actualei clădiri în stil Art Nouveau, pe strada Sandor Janos, actuala Gh. Doja. Clădirea a fost terminată în august 1897, iar deschiderea festivă a avut loc în ziua de 27 decembrie 1897. În această prima fază, a construcției clădirii, școala avea trei săli de clasă, trei săli de desen, un laborator de fizică, o sală profesorală, patru cabinete pentru profesori, birou și locuința pentru director, precum și un corp destinat atelierelor ce aveau la parter două săli pentru mecanică, iar la etaj săli pentru tâmplărie. În scurt timp, datorită creșterii numărului de elevi, s-a extins spațiul pentru învățare, astfel că în anul 1903 se adaugă clădirii inițiale etajul I. În anul 1908 a fost înființat un atelier, în vecinătatea școlii, cu mașini pentru prelucrări mecanice și de tâmplărie, care erau puse și la dispoziția micilor meseriași din oraș. Se presupune ca frumoasa fațadă Art Nouveau a acestui atelier a fost proiectată de faimoșii arhitecți Jakob Dezso și Komor Marcell, de numele lor legându-se și construirea Palatului Culturii din Tg.Mureș.

O a doua etapă importantă în dezvoltarea școlii a început odată cu Unirea Transilvaniei cu România, când atelierelor au trecut din proprietatea școlii în proprietatea unui comitet al meseriașilor. Școala de Arte și Meserii, cum se numea după 1921, devine din anul școlar 1937/38 Liceul Industrial, condus de inginerul Câmpăian Octavian. În această perioadă, exista în incinta școlii un internat și o cantină cu 40 de locuri. Cu toate că structura economică a tânărului stat român nu s-a schimbat în mod semnificativ, a fost evidentă creșterea cerinței de forță de muncă în domeniul industrial, în special în Transilvania. Totodată, migrarea dinspre sat spre oraș, a fost un alt motiv care a stat la baza înființării, din inițiativa unui comitet condus de Emil Dandea și de avocatul Baciu, a căminului de ucenici Avram Iancu, actualmente clădirea internatului școlii de pe strada Iuliu Maniu nr. 4.

Această etapă de dezvoltare a fost brusc întreruptă de izbucnirea celui de-al doilea război mondial și de schimbarea administrației survenită după cedarea Ardealului.

O a treia etapă în funcționarea și dezvoltarea școlii începe cu redeschiderea acesteia după terminarea războiului sub forma Liceul Industrial cu secții în limba română și maghiară, cu specialitățile: lacătserie, mașini - unelte, fierărie și sculptură. Nu putem ignora faptul că în această perioadă, activitatea școlii, dar și a societății românești, a stat sub semnul politicii nefaste a regimului comunist: eliminarea oricărei forme de autonomie prin centralismul exagerat, impunerea unui statut diferit de cel al profesorilor, inginerilor din școală, prin încadrarea lor în întreprinderile din oraș, precum și alte măsuri politice și administrative au avut ca efect o limitare a modernizării școlii noastre. Cu toate acestea, prin munca profesorilor prestigiul școlii crește și, datorită masivei industrializări, numărul elevilor crește de la an la an. De remarcat este că la 15 decembrie 1949, Școala Tehnică Profesională și Metalurgică, cum se numea din 1948, își îmbogățește patrimoniul cu un atelier - școală cu plan de producție propriu, fiind prima școală din țară ce impunea acest sistem.

În anul 1950 școala trece sub patronajul M.I.U., schimbându-și numele în Școala Profesională de Ucenici, iar în 1956 sub patronajul întreprinderii Metalotehnica, devine Centru Școlar Profesional și Tehnic de Maiștrii al M.I.U. Numărul tot mai mare de elevi impune în 1969 supraetajarea clădirii școlii cu încă un nivel. În 1973, școala își îmbogățește zestrea cu o clădire cu 12 săli de clase, 2 laboratoare, o bibliotecă, sala și teren de sport, prin preluarea întregului patrimoniu al Liceului Teoretic nr. 4, devenind Grup Școlar M.I.U. - Liceul Industrial Metalotehnica.

Școala funcționează sub această formă până în 1983, când în urma unei hotărâri generale se desparte liceul de școala profesională, ca apoi în 1991 să se numească Grup Școlar de Industrie Ușoară. În anul 1992, anul centenar, școlii i se atribuie, prin ordinul MIS nr 474/1992, denumirea de Grup Școlar Industrial Avram Iancu. Din 2012, denumirea se schimbă, devenind Liceul Tehnologic "AVRAM IANCU".

I.2 Formularea misiunii

Misiunea școlii:

Liceul Tehnologic "Avram Iancu" este o școală care oferă oportunități de educație și de instruire de înaltă calitate, urmărește integrarea profesională și realizarea unor performanțe compatibile cu cele din UE într-un ambient atrăgător. Instituția prin resursele sale materiale și umane încurajează creativitatea, originalitatea și deschiderea spre lume, pune accent pe creșterea calității vieții, promovează principiul egalității de șanse, a dialogului, a spiritului de echipă și a învățării pe tot parcursul vieții, realizând astfel un cadru adecvat pentru formarea cetățenilor activi și responsabili.

Credem în capacitatea noastră de adaptare la nou prin punerea în practică a obiectivelor generale și specifice stabilite la nivel național, local și la nivelul instituției.

Școala noastră susține sistemul de formare profesională, în vederea asigurării resurselor umane în domeniul profilurilor de pregătire, ca o premisă de îmbogățire a resursei umane pentru economie, în comunitatea locală și activități de prestări servicii, de educație, prin valorificarea potențialului creativ a tinerei generații, nevoi specifice legate de sistemul comunității.

Viziunea școlii:

EDUCĂM PENTRU A ÎNVĂȚA TINERETUL SĂ CITEASCĂ VIITORUL

I.3 Profilul școlii

Liceul Tehnologic „Avram Iancu”, este amplasat nu departe de centrul orașului, mai exact pe str. Gh. Doja, nr 13 și deservește zonele învecinate ale municipiului și din județ, pe elevii care vor să-și definitiveze studiile preuniversitare liceale și de profil.

Școala noastră, este unul dintre edificiile culturale, istorice și economice cu o vechime de peste 125 ani din Târgu Mureș, având diferite denumiri, rămase desigur în memoria celor care i-au trecut pragul – profesori, maiștrii instructori și elevi.

DENUMIRI DE-A LUNGUL TIMPULUI:

1892-1921	➤ FA ÉS FÉMIPARI SZAKISKOLA ➤ ȘCOALA DE MESERII PENTRU INDUSTRIA LEMNULUI ȘI METALULUI
1921-1936	➤ ȘCOALA DE ARTE ȘI MESERII
1936-1940	➤ LICEUL INDUSTRIAL
1940-1945	➤ GÉPIPARI KÖZÉPISKOLA ➤ ȘCOALA MEDIE CONSTRUCȚII DE MAȘINI
1945-1948	➤ LICEUL INDUSTRIAL
1948-1955	➤ ȘCOALA MEDIE TEHNICĂ DE MECANICĂ
1955-1958	➤ GRUPUL ȘCOLAR PROFESIONAL ȘI TEHNIC DE MAIȘTRI
1958-1963	➤ CENTRUL ȘCOLAR PROFESIONAL ȘI TEHNIC DE MAIȘTRI ”METALOTEHNICA”
1963-1974	➤ GRUPUL ȘCOLAR PROFESIONAL ȘI TEHNIC DE MAIȘTRI „METALOTEHNICA”
1974-1983	➤ GRUPUL ȘCOLAR M.I.U.
1983-1991	➤ LICEUL INDUSTRIAL „METALOTEHNICA”
1991-1992	➤ GRUPUL ȘCOLAR DE INDUSTRIE UȘOARĂ
1992- 2012	➤ GRUPUL ȘCOLAR INDUSTRIAL „AVRAM IANCU”
2012-	➤ LICEUL TEHNOLOGIC „AVRAM IANCU”

Instituția noastră oferă instruire pe filieră tehnologică în domeniile industrie textilă și pielărie, mecanic și comerț la învățământul de zi și seral, iar la învățământ postliceal, specializarea Asistent manager. Având în vedere că este singura școală din municipiu care asigură o instruire de specialitate de nivelul 3 și 4 în domeniul industriei textile și pielărie, ea recrutează elevi din întreaga regiune.

- Din totalul de 453 elevi, 184 (40,36 %) din mediu urban, 269 (59,64 %) din mediul rural. Dintre aceștia marea majoritate fac naveta, doar 15 elevi locuiesc în internatele școlare ale altor unități de învățământ sau chiri întrucât internatul școlii noastre are activitatea întreruptă în vederea reabilitării conform adresei primăriei Tg. Mureș.

- Oferta școlară pentru anul școlar 2018/2019 cuprinde 20 clase, pe următoarele domenii și calificări:

LICEU

Nr crt	Forma de învăț	Ruta	Filiera	Profil	Domeniul	Calificarea	Clasa	Nr clase
1	Zi	Directă	Tehnologică	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț	IX	1
2	Zi	Directă	Tehnologică	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț	X	2
3	Zi	Directă	Tehnologică	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț	XI	1
4	Zi	Directă	Tehnologică	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț	XII	1
5	Seral	Directă	Tehnologică	Tehnic	Mecanic	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații	IX	1
6	Seral	Directă	Tehnologică	Tehnic	Ind text și pielărie	Tehnician în industria textilă	XI	1
7	Seral	Directă	Tehnologică	Tehnic	Ind text și pielărie	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații	XI	1
8	Seral	Directă	Tehnologică	Tehnic	Ind text și pielărie	Tehnician designer vestimentar	XII	1
9	Seral	Directă	Tehnologică	Tehnic	Ind text și pielărie	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații	XII	1
10	Seral	Progresivă	Tehnologică	Tehnic	Mecanic	Tehnician în industria textilă	XIII	1
11	Seral	Progresivă	Tehnologică	Tehnic	Mecanic	Tehnician în industria textilă	XIII	1
						TOTAL		12

ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL

Nr crt	Forma de învăț	Ruta	Filiera	Profil	Domeniul	Calificarea	Clasa	Nr clase
1	Zi	Directă	Tehnologică	Servicii	Comerț	Comerțiant-vânzător	IX	1
2	Zi	Directă	Tehnologică	Tehnic	Industria textilă	Confecționar produse textile	IX	2
3	Zi	Directă	Tehnologică	Servicii	Comerț	Comerțiant-vânzător	X	1
4	Zi	Directă	Tehnologică	Tehnic	Industria textilă	Confecționar produse textile	X	1
5	Zi	Directă	Tehnologică	Servicii	Comerț	Comerțiant-vânzător	XI	1
6	Zi	Directă	Tehnologică	Tehnic	Industria textilă	Confecționar produse textile	XI	1

6
ÎNVĂȚĂMÂNT POSTLICEAL

Nr crt	Forma de învățare	Ruta	Filiera	Profil	Domeniul	Calificarea	An	Nr clase
1	Post-liceal	Directă	Tehnologică	Servicii	Comerț	Asistent manager	I	1
2	Post-liceal	Directă	Tehnologică	Servicii	Comerț	Asistent manager	II	1

În cele 20 de clase la începutul anului școlar s-au înscris 453 elevi repartizați astfel:

Liceu zi+sc. profesională = 236 elevi cu vârsta cuprinsă între 14-19 ani.

Liceu seral = 172 elevi cu vârsta peste 19 ani.

Postliceal = 45 elevi cu vârsta peste 19 ani.

Din numărul total, de 453 elevi, 201 de elevi (43,80%) sunt domiciliați în Tg. Mureș, restul de 252 (56,20%) provin din împrejurimi.

Doar 15 elevi locuiesc în cămine, 92 fac naveta zilnic iar restul găsesc în alte situații.

Cei 453 de elevi au fost repartizați astfel:

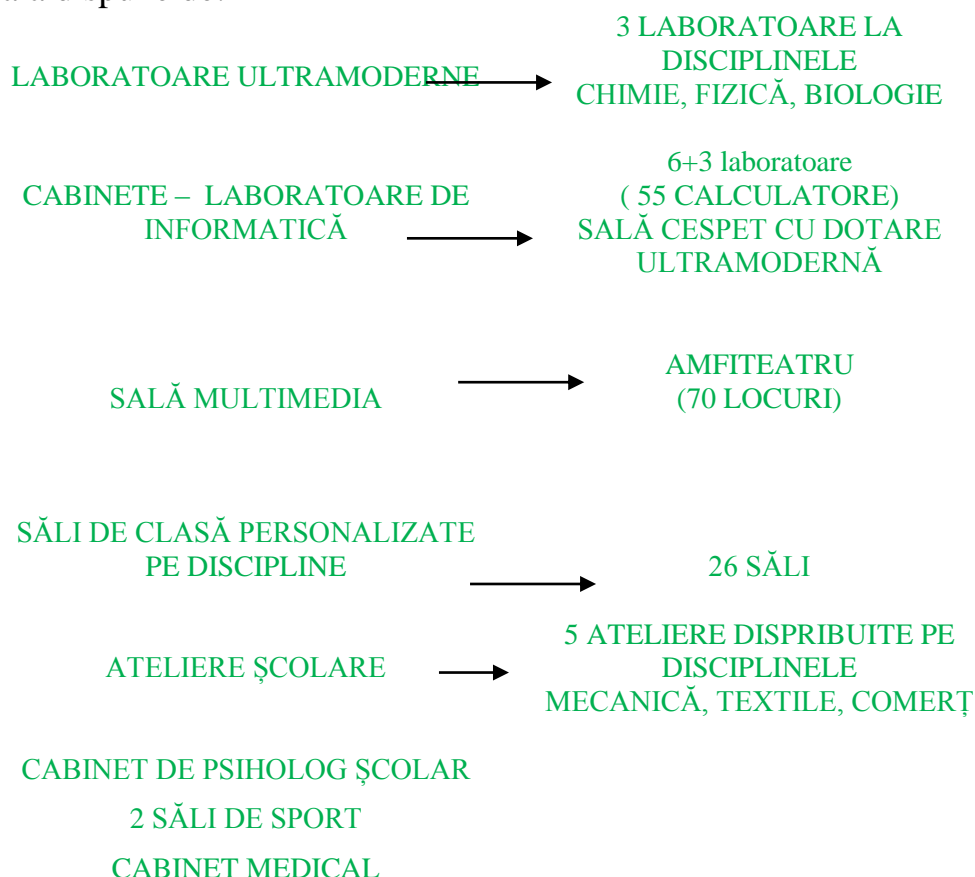
Liceul Zi Rută Directă	109
Liceu Seral Rută Directă	172
Școală Profesională	127
Școală Postliceală	45
Total:	453

În urma repartiției computerizate a elevilor de clasa a 8-a s-au realizat 3 clase de a IX-a, (1-liceu+2 profesională) ultima medie de intrare la clasa de liceu fiind, 5,11.

Procesul instructiv-educativ se realizează în două clădiri, în atelierelor școlii și la agenții economici, limba de predare fiind limba română și limba maghiară, existând 7 clase la secția maghiară, toate la învățământul liceal de zi și învățământul profesional de 3 ani. Clasele își desfășoară stagiile de pregătire practică în atelierelor școlii sau la agenții economici cu care școala a încheiat convenții cadru. Multe activități educative au loc la biblioteca școlii care este una dintre cele mai mari din județ, având peste 45 000 de volume de literatură și de specialitate. în sala multimedia, în sălile de curs special amenajate.

Cele două săli de sport, sala de fitness și terenul de sport din curte asigură buna desfășurare a orelor de educație fizică, fiind dotate cu echipamente sportive.

Școala dispune de:

Elevii care au o situație materială precară beneficiază de sprijinul financiar „Bani de liceu”, iar cei înscriși la școala profesională beneficiază de bursa profesională. Au fost validate pentru Bani de liceu în acest sens cererile a 4 de elevi, iar 104 elevi beneficiază de burse profesionale.

Personalul didactic al școlii este format din:

	Directori	Profesori	Ingineri	Maiștrii	TOTAL
TOTAL	2	31	7	2	42

	Grad I	Grad II	Definitivat	Debutanți	TOTAL
TOTAL	24	8	6	4	42

	Titulari	Suplinitori	Detașați	PCO	TOTAL
TOTAL	27	9	0	6	42

Personalul didactic auxiliar

Secretar	1,5
Informatician	1
Bibliotecar	1
Administrator financiar	1,5
Administrator patrimoniu	1
TOTAL	6

Personalul nedidactic

Muncitor întreținere	3
Paznic	3
Îngrijitori	2
TOTAL	8

Ofertă școlară 2018 / 2019

Liceul Tehnologic “Avram Iancu”

Tîrgu-Mureș, str. Gheorghe Doja nr.13, jud. Mureș,
cod: 540342, tel. 0365-882487
e-mail: liceul.avramiancu@yahoo.com
www.avramiancu-ms.edituraedu.ro

LICEU TEHNOLOGIC ZI

IX Tehnician în activități de comerț
R- 28 locuri
IX Tehnician în activități de comerț
M-28 locuri

LICEU TEHNOLOGIC SERAL

IX Tehnician mecanic întreținere și
reparații R-28 locuri
XI Tehnician în industria textilă R-28 locuri

ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL - calificare nivel 3

Oferim:

- practică la agenți economici
- cu posibilitatea de angajare și stimulare pe parcursul școlii;
- activități extrașcolare ;
- bibliotecă;
- sală fitness;
- săli multimedia;
- săli de sport;
- ateliere și laboratoare cu dotare corespunzătoare;

IX Comerciant-vânzător R-28 locuri

IX Confeccioner produse textile M-28 locuri

IX Confeccioner produse textile R+M-28 locuri

ÎNVĂȚĂMÂNT POSTLICEAL CU FRECVENȚĂ

Asistent manager R-28 locuri

Din 6 clase propuse prin planul de școlarizare, s-au aprobat 6, realizând 5.

I.4 Analiza rezultatelor în anul 2017-2018

Școala, un spațiu în care tânăra generație se formează, dând perspectiva vieții de salariat sau întreprinzător este supusă transformărilor sociale, progresului tehnologic dar și cerințelor din ce în ce mai specifice ale formării profesionale.

Rezultatele elevilor par a nu completa tabloul unui învățământ tehnic de mare valoare ancorat în economia locală, adaptată cererilor părinților și orientată spre abilitățile fiecărui elev. Majoritatea elevilor care aleg să învețe în instituția noastră o fac din dorința de a învăța o meserie, pasionați de una dintre specializările pe care acesta le oferă. Dovada faptului că școala reușește să le răspundă nevoilor lor este reprezentată de rezultatele bune pe care elevii școlii le au la concursurile pe meserii și la examenele de certificare a competențelor profesionale.

S-au făcut demersuri în a atrage, forma și propune diverse domenii de calificare studiind piața economică, situația cererilor de oferte de locuri de muncă, ținând cont de dotarea școlii, de resursa umană, de baza materială existentă.

Au fost analizate și alte aspecte din punct de vedere al agenților economici, partenerilor de formare și îndrumare profesională:

- aprecieri din partea Societăților comerciale la activitatea de practică a elevilor
- aproximativ 23 % din absolvenți își continuă studiile, la învățământul postliceal, în baza activităților de orientare privind cariera desfășurate la orele de dirigiență, iar un procent de 21 % din absolvenții cu diplomă de bacalaureat s-au orientat către Universități din Târgu-Mureș și din țară.
- activități extra curriculare în colaborare cu Școala Generală "Romulus Guga", Biblioteca Județeană Mureș, SC Procter & Gamble, OPC Mureș, Poliția Municipiului Târgu-Mureș, UMF Tg. Mureș, Centrul Regional de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Tg. Mureș, Asociația Cultural Științifică Vasile Pogor Iași, Fundația Buckner România, Col. Tehnic Dimitrie Leonida Petroșani, Univ. Babeș-Bolyai Cluj Napoca, Lic. Tehnologic Electromureș Tg. Mureș, Asociația Umanitară Pentru un zîmbet de copil, Fundația CADI Eutheria, fundația Lazareum-Casa de copii Lidia, Haineken și asociația CSR Nest etc.
- rezultate deosebite la concursuri de:
  - ✓ concurs "alege este dreptul tău" participare
  - ✓ Concurs național ZEL-loc II
  - ✓ Concurs de franceză Cluj Napoca – mențiune
- rezultate la concursuri pe meserii:
  - ✓ faza județeană Tehnician în industria textilă
  - ✓ faza județeană Tehnician în activități de comerț - 2 participări
  - ✓ Ziua națională
  - ✓ Marea Unire
  - ✓ Omagierea marelui poet "Mihai Eminescu"
  - ✓ Ziua eroilor
  - ✓ Ziua Europei
  - ✓ Ziua școlii
  - ✓ Ziua Armatei
- activități recreative:
  - ✓ balul bobocilor
  - ✓ colinde
  - ✓ vizionări piese de teatru
  - ✓ activități din săptămâna Școala Altfel

În acest sens menționăm următoarele rezultate:

► **Rezultatele examenului de bacalaureat - 2015**

	<i>Înscriși</i>	<i>Prezenți</i>	<i>Admiși</i>	<i>Procent admiși</i>	<i>Respinși</i>	<i>Procent respinși</i>
Iunie	33	27	13	48,14	14	51,85
August	34	26	2	7,69	24	92,3

► **Rezultatele examenului de bacalaureat - 2016**

	<i>Înscriși</i>	<i>Prezenți</i>	<i>Admiși</i>	<i>Procent admiși</i>	<i>Respinși</i>	<i>Procent respinși</i>
Iunie	13	13	3	23,07	10	76,93
August	30	30	2	6,66	28	93,4

► **Rezultatele examenului de bacalaureat - 2017**

	<i>Înscriși</i>	<i>Prezenți</i>	<i>Admiși</i>	<i>Procent admiși</i>	<i>Respinși</i>	<i>Procent respinși</i>
Iunie	24	24	2	8,34	22	91,66
August	23	17	4	23,53	13	76,47

► **Rezultatele examenului de bacalaureat - 2018**

	<i>Înscriși</i>	<i>Prezenți</i>	<i>Admiși</i>	<i>Procent admiși</i>	<i>Respinși</i>	<i>Procent respinși</i>
Iunie	24	21	3	14,2	18	85,8
August	37	23	1	4,34	22	95,6

► **Rezultatele examenelor pentru certificarea competențelor profesionale**

EXAMEN DE CERTIFICARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE
Sesiunea iunie 2017

	Prezenți	Neprezent.	Reușiți	Respinși
Nive 4	34	6	34	0
Total	34	6	34	0

Sesiunea iulie 2017

	Prezenți	Neprezent.	Reușiți	Respinși
Nivel 3	30	0	30	0
Total	30	0	30	0

Sesiunea august 2017

	Prezenți	Neprezent.	Reușiți	Respinși
Nivel 4	16	4	16	0
Total	16	4	16	0

Sesiunea august 2017

	Prezenți	Neprezent.	Reușiți	Respinși
Nivel 3	1	0	1	0
Total	1	0	1	0

Sesiunea iunie 2018

	Prezenți	Neprezent.	Reușiți	Respinși
Nivel 4	23		23	
Total	23		23	

Sesiunea iulie 2018

	Prezenți	Neprezent.	Reușiți	Respinși
Nivel 3	29		29	
Total	29		29	

Sesiunea august 2018

	Prezenți	Neprezent.	Reușiți	Respinși
Nivel 4	14	1	13	
Total	14	1	13	

Sesiunea iulie 2018

	Prezenți	Neprezent.	Reușiți	Respinși
Nivel 5	7		7	
Total	7		7	

► **Rezultate la concursuri și olimpiade 2017/2018**

Olimpiade	Locul I	Locul II	Locul III	Mențiune
Concursul "Alege! Este dreptul tău!"- etapa județeană				Elevi claselor a IX-a – a XI-a
Concursul Județean „Comerțul cu amănuntul prin magazinele de cartier”		Elevii din înv. profesional		
Concurs județean de teatru școlar			Piesa mine marine	
ZEL		Echpajul liceului		

► **Programe internaționale și colaborări**

- parteneriat Erasmus cu o scoala din Beckescsaba
- parteneriat Bokkland
- protocol de colaborare cu Univ. Tehnică din Cluj-Napoca
- protocol de colaborare cu Sc. Postliceală Med Farm Speranța
- acord de parteneriat Fundația ecologică Green
- acord de colaborare cu Univ de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca

► **Programe interne în calitate de școală organizatoare**

- Concurs Alege este dreptul tău
- Elită în trafic
- Tîrguri de artă și meserii
- Concursuri interșcolare cu echipele reprezentative de sport
- Comemorarea holocaustului
- Ziua Națională –Spectacol omagial
- Colaborare cu Gimnaziul „Romulus Guga” și Gimn Bernady Gyorgy: Program de colinde, decembrie 2017
- Oferta școlară - prezentare specializări și metodologie de înscriere pentru absolvenții clasei a IX-a cu invitarea directorilor diriginților din gimnazii din județ, promovarea unității de către directori și cadre didactice.

- Concurs județean Comerțul prin Magazinele de cartier

Neajunsurile activității anului școlar 2017-2018 au constat în :

- neimplementarea mentoratului ceea ce a creat dificultăți în adaptarea la clasă a profesorilor debutanți
- informarea părinților elevilor de clasa a VIII a cu privire la sistemul de învățământ este trunchiată
- perioadele de înscriere și examenele elevilor se suprapun și se prelungesc pe tot parcursul vacanței
- structura anului școlar este diferențiată ca lungime pentru fiecare nivel, specializare și nu ajută la crearea unui climat favorabil structurii activității desfășurate într-o anumită perioadă calendaristică (unele clase vin la școală în perioade în care ceilalți elevi sunt în vacanță)
- absenteismul se manifestă mai ales la elevii care provin din familii dezorganizate
- adaptarea cerințelor de perfecționare la orarul de lucru al profesorilor nu este corespunzătoare, deseori împiedicând buna desfășurare a procesului instructiv-educativ.
- programele școlare sunt încă supraîncărcate, prin urmare cerințele profesorilor sunt mari, lucru ce duce la suprasolicitare din ambele părți
- există suprapuneri ale materiei vizavi de ciclul inferior al liceului și ciclul superior; materia nu a fost revizuită
- profesorii sunt nevoiți să completeze o serie de documente situate în afara ariei lor strict profesionale, informațiile oferite devenind baze de date pentru diferite instituții și care sunt greu de gestionat, profesorii fiind doar cu fracțiuni de normă în unitate
- parteneriate cu agenții economici, aceștia fiind prea puțin implicați în a-și pregăti viitorii angajați, preferând să-i școlarizeze la locul de muncă, prin cursuri de recalificare realizate cu AJOFM
- activitățile extracurriculare impuse sunt în număr din ce în ce mai mare, în detrimentul activităților cu adevărat educative care se pliază pe nivelul de pregătire și capacitățile intelectuale ale elevilor școlii
- realizarea programului orar favorizează profesorii care vin doar câteva ore în școală, titularii se adaptează pentru a asigura buna desfășurare a activității
- problematica orelor de dirigenție ca muncă educativă a devenit disciplină de studiu, pentru a recupera lacunele cu care elevii vin din învățământul gimnazial
- rezultate mediocre ale elevilor și sub-mediocre la înscriere în unitatea noastră, în clasa a IX-a liceu și a IX-a profesională.
- implementarea metodelor interactive, moderne este încă la început de drum, fiind mulți elevi în clasă, se lucrează prea puțin diferențiat
- neutilizarea la nivel optim a platformelor educaționale existente; deși utile în activitatea didactică, acestea necesită timp de pregătire suplimentar, deseori implicând aportul informaticianului, nu sunt încă pentru toate specialitățile
- colaborarea cu părinții/bunicii/tutorii este unilaterală - numai dinspre școală către părinți, invers există numai în cazuri speciale
- nerealizarea acreditării unității școlare ca furnizor de formare profesională pentru adulți

I.5 Priorități la nivel național

Integrarea României în UE a impus formarea de competențe specifice conform standardelor, în întreg învățământul tehnic și profesional.

Strategia PLAI și PRAI, prevede o pondere a învățământului tehnic de 60% și 40% învățământ tehnic/ tehnologic, ponderi bazate pe dezvoltarea unei economii în care nivelul de pregătire al elevilor.

Văzută din interiorul sistemului de învățământ, această orientare s-a schimbat în ultimii 2 ani, și a pierdut teren ideea de profesionalizare, abilități practice în detrimentul formării unor tehnicieni pregătiți pentru susținerea economică.

Ca și priorități relevante pentru unitatea noastră, la nivel național ar fi:

- **Dezvoltarea coeziunii sociale și a participării cetățenilor la programele de dezvoltare economică și socială a comunităților locale**
  - Asigurarea șanselor egale în educație ca premisă a dezvoltării coeziunii sociale
  - Întărirea capacității de autoreglare și autoperfecționare a sistemului de învățământ în funcție de cerințele prezente și de perspectivă ale societății
  - Facilitarea integrării cetățenilor în câmpul muncii după etapa școlarizării
  - Dezvoltarea cetățeniei democratice
  - Implicarea unităților de învățământ în dezvoltarea socială și economică a comunităților locale și restructurarea rețelei școlare
- **Creșterea calității actului educațional ca bază a realizării „societății cunoașterii” în România**
  - Informatizarea procesului de învățământ
  - Sprijinirea organizării de concursuri și examene naționale pentru evaluarea cunoștințelor elevilor și profesorilor
  - Adaptarea continuă a curriculum-ului național, monitorizarea aplicării acestuia
- **Asigurarea calității pregătirii resurselor umane prin Învățământ profesional și tehnic și Formare profesională continuă (TVET)**
  - Adaptarea planificării educaționale, a capacității de școlarizare și a conținuturilor învățării la nevoile de dezvoltare economică și socială, la nivel local, județean, regional și național
  - Asigurarea recunoașterii calificării, transparenței și eficienței sistemului național al formării profesionale
  - Întărirea mecanismelor de asigurare a calității procesului de pregătire profesională prin TVE
  - Dezvoltarea și consolidarea culturii organizaționale a unităților de învățământ din TVE din perspectiva parteneriatului social și al spiritului antreprenorial
- **Dezvoltarea intelectuală și profesională din perspectiva învățării permanente**
  - Îmbunătățirea formării profesionale ca bază a obținerii unor rezultate eficiente pe termen lung
  - Includerea și dezvoltarea învățării nonformale și informale în oferta educațională a formării profesionale inițiale și a formelor specifice de educație continuă

- Armonizarea metodologiilor de certificare a formării continue dobândite prin educație formală și nonformală
- Diversificarea și extinderea ofertei de educație prin unitatea de învățământ

I.6 Obiective și priorități regionale și locale

Școala noastră este localizată în municipiul Tg. Mureș, județul Mureș, județ care este cuprins în Regiunea 7 Centru.

Regiunea de dezvoltare “CENTRU” este formată din județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu și are sediul Agenției de Dezvoltare Regională (ADR) în Alba Iulia.

Strategia de dezvoltare a Regiunii “CENTRU” cuprinde principalele priorități de dezvoltare viitoare ale regiunii, ea reprezentând o esență a Planului de Dezvoltare Regional (PDR).

Viziune: „ În anul 2020, județul Mureș va beneficia de un învățământ profesional și tehnic consolidat, eficient, orientat către piață și adaptat nevoilor în schimbare ale comunității locale și aspirațiilor individuale,,

PRIORITATEA 1: Corelarea ofertei ÎPT din regiune cu nevoile de calificare

ȚINTE - INDICATORI DE IMPACT:

- Până în 2020, rata șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani: maxim 15% la nivel regional (față de 30,2% în 2009, conf. INS, datele din AMIGO)
- Până în 2020, ponderea șomerilor din grupa 15-24 ani în numărul total de șomeri înregistrați în evidențele AJOFM: max. 12% la nivel județean (față de 20,2% la 31 dec. 2011)

Obiectivul 1.1: Identificarea nevoilor de calificare

 Ținta 1.1: Obținerea de informații credibile, de calitate, periodic actualizate și accesibile privind nevoile de calificare

Rezultate măsurabile:

- Informații actualizate anual privind evoluția pieței muncii regionale și locale
- Studii de monitorizare a inserției socioprofesionale a absolvenților ÎPT

Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:

1. Monitorizarea pieței muncii prin colectarea, actualizarea și analiza informațiilor privind nevoile pieței muncii, disponibile din surse statistice oficiale și administrative, studii și prognoze etc.

2. Monitorizarea inserției absolvenților ÎPT prin promovarea de proiecte în acest scop

Termen

(1) Anual,
luna
noiembrie
(2) în
funcție de
calendarul
liniilor de
finanțare

Cine răspunde

(1) AJOFM, ISJ,
CNDIPT
(2) ISJ; sprijin
metodologic
CNDIPT

Resurse: Bugetul național, resurse din sistem, resurse atrase (programe cofinanțate din fonduri UE)

Obiectivul 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare

<p>Ținta 1.2.1: Ajustarea structurii ofertei pe termen lung la nevoile de calificare (pe domenii de pregătire și calificări)</p>		
<p>Rezultate măsurabile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se vor utiliza ca indicatori procentele orientative recomandate în Anexa A • Planurile de școlarizare anuale, avizate de CLDPS, în concordanță cu PRAI și PLAI 		
<p>Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Actualizarea anuală a PRAI pe baza informațiilor privind nevoile de calificare 2. Actualizarea anuală a PLAI pe baza informațiilor din PRAI, cu particularizările specifice județului 3. Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările din PRAI și PLAI 4. Colaborarea școlilor în rețea și/sau consorții școlare pentru corelarea ofertei și optimizarea utilizării resurselor 5. Introducerea și actualizarea în documentele de planificare strategică în ÎPT a unei secțiuni distincte pentru problematica ruralului montan 	<p>Termen</p> <p>(1) Anual, martie (2) Anual, mai (3) Anual, Decembrie (4) Idem (5) Anual, cu ocazia actualizării PLAI și PAS</p>	<p>Cine răspunde</p> <p>(1) Consorțiul regional (2) ISJ, CLDPS (3) ISJ, CLDPS (4) ISJ (coordonare), școli (5) ISJ și școlile ÎPT din zonele montane</p>
<p>Resurse: Resurse din sistem, resurse atrase pt. asistența tehnică - programe cofinanțate din fonduri UE</p>		
<p>Ținta 1.2.2: Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile viitoare ale unei economii în schimbare</p>		
<p>Rezultate măsurabile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indicatori de ieșire <ul style="list-style-type: none"> - Până în anul 2020, rata de părăsire timpurie a școlii ¹: maximum 11,3% - Până în anul 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani care au absolvit învățământul terțiar:² 26,7% • Indicatori de impact: <ul style="list-style-type: none"> - Minim 50% dintre cei care nu continuă studiile se angajează în cel mult 6 luni de la absolvire, măsurat pe fiecare nivel de calificare - Gradul de utilizare la locul de muncă a competențelor dobândite de absolvenți (indicator nedefinit în prezent) - măsurat prin satisfacția angajatorilor în cel puțin 70% din cazurile investigate 		
<p>Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. V. măsurile 2.2-2.5 (privind accesul și continuarea studiilor) de la obiectivul 6.1 2. Aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională 	<p>Termen</p> <p>Conf. graficului de inspecții/Calendarului de</p>	<p>Cine răspunde</p> <p>- Inspecția școlară - Școlile din ÎPT</p>

¹ Ținta de 11,3 este conformă cu cea stabilită de România în cadrul PNR. Benchmark-ul pentru media la nivel european, adoptat prin Strategia EU 2020, este de 40%. Se referă la procentul din populația cu vârste între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscriși într-o instituție de învățământ sau de formare. (Eurostat, Studiul privind forța de muncă).

² Ținta de 26,7% este conformă cu cea stabilită de România în cadrul PNR. Benchmark-ul pentru media la nivel european, adoptat prin Strategia EU 2020, este de 40%. Se referă la absolvenții de învățământ terțiar, nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE).

Obiectivul 1.3: Diversificarea serviciilor oferite prin școlile din ÎPT	activități	- Rețele de școli
 Ținta 1.3: Implicarea activă a școlilor TVET în programe de formare pentru adulți și partenerii lor în folosul comunității	metode de învățare la nivel de rețea	și partenerii
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Cel puțin 50% din școlile din rețeaua de ÎPT acreditate ca furnizori de formare pentru adulți până în 2013 • Până în 2020, o medie de cel puțin 2 programe pentru adulți derulate anual în medie de fiecare școală acreditată • Până în 2020, cel puțin 500 persoane cuprinse anual la nivelul județului regional în cursurile de formare pentru adulți derulate de școli • Portofoliu diversificat de servicii promovat prin oferta școlilor 	și în școli	
Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> 1. Derularea procedurilor de acreditare 2. Colaborare cu AJOFM pentru reconversia profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active de ocupare, în mod prioritar pentru tinerii care în 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii 3. Relația cu întreprinderile pentru formarea continuă a salariaților, în vederea adaptării la schimbările tehnologice și organizaționale 4. Acțiuni de marketing și promovare agresivă pe piața serviciilor educaționale 5. Elaborarea și promovarea unei oferte diversificate de alte servicii educaționale la cerere, pentru diverse categorii de beneficiari, inclusiv în sprijinul educației non-formale și în întâmpinarea unor nevoi diverse (competențe parțiale, IT, diverse hobby-uri, educație pentru tinerele mame sau pentru vârsta a treia, etc.) 6. Oferirea de programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs) 7. Identificarea și valorificarea oportunităților de contractare a unor servicii de consultanță, cercetare, microproducție, etc. 	Ter me n Cal end ar de acti vită ți la niv elul fiec ărei șco li / rețe le de șco li	Cine răspunde Școli; rețele de școli și parteneri
Resurse: Resurse din sistem; resurse atrase (taxe de curs, programe cofinanțate din fonduri UE, etc.)		
<ol style="list-style-type: none"> 3. Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat 4. Măsuri metodice și colaborare interdisciplinară pentru consolidarea pregătirii de bază și a pregătirii tehnice generale 5. Măsuri conjugate pentru consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.) 		

<p>6. Integrarea unor elemente de competență pentru mediu, ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate</p> <p>7. Colaborare interdisciplinară în cadrul fiecărei școli și între școlile din rețea pentru promovarea inovării și formarea competențelor pentru noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare, antreprenoriat.</p> <p>8. Colaborare în rețea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, ex.: tehnice și comerciale/economice, tehnice-artistice-IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.</p>		
Resurse: Resurse din sistem; resurse atrase din programe cofinanțate din fonduri UE		

Obiectivul 1.4: Asigurarea calității serviciilor oferite prin școlile din ÎPT		
 Ținta 1.4: Îmbunătățirea asigurării calității și implementarea recomandărilor EQAVET pentru sistemele de asigurare a calității în ÎPT		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> Implementarea recomandărilor EQAVET, la nivelul tuturor furnizorilor de educație și formare profesională inițială 		
Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> Elaborarea și implementarea unui plan de măsuri pentru implementarea recomandărilor EQAVET Activități de formare pentru implementarea recomandărilor EQAVET și diseminare către factorii interesați 	Termen (1) mai 2018 (2) anual conf. calendar/plan măsuri de la pct.1 (3) Idem	Cine răspunde (1) ISJ cu asistență metodologică CNDIPT (prin responsabilul Punctului Național de Referință EQAVET și coordonatorul regional) (2) Conform plan măsuri de la pct.1 (3) Școli, coordonare ISJ, asistență CNDIPT
Obiectivul 2.1: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea unui loc de muncă		
 Ținta 2.1: Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> Realizarea unui număr mediu de minim 2 ore de consiliere <i>specializată</i> / elev, anual pentru elevii din clasele terminale din învățământul gimnazial și din ÎPT Informații de calitate accesibile elevilor privind oportunitățile de carieră, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT 		

Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: 1. Proiectarea și implementarea unui plan de activități de informare și consiliere pentru elevii din anii terminali de gimnaziu și ÎPT: 2. Organizarea de evenimente pentru prezentarea de oferte de locuri de muncă și pentru orientarea carierei cu implicarea angajatorilor 3. Colaborarea școlilor în rețea pentru elaborarea de materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire	Termen (1) Anual, septembrie (2), (3) Conform calendar plan de măsuri	Cine răspunde (1) ISJ, CJRAE (2) ISJ, CJRAE (3) Școli și rețele de școli, ISJ, parteneri
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase		
3. <i>Benchmarking</i> (raportare la un set comun de indicatori de referință) și schimb de bune practici în cadrul rețelelor de colaborare între școli, inclusiv cu școli din UE		
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase (programe cofinanțate din fonduri UE, etc.)		

PRIORITATEA 2: Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere

PRIORITATEA 3: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii și dotării școlilor din ÎPT

Obiectivul 3.1: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT		
Ținta 3.1: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități)		
Ținta 3.2: Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Până în 2020, toate școlile TVET din județ să corespundă normelor de siguranță, igienă și confort pentru elevi • Până în 2020, toate școlile TVET să din județ să beneficieze cel puțin de dotarea prevăzută în standardele de dotare minim obligatorie • Până în 2020, cel puțin 50% din școlile TVET din județ dotate la nivelul standardelor moderne de pregătire profesională 		
Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: 1. Inventarul necesarului de lucrări de reabilitare a infrastructurii, stabilirea priorităților la nivel de școală și rețea școlară 2. Evaluarea necesarului de dotare cu echipamente și adoptarea unui plan de acțiune corelat cu strategia ofertei pe termen lung 3. Evaluarea costurilor și identificarea tuturor surselor de finanțare care pot fi accesate 4. Pregătirea documentației tehnice necesare 5. Acțiuni de informare și formare în vederea accesării surselor de finanțare (ex. pregătirea pentru fondurile structurale europene) 6. Colaborarea școlilor în rețea pentru utilizarea optimă a unor	Termen corelat cu calendarul surselor de finanțare	Cine răspunde (1) Școli, autorități locale, ISJ (coordonare) (2) Idem (3) Școli, autorități locale (4) Idem (5) ISJ, autorități locale, școli

resurse disponibile		(6) Școlile în rețea
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase		

PRIORITATEA 4: Dezvoltarea competențelor profesionale ale resurselor umane din ÎPT

Obiectivul 4.1: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT

Ținta 4.1: Toți profesorii din ÎPT participă anual la o formă de perfecționare metodică și de specialitate

Rezultate măsurabile:

- Toți profesorii cuprinși anual cel puțin în activitățile metodice organizate la nivelul școlii sau al rețelei școlare
- Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți, operaționale în fiecare școală
- Cel puțin 25% din profesori / an participanți la un stagiu de formare organizat de instituții abilitate
- Programe operaționale anuale de actualizare a cunoștințelor din domeniul de specialitate, pentru toți profesorii de specialitate și maiștrii instructori, adoptate de fiecare școală sau rețea de școli dintr-un domeniu

Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:

1. Programe în colaborare cu agenții economici, pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor din ÎPT, cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic (vizite de documentare / stagii de formare în întreprinderi / întâlniri tematice cu agenții economici / participare la târguri și expoziții, etc.)
2. Programe de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.)
3. Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți
4. Schimburi de experiență cu alte școli în cadrul rețelelor de colaborare, inclusiv cu școli din UE
5. Acțiuni de diseminare exemple de bune practici.

Termen

Conf. grafic anual de activități,

Cine răspunde

(1) Școli, rețele de școli și parteneri
(2) CCD, școli, ISJ
(3) Profesori metodiști, șefii comisiilor metodice
(4), (5) Școli și rețele de școli

Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase

PRIORITATEA 5: Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT

Obiectivul 5.1: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT

Ținta 5.1: Creșterea reprezentativității partenerilor sociali în Consiliile de administrație ale școlilor

Ținta 5.2: Dezvoltarea de rețele funcționale de colaborare sistematică cu partenerii sociali

Rezultate măsurabile:

<ul style="list-style-type: none"> • Cel puțin un agent economic reprezentat în Consiliul de administrație din fiecare școală din ÎPT • Rețele de colaborare funcționale pe lângă fiecare școală, care reflectă diversitatea mediului economic (diverse clase de mărime, domenii și tipuri de activități producătoare de bunuri și servicii) și demonstrează implicare efectivă a partenerilor în toate activitățile cheie (identificarea cererii și planificarea ofertei, elaborarea curriculumului în dezvoltare locală, instruirea practică, examenele finale de evaluare, orientarea carierei, formarea profesorilor, educația la cerere, etc.) • Locuri de practică și condiții de pregătire în întreprinderi asigurate pentru toți elevii, în conformitate cu Standardele de pregătire profesională și cerințele învățării centrate pe elev 		
Măsurile/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: 1. Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de ÎPT pentru asigurarea reprezentării agenților economici în CA ale școlilor IPT 2. Diversificarea portofoliului de parteneriate al fiecărei școli prin încheierea de noi convenții, creșterea numărului de parteneri implicați, diversificarea obiectivelor și activităților comune 3. Monitorizarea parteneriatului social la nivelul rețelei de ÎPT (baza de date/harta anuală a parteneriatului) și adoptarea de măsuri de ameliorare 4. Îmbunătățirea organizării examenelor de absolvire, privind efectivitatea participării partenerilor sociali în cadrul comisiilor	Termen (1) Sept. anual (2) La începutul fiecărui semestru (3) Martie, anual (4) Iunie, anual	Cine răspunde (1) Școlile din ÎPT (2) Idem (3) ISJ (la nivel de rețea), școli (4) Școli, ISJ
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase		

PRIORITATEA 6: Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

Obiectivul 6.1: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar		
Grupuri țintă prioritare: - elevii din rural și zone mai izolate (<i>cu accent pe calitatea serviciilor, varietatea opțiunilor accesibile</i>) - minorități etnice (<i>dreptul la diversitate specifică, depășirea barierele sociale, varietatea opțiunilor</i>) - elevii cu nevoi speciale (<i>dificultățile specifice de acces și integrare</i>)		
<ul style="list-style-type: none"> Ținta 6.1: Facilitarea accesului la educație pentru elevii din categoriile dezavantajate Ținta 6.2: Prevenirea și reducerea abandonului școlar timpuriu Ținta 6.3: Creșterea ratei de promovabilitate la sfârșitul anului școlar Ținta 6.4: Creșterea ratei de promovabilitate la examenul de Bacalaureat 		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Până în 2020, școlile ÎPT din rural beneficiază de condiții de învățare comparabile cu cele din urban • Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul ÎPT • Abandon școlar în învățământul profesional de maxim 5 % până în 2020 • Plan de măsuri pentru integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) implementat prin PAS în toate școlile din ÎPT • Creșterea ratei de promovabilitate la sfârșitul anilor școlari cu minim un procent pe an • Creșterea ratei de promovabilitate la examenul de Bacalaureat cu minim un procent pe an 		
Măsurile/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:	Termen	Cine răspunde

<ol style="list-style-type: none"> 1 Investiții în infrastructura și dotarea școlilor din localități care concentrează un număr semnificativ de elevi dintr-o zonă rurală limitrofă sau din zone cu mobilitate redusă din condiții obiective (zone izolate, cu infrastructură de acces deficitară, etc.) – campusuri școlare 2 Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport/internat, burse, etc.) 3 Infrastructură adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.) 4 Colaborarea școlilor din rețea în planificarea ofertei pentru asigurarea unei acoperiri teritoriale optime din perspectiva cuprinderii în educație și continuării studiilor la fiecare nivel de calificare în cadrul traseelor de formare planificate 5 Programe de sprijin pentru elevii care vor să continue studiile prin schimbarea domeniului/traseului de pregătire: programe de recuperare și pregătire a elevilor pentru examenele de diferență - <i>colaborare între școli în acest scop</i> 6 Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în fiecare școală din ÎPT 7 Oferirea de programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate), programe de "alfabetizare" a elevilor aflați la început de ciclu de învățământ 8 Colaborare cu autoritățile, instituții specializate și ONG pentru oferirea de asistență specializată, consiliere și sprijin familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu (din medii sociale sau etnice defavorizate, familii de emigranți, familii monoparentale etc.) 9 Programe de șansa a doua pentru tinerii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare 10 Programe de sensibilizare a elevilor/părinților cu privire la importanța educației 	<p>(1)-(3) Corelat cu calendarul programelor de investiții, în funcție de sursele de finanțare identificate</p> <p>(4) Decembrie, anual: plan de măsuri</p> <p>(5) Conf. unui grafic stabilit anual la sfârșitul primului semestru</p> <p>(6) martie, anual</p> <p>(7) conf. plan măsuri (PAS)</p> <p>(8) idem</p> <p>(9) idem</p>	<p>(1)-(3) ISJ/MEdC, autorități locale, școli</p> <p>(4)-(7) Școli, rețele de școli</p> <p>(8) Școli, rețele de școli, autorități, instituții specializate, ONG</p> <p>(9) Școli, autoritățile locale, parteneri sociali</p>
<p>Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase</p>		

Priorități și obiective locale

Pe baza analizelor efectuate, a rezultatelor din procesul de consultări, Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională a stabilit ca priorități locale următoarele:

PRIORITATEA 1: Corelarea ofertei ÎPT din regiune cu nevoile de calificare

ȚINTE - INDICATORI DE IMPACT:

1. Până în 2021, rata șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani: maxim 3,7% la nivel județean (față de 4,7% în 2016, conf. INS, datele din AMIGO)
2. Până în 2021, ponderea șomerilor din grupa 15-24 ani în numărul total de șomeri înregistrați în evidențele AJOFM: max. 10,9% la nivel județean (față de 11,4% la 2016)

Obiectivul 1.1: Identificarea nevoilor de calificare

1. Ținta 1.1: Obținerea de informații credibile, de calitate, periodic actualizate și accesibile privind nevoile de calificare

Obiectivul 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare

Ținta 1.2.1: Ajustarea structurii ofertei pe termen lung la nevoile de calificare (pe domenii de pregătire și calificări)

2. Ținta 1.2.2: Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile viitoare ale unei economii în schimbare

Obiectivul 1.3: Diversificarea serviciilor oferite prin școlile din ÎPT

Ținta 1.3: Implicarea activă a școlilor TVET în programe de formare a adulților și alte servicii în folosul comunității

Obiectivul 1.4: Asigurarea calității serviciilor oferite prin școlile din ÎPT

3. Ținta 1.4: Implementarea unui sistem de asigurare a calității în ÎPT

PRIORITATEA 2: Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere

Obiectivul 2.1: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă

4. Ținta 2.1: Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere

PRIORITATEA 3: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii și dotării școlilor din ÎPT

Obiectivul 3.1: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT

- Ținta 3.1: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități)
- Ținta 3.2: Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire

PRIORITATEA 4: Dezvoltarea competențelor profesionale ale resurselor

umane din ÎPT

Obiectivul 4.1: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT

- **Ținta 4.1:** Toți profesorii din ÎPT participă anual la o formă de perfecționare metodică și de specialitate, începând cu anul școlar 2015/2016
- **Ținta 4.2:** Facilitarea adaptărilor și schimbărilor din sistem prin măsuri de sprijin pentru atenuarea impactului restrângerilor de activitate asupra profesorilor din ÎPT

PRIORITATEA 5: Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT

Obiectivul 5.1: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT

- **Ținta 5.1:** Creșterea reprezentativității partenerilor sociali în Consiliile de administrație ale școlilor
- **Ținta 5.2:** Dezvoltarea de rețele funcționale de colaborare sistematică cu partenerii sociali

PRIORITATEA 6: Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

Obiectivul 6.1: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar

Grupuri țintă prioritare:

- elevii din rural și zone mai izolate (*cu accent pe calitatea serviciilor, varietatea opțiunilor accesibile*)
- minorități etnice (*dreptul la diversitate specifică, depășirea barierele sociale, varietatea opțiunilor*)
- elevii cu nevoi speciale (*dificultățile specifice de acces și integrare*)

- **Ținta 6.1:** Facilitarea accesului la educație pentru elevii din categoriile dezavantaje
- **Ținta 6.2:** Prevenirea și reducerea abandonului școlar timpuriu

Partea II

Analiza nevoilor

În momentul de față preocuparea de bază a învățământului preuniversitar din țara noastră o constituie analiza rezultatelor implementării reformei prin prisma menținerii unui echilibru între cererea de forță de muncă și oferta de personal calificat pe diverse trepte ale învățământului, astfel încât să rămână deschisă posibilitatea recalificării rapide, în funcție de dinamica economică locală și zonală. Această acțiune ridică însă probleme multe și complexe.

II.1. Analiza mediului extern

❖ Caracteristicile socio-economice ale societății actuale

- Comanda socială nu este bine definită, prognozele evolutive în timp ale acestuia fiind relative. Societatea democratică prin evoluția ei rapidă nu permite politicului să definească liniile evoluției economice și deci prognozele sunt foarte relative;
- Inserția profesională se face din ce în ce mai greu, grija locului de muncă se transformă uneori în stress, iar această stare se repercutează asupra învățământului printr-o deusolare a elevilor și a părinților în alegerea unei traiectorii profesionale optime;
- Concepția despre reforma învățământului, mai ales asupra finalităților acesteia, se conturează mai greu. Ca urmare, sistemul de învățământ, planurile de școlarizare, rămân încă nefundamentate pe niște direcții funcționale și de eficiență redusă, rămânând la nivelul modelelor externe care au dat însă rezultate în alte condiții socio-economice;
- Situația actuală de criză economică duce la tendințe de a minimaliza problemele cu care se confruntă învățământul pentru că efectele disfuncționalităților acestuia sunt pe termen lung și mai greu sesizabile în cadrul unor analize nerelevante. Acest lucru se evidențiază clar în alocările bugetare care se obțin de la primărie, fără nicio analiză de nevoi;
- Recunoașterea importanței socio-economice a muncii cadrului didactic ar determina curmarea condițiilor frustrante în care se află, îmbunătățind motivația acestuia pentru muncă.
- Aprecierea salarială negativă a sectoarelor de producție, îi face pe elevi să-și aleagă doar meserii ușoare fără implicare de conținut și idei

Priorități naționale

- Dimensiunea actuală și dimensiunea estimată a pieței muncii;
- Nevoile de competențe estimate pe piața muncii;
- Numărul actual și estimat de tineri din zonă;
- Factori implicați și așteptările lor;
- Activitățile celorlalte școli și ale furnizorilor privați de instruire din zonă;
- Performanța școlii comparativ cu reperele regionale și locale;
- Evoluțiile planificate și/sau estimate ale zonei;
- Partenerii actuali și potențiali;
- Dimensiunea potențială a finanțării și sursele acesteia;

❖ Analiza mediului economic (date preluate din PRAI și PLAI)

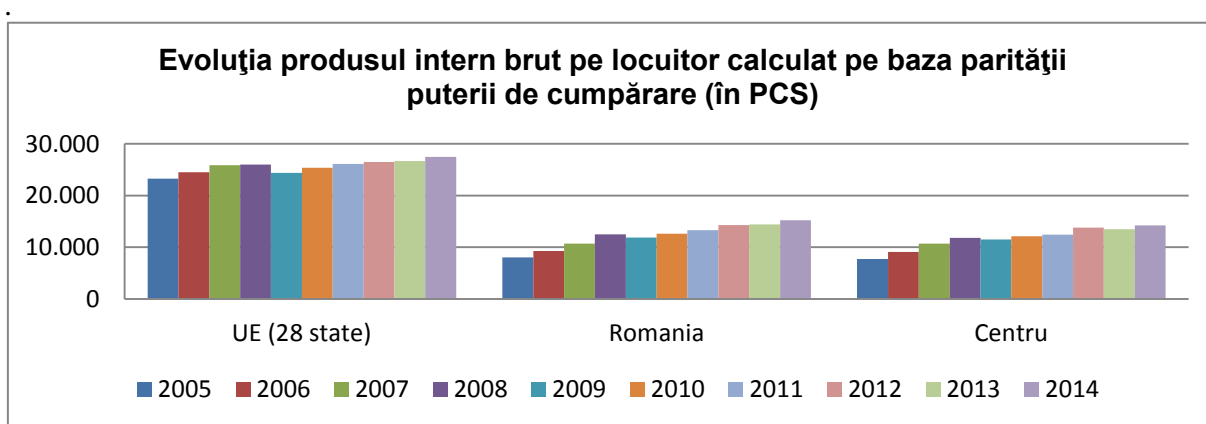
3. Profilul economic județean

3.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici.

3.1.1. Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)

Valoarea PIB/locuitor – indicator sintetic pentru aprecierea gradului de dezvoltare - plasează Regiunea Centru pe locul 3, după regiunile București-Ilfov și Vest, dar sub nivelul național. Calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), PIB/locuitor la nivel regional reprezenta în 2014 51,6% din media europeană (UE-27=100). Analizând ritmurile susținute de creștere a PIB din ultimii ani se constată o tendință de micșorare progresivă în timp a decalajului față de media europeană .

Fig.3.1

Urmărind evoluția PIB/locuitor la prețuri curente se constată că în județul Mureș, acesta înregistrează o creștere în perioada 2005 –2008, urmată de o scădere bruscă în 2009 pe fondul crizei financiare. În perioada 2010-2014 valoarea PIB/ locuitor înregistrează o evoluție crescătoare. În județul Mureș, nivelul maxim al PIB/locuitor s-a înregistrat în anul 2008, urmând tendința atât la nivel regional, cât și național. (v.tab.3.1)

În ceea ce privește evoluția indicelui de disparitate a PIB/loc. la prețuri curente, județul Mureș se află, în tot intervalul de analiză, 2005-2011, sub valorile înregistrate la nivel regional. (v.tab.3.1)

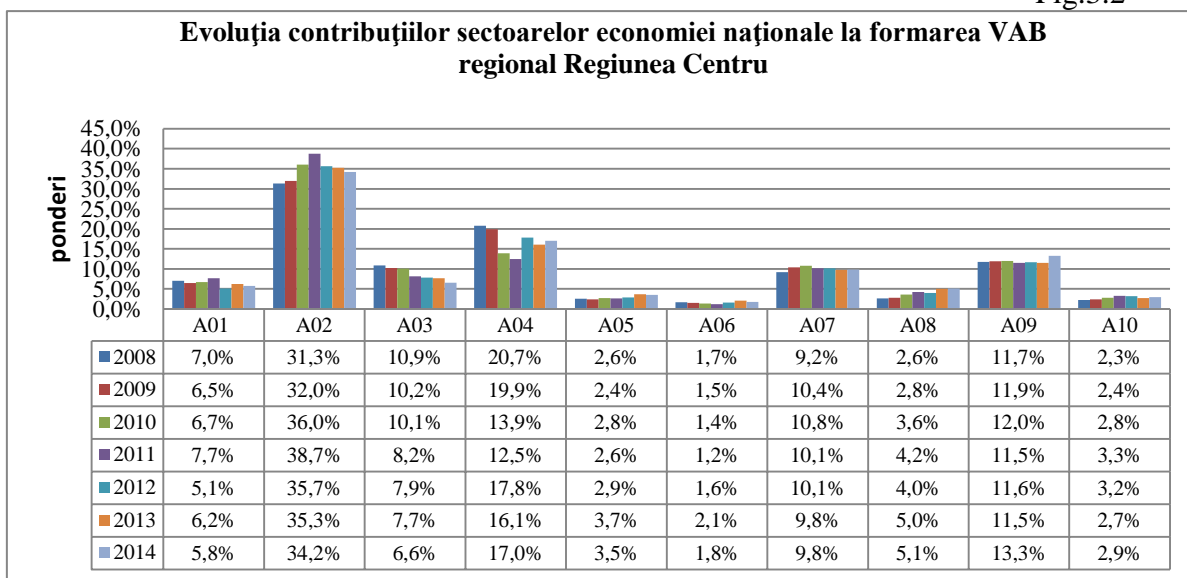
Tab.3.1

	Evoluția PIB/loc. la prețuri curente			Evoluția indicelui de disparitate a PIB/loc. la prețuri curente			PIB/loc. calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS)		
	România	Centru	Mureș	România	Centru	Mureș	România	Centru	Mureș
2005	3.800	3.600	3.300	100%	94,7%	91,7%	8.300	8.000	7.000
2006	4.600	4.600	4.000	100%	100%	90,9%	9.700	9.500	8.000
2007	6.000	6.000	5.000	100%	100%	86,2%	11.100	11.000	8.900
2008	6.900	6.500	5.300	100%	94,2%	85,5%	12.900	12.200	9.500
2009	5.900	5.700	4.400	100%	96,6%	83,0%	12.200	11.800	8.800
2010	6.300	6.000	4.400	100%	95,2%	78,6%	13.100	12.500	9.000
2011	6.600	6.100	4.600	100%	92,4%	79,3%	13.600	12.700	9.100
2012	6.700	6.400	...	100%	95,5%	...	14.300	13.800	...
2013	7.200	6.800	...	100%	94,4%	...	14.600	13.700	...
2014	7.600	7.000	...	100%	92,1%	...	15.300	14.100	...
2015	8.100	7.400	...	100%	91,4%	...	16.500	15.100	...

Sursa: Eurostat

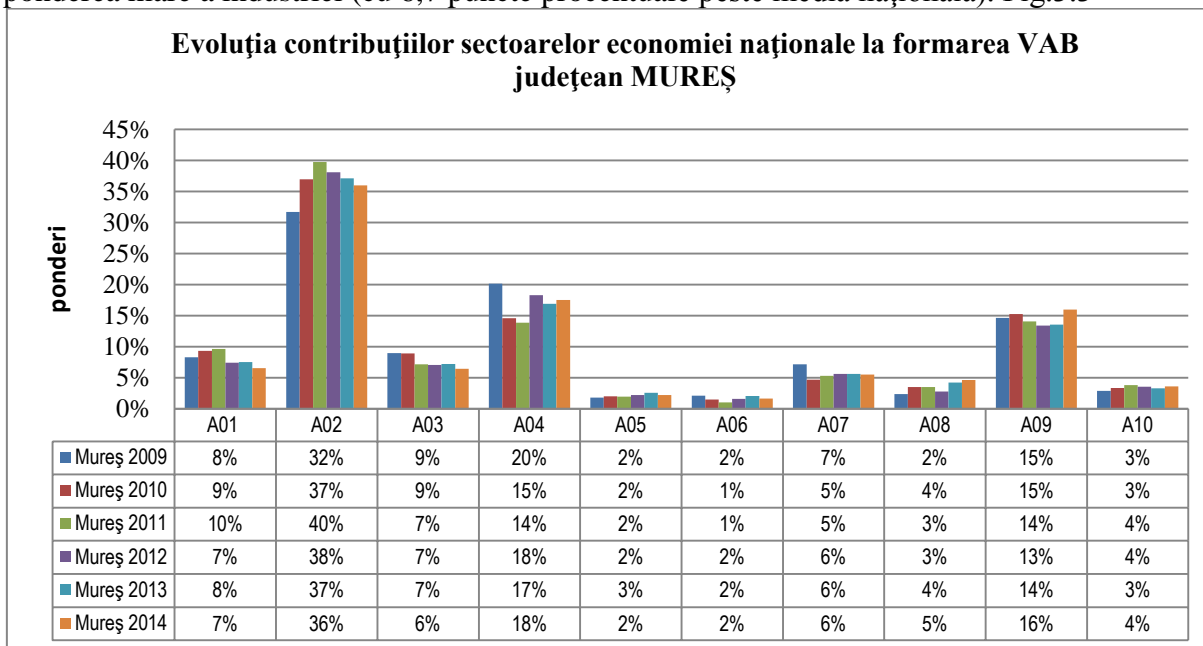
Evoluția valorii adăugate brute (VAB) la nivel regional pe ramuri de activitate în perioada 2008-2014 evidențiază o tendință de creștere a ponderii VAB pentru unele sectoare ale economiei (industrie, inclusiv energie electrică și termică, gaze și apă, salubritate, gestionarea deșeurilor, informații și comunicații, intermediari financiare și asigurări, tranzacții imobiliare și activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport) în paralel cu scăderea pentru alte sectoare (agricultură, vânătoare și silvicultură, pescuit și piscicultură, construcții, comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transport și depozitare, administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială).

Fig.3.2

Sursa: INS, Conturi Naționale Regionale

Comparativ cu structura VAB la nivel național în 2014, Regiunea Centru se remarcă prin ponderea mare a industriei (cu 6,7 puncte procentuale peste media națională). Fig.3.3

În 2015, contribuția județului Mureș la formarea VAB al Regiunii Centru era de 19,72%.

Tab.3.2

Structura Valorii Adăugate Brute (VAB), pe activități ale economiei naționale, în anul 2015 - comparativ pe România, Regiunea Centru și județul Mureș - (%) -

	RO	Centru	MS
--	----	--------	----

Structura Valorii Adăugate Brute (VAB), pe activități ale economiei naționale, în anul 2015 - comparativ pe România, Regiunea Centru și județul Mureș - (%) -			
	RO	Centru	MS
Agricultură, vânătoare și silvicultură, pescuit și piscicultură	5.3	5.8	7.0
Industria, inclusiv energie electrică și termică, gaze și apă, salubritate, gestionarea deșeurilor	28.6	34.2	36.0
Construcții	7.0	6.6	6.0
Servicii, din care:	59.1	53.4	51.0
- Comerț cu ridicata și amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transport și depozitare	16.9	17.0	17.0
- Informații și comunicații	5.5	3.5	2.0
- Intermedieri financiare și asigurări	4.1	1.8	2.0
- Tranzacții imobiliare	9.2	9.8	5.0
- Activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport	7.2	5.1	5.0
- Administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială	13.1	13.3	16.0
- Activ.culturale și spectacole; reparații prod. de uz casnic și alte serv.	3.1	2.9	4.0
TOTAL	100.0	100.0	100

Sursa: INS, Conturi Naționale Regionale

Comparația între județul Mureș, regiunea Centru și România, a structurii VAB în 2015 scoate în evidență următoarele aspecte relevante:

În județul Mureș s-au obținut ponderi peste media regională și națională a VAB în industrie inclusiv energie electrică și termică, gaze și apă, salubritate, gestionarea deșeurilor (36%) și în agricultură, vânătoare și silvicultură, pescuit și piscicultură (7%)

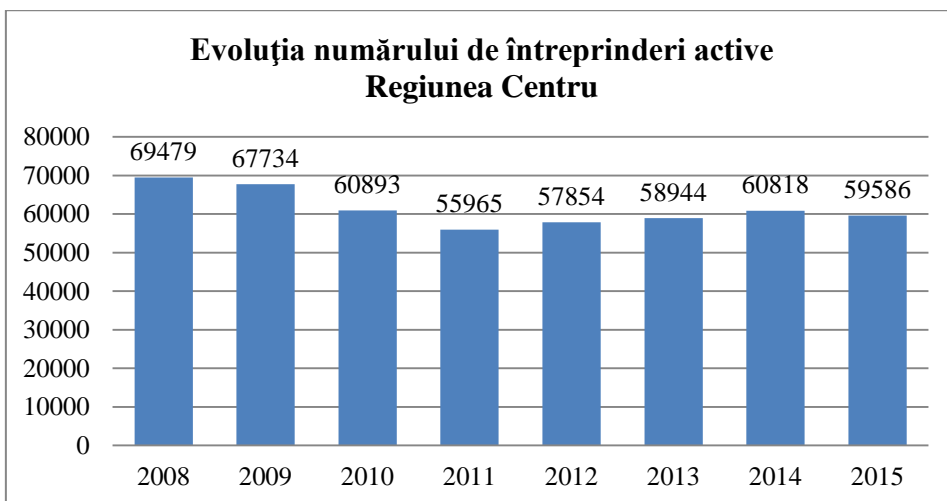
S-au înregistrat ponderi sub media regională și națională a VAB în construcții (6%) și în servicii (51%).

În categoria serviciilor s-au detașat cele din administrația publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială (16%) obținând o creștere de 2,9% față de ponderea națională și 2,7% față de cea regională.

3.1.2. Dinamica generală a firmelor din județ - unități locale active

În Regiunea Centru, la sfârșitul anului 2015 erau înregistrate un număr de 59.586 firme ca unități locale active în agricultură, vânătoare și servicii anexe, industrie, comerț și alte servicii, din care firmele înregistrate în județul Mureș fiind în număr de 12.486. În Regiunea Centru, la sfârșitul anului 2015, s-au înregistrat un număr total de 7.999 angajați (în creștere cu 1026 de persoane față de 2008), iar în județul Mureș s-au înregistrat un număr de 1.791 angajați, creșterea înregistrată în județul Mureș, față de anul 2008 fiind de 432 de angajați. Notă: din totalul angajaților este exclus personalul angajat în agricultură, vânătoare și servicii anexe.

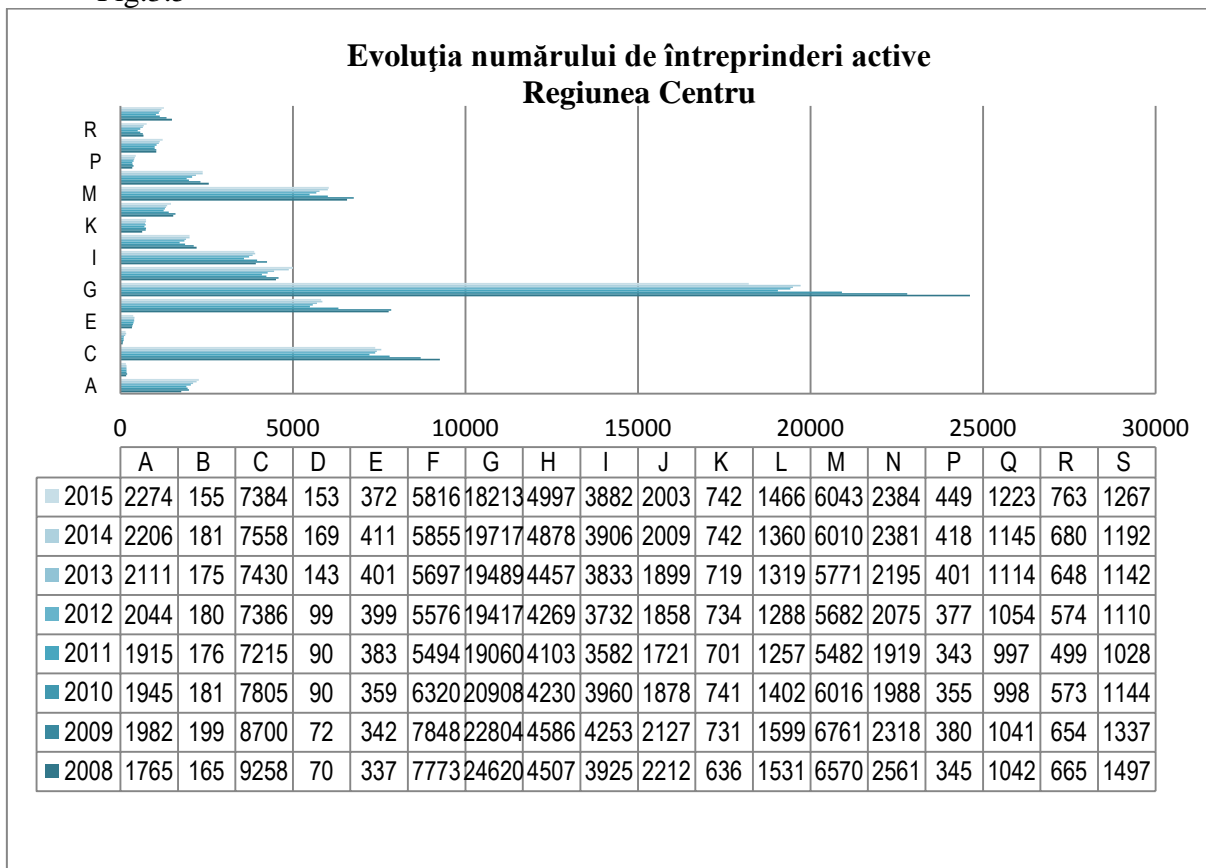
Fig.3.4

Sursa: INS, Baza de date TEMPO Online

Evoluția numărului de întreprinderi active din Regiunea Centru este reflectată în diagrama de mai jos:

Fig.3.5

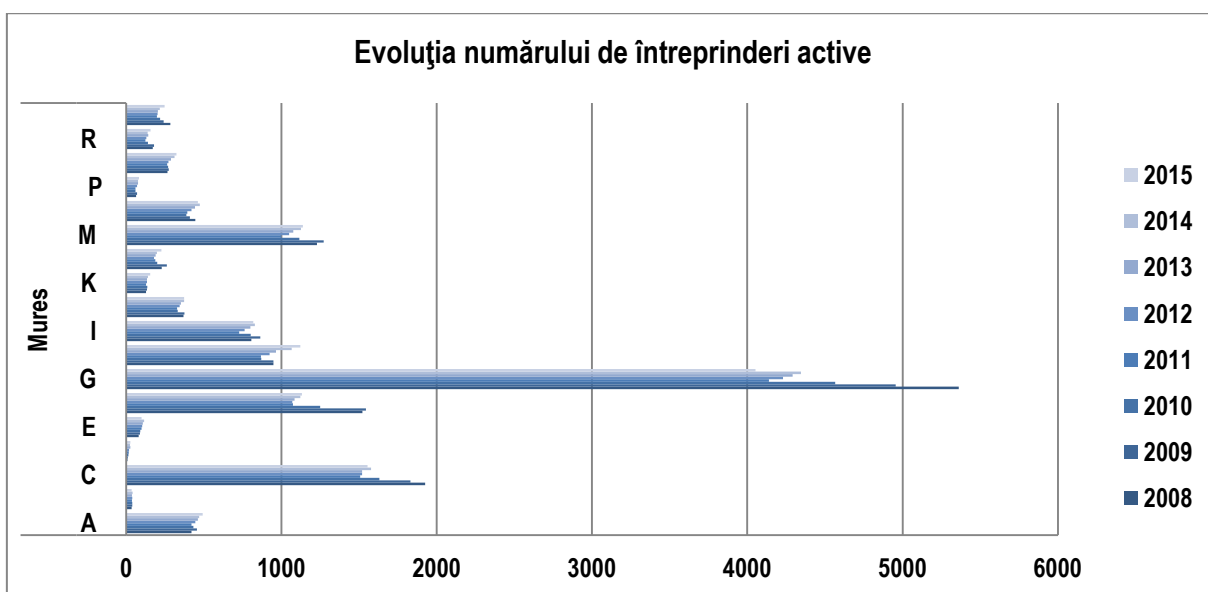

Sursa: INS, Baza de date TEMPO Online

Diagrama de mai jos scoate în evidență evoluția numărului de întreprinderi active din județul Mureș:

Fig.3.6

Sursa: INS, Baza de date TEMPO Online

La nivelul Regiunii Centru, pentru perioada 2008 – 2015, datele statistice pun în evidență o dinamică mai accentuată a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), decât a întreprinderilor mari, după cum urmează: în anul 2008 s-au înregistrat un număr de 69.479 de IMM - uri, din care microîntreprinderi 60.843, întreprinderi mici 6.847, întreprinderi medii 1.523. În anul 2015, IMM – urile înregistrate au fost de 59.586, din care: microîntreprinderi 52.040, întreprinderi mici 6.155 și întreprinderi medii 1.168. Se remarcă astfel o scădere cu 9.893 de firme, din care 9.850 IMM -uri. În ceea ce privește întreprinderile mari, acestea au înregistrat o scădere de 43 de întreprinderi în anul 2015 față de anul 2008.

La nivelul județului Mureș, se menține aceeași tendință de scădere a numărului de întreprinderi active, ca și la nivelul Regiunii Centru, situația prezentându-se în felul următor: din cele 14.273 de întreprinderi înregistrate în anul 2008, 12.576 au fost microîntreprinderi, 1.366 – întreprinderi mici, 289 – întreprinderi medii și 51 întreprinderi mari. În anul 2015, au fost înregistrate 12.486 de întreprinderi, din care: 10.940 - microîntreprinderi, 1.262 – întreprinderi mici, 239 – întreprinderi medii și 45 întreprinderi mari. Rezultă așadar o scădere de 1.787 de întreprinderi, reprezentând o reducere a numărului de întreprinderi totale cu 12,52%, scăderea cea mai accentuată înregistrându-se la categoria IMM și anume 12, 54%.

3.1.3. Dinamica generală a firmelor din județ - investiții

Investițiile brute din bunuri corporale din unitățile locale active din industrie, construcții, și servicii

Investițiile brute realizate în Regiunea Centru în anul 2012 au reprezentat 8,3 % din totalul la nivel național, ocupând poziția a 4 a după regiunile București - Ilfov, Sud - Muntenia și Sud - Vest Oltenia.

La nivelul județului Mureș, în intervalul de analiză 2008-2015, situația investițiilor brute în bunuri corporale din unitățile locale pe activități ale economiei naționale, este reflectată în tabelul de mai jos:

Tab.3.3.
Milioane lei –

SITUAȚIA INVESTIȚIILOR BRUTE ÎN BUNURI CORPORALE DIN UNITĂȚILE LOCALE PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE LA NIVELUL JUDEȚULUI MUREȘ								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
B Industria extractivă	375	299	383	15.015	29	1.395	463	341
C Industria prelucrătoare	603	386	412	698	821	643	1.139	1.054

D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	210	237	300	453	573	293	2.324	441
E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	69	45	40	81	66	60	145	222
F Construcții	206	98	76	88	120	65	93	209
G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	430	217	190	235	237	211	245	236
H Transport și depozitare	158	120	96	1197	93	84	89	128
I Hoteluri și restaurante	164	59	53	52	47	53	70	38
J Informații și comunicații	25	20	23	17	12	22	15	18
K Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	93	61	53	94	104	87	105	248
L P Învățământ	2	1	1	1	1	1	1	1
M Q Sănătate și asistență socială	13	43	29	15	48	11	14	22
N S Alte activități de servicii	15	7	6	7	6	5	6	11
T O T A L INDUSTRIE, CONSTRUCȚII, COMERȚ ȘI ALTE SERVICII	2.363	1.593	1.662	17.953	2.157	2.929	4.710	2.969

Sursa: INS, Baza de date TEMPO Online

La nivelul județului Mureș, în perioadele 2008 – 2010, 2012, 2015, cele mai mari investiții brute precum și cea mai mare dinamică s-au înregistrat în industria prelucrătoare, urmată de industria extractivă; în anul 2011 industria extractivă a înregistrat investițiile cele mai importante. Investițiile în învățământ au fost cele mai scăzute – v.tab. 3.3.

Investițiile nete din unitățile locative din industrie, construcții și servicii

Investițiile nete realizate în Regiunea centru în anul 2012 au reprezentat 8,5% din totalul la nivel național, ocupând poziția a 4 a după regiunile București - Ilfov, Sud – Muntenia și Nord – Vest.

La nivelul județului Mureș, cele mai mari investiții nete în perioada 2008 – 2015, s-au înregistrat în industria prelucrătoare, cu excepția anului 2010, an în care industria extractivă a fost pe poziția întâi – v.tab. 3.4.

Tab.3.4

Milioane lei -

SITUAȚIA INVESTIȚIILOR NETE ÎN BUNURI CORPORALE DIN UNITĂȚILE LOCALE PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE LA NIVELUL JUDEȚULUI MUREȘ								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
B Industria extractivă	360	262	335	210	13	312	368	304
C Industria prelucrătoare	374	263	215	239	585	410	784	780
D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	207	209	254	349	247	279	219	307

condiționat								
E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	61	21	29	12	12	26	69	204
F Construcții	125	57	35	44	93	48	45	159
G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	240	135	100	113	143	131	138	147
H Transport și depozitare	129	97	84	81	71	66	61	105
I Hoteluri și restaurante	97	45	15	24	23	45	54	24
J Informații și comunicații	16	16	12	10	9	17	11	15
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	62	36	29	52	66	79	59	194
P Învățământ	2	1	1	1	0	1	1	1
Q Sănătate și asistență socială	11	19	24	12	34	8	8	20
S Alte activități de servicii	13	6	5	4	4	4	4	7
T O T A L INDUSTRIE, CONSTRUCȚII, COMERȚ ȘI ALTE SERVICII	1.697	1.167	1.138	1.151	1.300	1.424	1.819	2.267

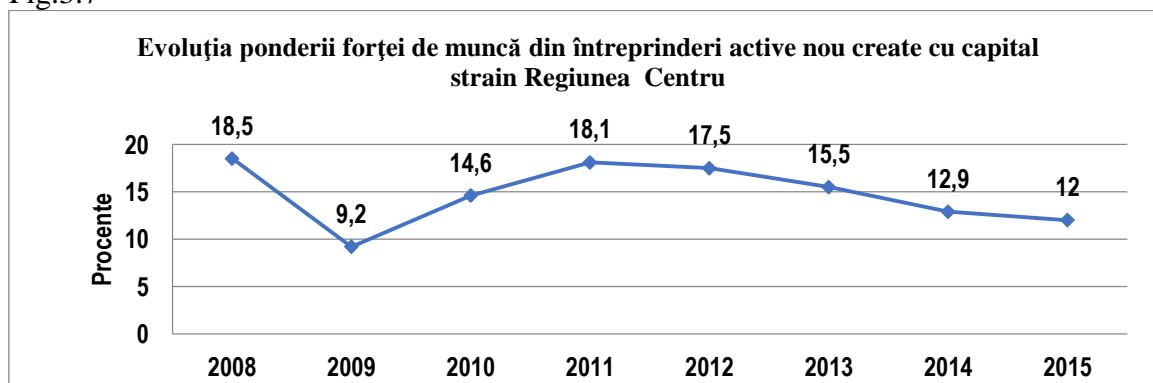
Sursa: INS, Baza de date TEMPO Online

Ponderea forței de muncă din întreprinderi active, nou create cu capital străin

Ponderea forței de muncă din întreprinderi active, nou create cu capital străin din regiunea Centru reprezenta 12% în 2015, ocupând poziția a 5-a după regiunile București-Ilfov, Sud-Vest Oltenia, Vest și Sud-Est.

În perioada 2008-2015 evoluția ponderii forței de muncă din întreprinderile nou create cu capital străin din regiunea Centru este oscilantă, înregistrând o scădere bruscă în 2009, pe fondul crizei financiare (de la 18,5% la 9,2%), urmată de creștere până în 2011. În ultima parte a intervalului ponderea forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin înregistrează o nouă scădere ajungând în 2015 la 12%.

Fig.3.7

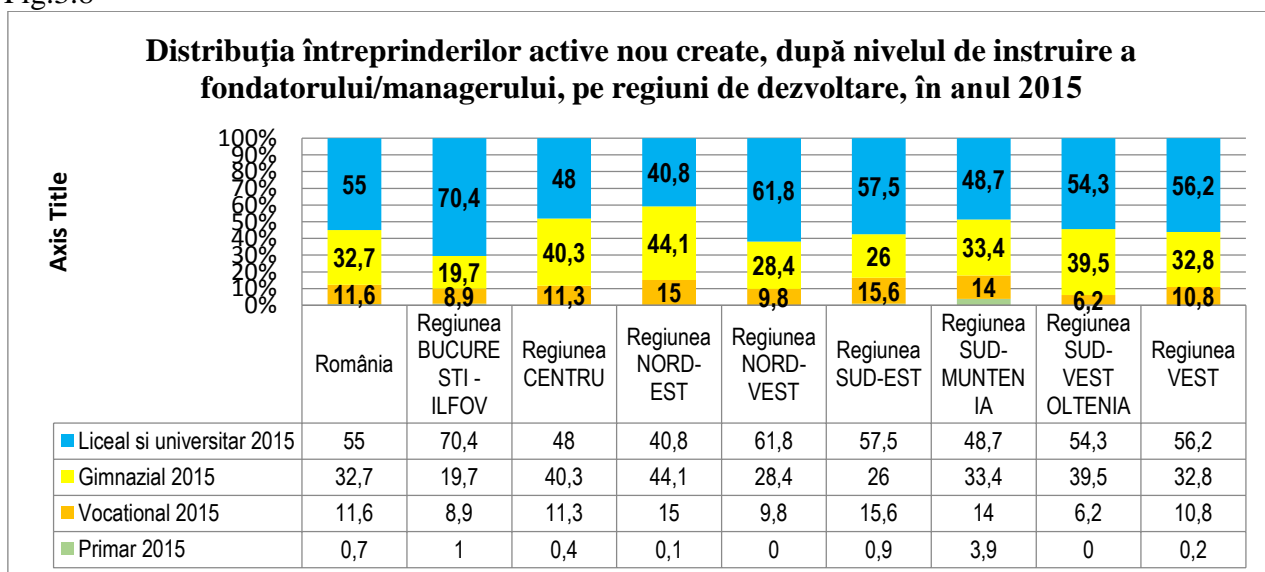

Sursa: INS Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111P

Nivelul de instruire al fondatorului/managerului întreprinderilor active nou create

La nivelul regiunii Centru, în anul 2015, 48% dintre fondatorii/managerii întreprinderilor active nou create sunt absolvenți ai învățământului liceal sau superior (a 7 - a poziție după regiunile București – Ilfov, Nord - Vest, Sud – Est, Vest, Sud – Vest Oltenia și Sud -Vest Muntenia).

Fig.3.8

Sursa: INS Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111V

Distribuția întreprinderilor active nou create, după categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2015

În anul 2015, 40,6% dintre fondatorii/managerii întreprinderilor active nou create au executat anterior munci necalificate, doar 3,1% dintre acești având anterior funcții de conducere. Puțin peste jumătate dintre fondatorii/ managerii întreprinderilor active nou create au exercitat munci calificate sau au avut profesii tehnice .

Situația întreprinderilor nou create la un an de la înființare

Conform datelor furnizate de INS, la un an de la înființare, ponderea întreprinderilor nou create active a înregistrat o evoluție crescătoare, de la 57,1% în 2008 la 71,2% în 2015.

În paralel se înregistrează o evoluție descrescătoare în perioada analizată pentru întreprinderile inactivate (de la 18,1% în 2008 la 17,2% în 2015) și pentru cele desființate (de la 24,8% în 2008 la 6,2% în 2015) – v. tab.3.5.

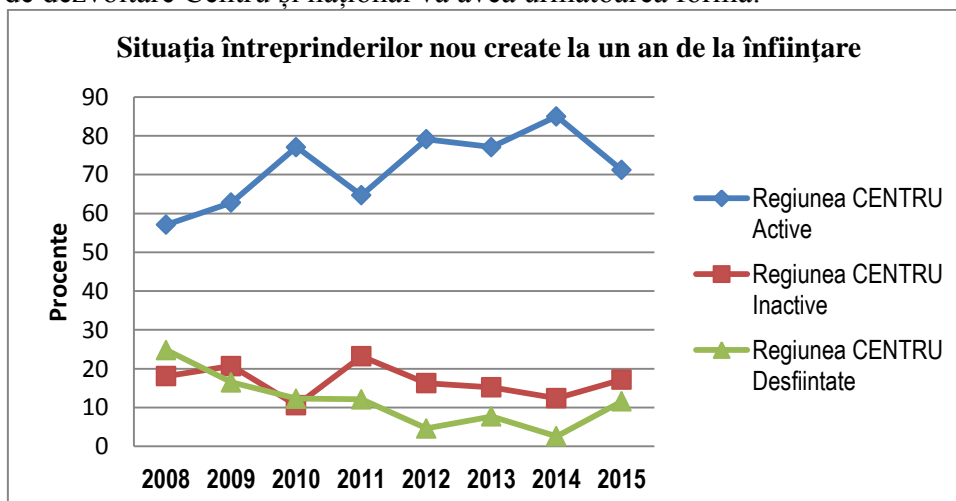
Tab.3.5.

Situația întreprinderilor nou create la un an de la înființare, pe regiunea de dezvoltare Centru și național - UM: Procente (%) -									
REGIUNI DE DEZVOLTARE	STAREA ÎNTRINDERILOR	ANI							
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Regiunea CENTRU	Active	57.1	62.8	77.1	64.7	79.1	77.1	85	71.2
	Inactive	18.1	20.7	10.6	23.2	16.3	15.2	12.4	17.2
	Desființate	24.8	16.5	12.3	12.1	4.6	7.7	2.6	11.6
ROMÂNIA	Active	51.7	62.2	68	63.4	75.9	74.1	81.1	77.8
	Inactive	20.4	20.8	22.2	27.5	18.5	15.8	13	16
	Desființate	27.9	17	9.8	9.1	5.6	10.1	5.9	6.2

Sursa: INS. Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111Y

Reprezentând grafic, situația întreprinderilor nou create la un an de la înființare, pe regiunea de dezvoltare Centru și național va avea următoarea formă:

Fig.3.9

3.2. Proiecția principalilor indicatori economici

Datele prognozate privind evoluția PIB indică la nivelul regiunii Centru o creștere în 2020 cu 34.130 milioane lei față de 2015 (43,6%), mai mare decât creșterea medie la nivel național (42,5%). La nivelul județului Mureș prognoza pentru evoluția PIB scoate în evidență o creștere cu 42,5% în anul 2020 față de anul 2015, mai mică decât creșterea la nivelul regiunii Centru și similar cu creșterea la nivel național – v. tab.3.6.

Tab.3.6

Valoarea produsului intern brut, pe județul Mureș, regiunea Centru și național - milioane lei, preturi curente -						
INDICATORI	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total economie	711.103	761.474	816.544	879.462	946.740	1.014.013
Centru	78.263	83.958	89.858	96.966	104.634	112.393
Mureș	15.570	16.586	17.760	19.142	20.665	22.198
PRODUS INTERN BRUT – modificări procentuale față de anul anterior						
Total economie	3.9	4.8	5.2	5.5	5.7	5.7
CENTRU	4.4	5.0	5.0	5.7	5.9	6.0
din care valoarea adăugată brută din:						
Industrie						
Total economie	5.4	1.8	6.0	5.7	5.4	4.6
CENTRU	7.3	3.8	5.7	5.7	5.3	4.6
Agricultură, silvicultură, piscicultură						
Total economie	-11.8	0.0	1.9	1.9	1.9	0.9
CENTRU	-10.9	-0.4	1.9	1.9	1.9	0.8
Construcții						
Total economie	6.8	1.8	5.0	7.0	7.2	7.7
CENTRU	6.6	2.0	4.9	6.8	7.0	7.7
Servicii						
Total economie	3.7	7.0	5.3	5.7	6.1	6.4
CENTRU	3.4	6.8	5.0	6.2	6.8	7.2

Sursa: INS - Comisia națională de prognoză- 2017

Creșterea VAB în perioada 2015 – 2020 se va înregistra toate sectoarele de activitate, cu excepția industriei, agriculturii, silviculturii și pisciculturii. Cea mai mare creștere a VAB se profilează în servicii (3,8% în 2020 față de 2015) urmată de construcții (1,1% în 2020 față de 2015).

Indicii de disparitate calculați conform metodologiei Institutului Național de Statistică, prin raportarea nivelului regional la nivelul național, au pentru PIB valori apropiate în perioada 2015-2020, în ușoară scădere spre finalul intervalului (de la 93% în 2015 la 92,8% în 2020) – v. tab.3.7.

Tab.3.7

Produsul intern brut pe locuitor - Indici de disparitate* - % -						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
CENTRU	93	92.9	92.5	92.5	92.6	92.8

Sursa: INS- Comisia națională de prognoză – 2017, calculați conform metodologiei INS, prin raportarea nivelului regional la nivelul național.

Numărul mediu de salariați 2015-2020

Se prognozează că numărul mediu de salariați va crește în regiunea Centru cu 127,9 mii persoane (21,6%) în 2020 față de 2015, depășind creșterea medie la nivel național (21,43%). În județul Mureș creșterea prognozată este de 21,2 mii persoane, respectiv 17,36%, ceea ce situează județul Mureș sub creșterea medie atât națională cât și la nivelul Regiunii Centru – v. tab. 3.8.

Tab.3.8

Indicatori	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Numărul mediu de salariați - mii persoane						
Total economie	4.611.4	4.750	4.954	5.160	5.380	5.600
CENTRU	590.1	612	637	663	690	718
Mures	122.0	126.0	129.9	133.8	138.4	143.2
Indicatori	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Numărul mediu de salariați - %						
Total economie	2.3	3.0	4.3	4.2	4.3	4.1
CENTRU	1.8	3.6	4.1	4.0	4.2	4.0

Sursa: Anul 2015 - Institutul Național de Statistică

Câștigul salarial mediu brut lunar

La nivelul regiunii Centru, se prognozează o creștere a salariului brut lunar cu 1.277 lei/salariat (55,7%) în 2020 față de 2015 pondere apropiată de media națională (38,1%) - v. tab. 3.9. Județul Mureș are o creștere prognozată de 57,2%, ceea ce plasează județul peste creșterea la nivelul regiunii Centru.

Tab.3.9

Câștigul salarial mediu brut lunar - lei/salariat -						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total economie	2.555	2.815	3.131	3.418	3.702	3.977
CENTRU	2.290	2.534	2.829	3.084	3.327	3.567
Mureș	2.250	2.492	2.829	3.044	3.287	3.538
Câștigul salarial mediu net lunar - lei/salariat -						

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total economie	1.859	2.047	2.274	2.476	2.674	2.864
CENTRU	1.661	1.838	2.052	2.237	2.413	2.587
Mureș	1.630	1.806	2.050	2.205	2.381	2.563
Câștigul salarial mediu net lunar - %						
CENTRU	89.3	89.8	90.2	90.3	90.2	90.3

Sursa: Anul 2015 - Institutul Național de Statistică

Câștigul salarial mediu net lunar

Pentru județul Mureș se prognozează o creștere a salariului net lunar cu 57,2% (933 lei/salariat) în 2020 față de 2015 pondere u,or mai mare decât media regională (55,7%) și națională (54,06%) – v. tab. 3.9.

Șomerii înregistrați la sfârșitul anului

Datele prognozate privind evoluția numărului șomerilor înregistrați la sfârșitul anului indică la nivelul regiunii Centru o reducere ca pondere în 2020 cu 32,2% (16,2 mii persoane), apropiată de ponderea medie la nivel național (28,4%). – v. tab.3.10.

Tab.3.10

Indicatori	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Șomeri înregistrați, la sfârșitul anului - mii persoane						
Total economie	436.2	429	387	359	341	312
CENTRU	50.2	50	46	43	41	34
Rata șomajului înregistrat - %						
Total economie	5.0	4.8	4.3	4.0	3.7	3.4
CENTRU	4.7	4.4	4.2	4.0	3.8	3.6
Mureș	4.8	4.6	4.3	4.3	4.2	4.1

Sursa: INS - Comisia națională de prognoză– mai 2016

Rata șomajului înregistrat în regiunea Centru, se preconizează că va avea o tendință de scădere cu 1,1 puncte procentuale în 2020 față de 2015, iar la nivel național scăderea va fi de 1,6 puncte procentuale.

În județul Mureș, rata șomajului se estimează ca va fi cu 0,7 puncte procentuale mai mică în 2020 față de 2015, însă ca și pondere a șomajului înregistrat, județul se află peste nivelul înregistrat atât la nivel regional, cât și național. v. tab.3.10.

3.3. Alte informații și informații parțiale

3.3.1. Cercetarea – dezvoltarea

Unul dintre factorii ce potențează competitivitatea este dezvoltarea sectorului de cercetare-dezvoltare. Din păcate, legăturile sectorului de cercetare-dezvoltare cu mediul economic sunt insuficient dezvoltate comparativ cu potențialul și nevoile de dezvoltare economică a județului. În viitor, odată cu dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, a clusterelor industriale și a clusterelor bazate pe cercetare, este necesară accelerarea procesului de transfer tehnologic.

Tab.3.11

Numărul salariaților din activitățile de cercetare-dezvoltare							
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regiunea Centru	2.419	2.865	2.641	2.897	3.732	3.113	3.526

Alba	95	129	259	266	244	243	276
Braşov	948	1575	1.378	1.545	1.962	1.799	2.259
Covasna	68	63	34	37	32	42	47
Harghita	3	2	42	29	29	28	19
Mureş	667	449	446	480	497	410	375
Sibiu	638	647	482	540	968	591	550

Sursa: Institutul Național de Statistică

În județul Mureş, numărul salariaților care lucrează în activitatea de cercetare a scăzut cu 292 de persoane (43,77%), în perioada 2005 – 2011. La nivelul Regiunii Centru în anul 2011 față de acum 7 ani (2005), ponderea salariaților din activitatea de cercetare a crescut aproape cu jumătate (45,8%), la nivel de județ cele mai mari creșteri fiind în județele Harghita (de peste 5 ori), Alba (aproape de 2 ori) și Braşov (aproape 1,5 ori), la polul opus, cu scăderi destul de mari fiind Mureş (cu aproape jumătate) și Covasna (cu aproape o treime). - v. tab. 3.11.

Tab. 3.12

Numărul de cercetători							
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regiunea Centru	1.807	2.280	2.257	2.504	2.823	2.842	2.027
Alba	52	50	212	224	211	230	245
Braşov	734	1.339	1.231	1.378	1.293	1.694	1.143
Covasna	24	25	6	7	17	18	23
Harghita	1	1	16	15	16	16	2
Mureş	439	373	351	376	387	320	258
Sibiu	557	492	441	504	899	564	356

Sursa: Institutul Național de Statistică

Și în ceea ce privește numărul de cercetători, județul Mureş se află în partea de jos a clasamentului din Regiunea Centru, în perioada 2005 – 2011, înregistrându-se o scădere cu 41,2%. - v.tab. 3.12.

Tab.3.13

Totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare - Mii lei (RON) -							
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regiunea Centru	53.172	60.920	74.256	80.256	170.057	110.482	123.901
Alba	1.986	1.928	3.801	3.948	3.161	2.141	13.347
Braşov	25.455	25.558	48.653	46.514	69.797	64.242	71.955
Covasna	3.628	4.519	2.398	2.756	3.434	3.345	3.696
Harghita	146	168	392	1.421	785	1.084	399
Mureş	10.587	12.639	12.635	11.219	14.692	17.471	13.973
Sibiu	11.370	16.108	6.377	14.398	78.188	22.200	20.531

Sursa: Institutul Național de Statistică

În județul Mureş, indicatorii pentru activitatea de cercetare-dezvoltare au înregistrat niveluri aleatorii - v. tab. 3.13. Astfel, în intervalul 2005 – 2007, nivelul cheltuielilor de cercetare – dezvoltare au crescut ușor, ca să scadă brusc în anul 2008. Din anul 2009 au început să crească, din nou, atingând cel mai înalt nivel în anul 2010 (17.471 mii lei), după care în anul 2011 au ajuns la 13.973 mii lei. Astfel că, pe întreg intervalul de analiză, cheltuielile de cercetare – dezvoltare au crescut cu doar 31,98%.

Cercetarea din România este extrem de centralizată. La nivel regional, cheltuielile de cercetare-dezvoltare sunt concentrate în județele Braşov, Sibiu, Mureş și Alba, care

însumează cca. 92% din numărul de cercetători, respectiv cca. 96% din totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare la nivel regional – situație care trimite la cerințele de asumare a unui rol sporit din perspectiva nevoilor de dezvoltare regională. Sursa: INS, Anuarul statistic.

3.3.2. Industria

Județul Mureș se înscrie cu o importantă pondere în producția industrială națională (în ansamblu locul 8 pe țară (din 41 de județe).

În prezent pilonii principali ai industriei județului Mureș sunt industria energetică, industria chimică și farmaceutică, industria alimentară, industria mobilei.

În ultimii ani, o serie de firme multinaționale și-au deschis filiale locale și au realizat un volum semnificativ de investiții, contribuind astfel la revigorarea industriei județului. Domeniile spre care s-a îndreptat majoritatea investițiilor străine sunt industria auto și a componentelor auto, componente electrice și electrotehnice, industria ușoară.

Industria se caracterizează printr-o varietate mare a ramurilor producătoare, cu specializări de importanță națională. Principalele ramuri industriale sunt:

industria extractivă a gazului metan,

industria de exploatare și prelucrare a lemnului,

producția de mobilier și instrumente muzicale,

industria chimică și producția de medicamente,

prelucrarea cauciucului și maselor plastice,

industria alimentară,

industria textilă și a încălțămintei, confecții din textile, piele și blană,

industria altor produse din minerale nemetalice (geamuri, sticlărie, cărămizi, țigle, var, prefabricate pentru construcții, alte materiale de construcții, sticlă decorativă, porțelan, faianță),

metalurgie,

industria de mașini, echipamente, aparate electrice.

Județul Mureș este renumit prin unitățile producătoare de mobilă (mobilier sculptat la Târgu Mureș), unitățile producătoare de geamuri, sticlă și ceramică fină (la Târnăveni, Târgu Mureș și Sighișoara), textile și confecții (la Târgu Mureș și Sighișoara), de pielărie (la Târgu Mureș și Reghin).

De asemenea, este singurul producător de carbid și instrumente muzicale din țară (la Târnăveni și respectiv la Reghin).

Sectorul construcțiilor este caracterizat printr-un înalt grad de privatizare și crește constant în importanță. În afară de construcțiile de clădiri civile și industriale acest sector este specializat în construcții și modernizări de drumuri și șosele, construcții de poduri, diguri, amenajări hidrotehnice, lucrări de construcții în domeniul transportului și distribuției energiei electrice.

3.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Din totalul drumurilor publice de 1.845 km, 357 km reprezintă drumurile de interes național și 1488 km drumurile de importanță județeană și comunală. Județul Mureș este traversat de drumul european E 60 (București - Ploiești - Brașov - Sighișoara - Târgu Mureș - Cluj Napoca - Oradea - Budapesta - Viena).

Județul Mureș dispune de o rețea de căi ferate totalizând 328 km, din care 87 km linii electrificate. Magistrala de importanță europeană București - Sighișoara - Războieni - Cluj Napoca - Oradea - Episcopia Bihorului leagă județul de marile capitale ale Europei. Densitatea este de 70 km / 1000 kmp de teritoriu, ocupând locul 5 pe țară.

Municipiul Târgu-Mureș dispune de un aeroport internațional situat la Recea, la 12 km de reședința județului pe drumul european E60 ce leagă Târgu-Mureș de Cluj-Napoca. Amplasat într-o poziție strategică în centrul țării aeroportul este poarta de acces spre inima Transilvaniei. În prezent deservește un areal geografic de 24.000 kmp, cu o populație aproximativă de 1,5 milioane de locuitori, cuprinzând 4 județe: Mureș, Bistrița, Harghita, Covasna.

Situarea geografică într-o zonă a țării care face ca județul Mureș să fie accesibil pe căi ferate, rutiere și aeriene din toate direcțiile. Târgu Mureș este legat de traseele internaționale continentale prin șoseaua E15 care facilitează tranzitul spre litoralul Mării Negre, Delta Dunării și Peninsula Balcanică.

Dinamica investițiilor în infrastructura tehnică (alimentare cu energie electrică, apă, gaz, etc.), edilitară și pentru afaceri, în creștere în ultimii ani, se va accentua în perioada următoare din perspectiva nevoilor de dezvoltare economică și socială și a integrării europene.

În telecomunicații se remarcă un proces alert de modernizare care se va accentua în viitor, datorită creșterii gradului de acoperire și expansiunii noilor tehnologii atât în telefonia cu fir cât și în telefonia mobilă. Schimbările tehnologice în domeniu, vor antrena modificări în profilul unor calificări (ex. competențele IT pentru sistemele de transfer integrat de date, voce și imagine). Adaptarea la standardele UE pentru protecția mediului conduce la o nevoie în creștere de personal specializat dar și de dezvoltare a unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate

3.3.4. Agricultură

Agricultura este a doua ramură în economia județului și are o tradiție îndelungată. Suprafața agricolă a județului Mureș este de 410.250 ha și reprezintă 61% din suprafața totală a județului. Producția agricolă se repartizează relativ echilibrat pe cele două componente, cultura vegetală și creșterea animalelor. Principalele culturi sunt: plante tehnice (sfecla de zahăr, in și cânepă, tutun, hamei), cereale (orz, orzoaică, grâu, porumb, secară, etc.), legume, fructe, viță de vie, zootehnia fiind prezentă prin crescătoriile de porcine, bovine, ovine și păsări.

Județul Mureș are cea mai mare pondere în valoarea producției agricole regionale (25% în 2010).

Suprafața agricolă a Județului Mureș este de 410 250 ha reprezentând 61 % din suprafața totală a județului și 2,8 % din suprafața agricolă a României. După modul de folosință structura suprafeței agricole se prezintă astfel: arabil 54 %, pășuni 26,7 %, fânețe 17,6 %, vii și pepiniere viticole 0,5 %, livezi și pepiniere pomicele 1,2 %.

Creșterea animalelor este relativ bine dezvoltată în județul Mureș, în zona montană constituind principala activitate agricolă. De asemenea județul Mureș este renumit pentru calitatea efectivelor de bovine, având și un puternic sector de creștere a porcinelor și pasărilor.

3.3.5. Silvicultură

Având 31 % din suprafața acoperită cu păduri, județul Mureș, posedă un mare potențial silvic, constituind o zonă foarte importantă de aprovizionare cu lemn din țara.

Pădurile reprezintă sisteme biologice productive care furnizează materia primă necesară industriei lemnului, constituind totodată o importantă sursă de energie. În plus pădurile constituie un habitat pentru numeroasele specii de animale și plante.

Județul Mureș deține 3% din suprafața totală a pădurilor din România și 16,2% din fondul forestier al Regiunii Centru.

Vegetația silvică a favorizat și dezvoltarea unei variate și bogate faune de animale sălbatice pentru vânat.

O uriașă sursă de venituri, foarte puțin exploatată în prezent, o constituie fructele de pădure, ciupercile și flora specifică (plantele medicinale) – resurse valoroase pentru industria cosmetică și farmaceutică, alimentară etc.

IMM-urile care activează în industria lemnului și a produselor din lemn își fac remarcată prezența în acele regiuni cu potențial forestier ridicat și cu tradiție locală. Astfel, se evidențiază regiunea Nord-Est, cu 20,7% și regiunea de dezvoltare Centru, cu 19,8% din numărul total al IMM - urilor localizate în ariile geografice respective.

3.3.6. Turismul

Diversitatea potențialului turistic natural și antropic permite desfășurarea unor forme variate de turism în județul Mureș:

turismul staționar (de sejur) - este concentrat în ariile subcarpatice sau premontane, în zonele din culoarul Mureșului și în stațiunile balneoclimaterice, între care cea mai importantă este Sovata;

Stațiunea balneoclimaterică Sovata este situată la 60 de km de Târgu Mureș, la poalele Munților Gurghiu și oferă factori curativi de mare eficiență într-un număr mare de afecțiuni. Punctul de atracție al stațiunii este lacul heliotermic Ursu cu apă sărată, unul dintre puținele de acest fel din Europa.

turismul balneoclimateric - este prezent în stațiunea Sovata (de importanță internațională) la care se adaugă stațiunile de importanță națională și locală Sângeorgiu de Mureș, Ideciu de Jos și Jabenita;

turismul pentru sporturi de iarnă - posibilități de practicare a schiului există în stațiunea Sovata în perioada noiembrie-martie. În stațiune este amenajată o pârtie de schi cu o lungime de 1 km, aflată la o altitudine de 600-900 m;

turismul itinerant - este favorizat de diversitatea capacităților de cazare existente pe raza județului;

turismul cinegetic - este favorizat de menținerea unei faune cinegetice valoroase de cervide, urside și suite, dintre care, fără a se afecta echilibrul ecologic la nivelul speciilor, se pot recolta, într-un cadru perfect controlat și organizat, exemplare de excepție. Un interes deosebit chiar și pentru turismul internațional, prezintă Munții Călimani și Gurghiu;

turismul piscicol - este concentrat nu numai în ariile montane, dar și în zona iazurilor din Câmpia Transilvaniei;

turismul cultural - are ca motivație existența unui valoros patrimoniu cultural-istoric și etnografic-folcloric cu un caracter original, chiar de unicat (complexe arhitectonice urbane între care Târgu Mureș și Sighișoara sau arii cuprinse în zonele de podiș și subcarpatice cu un fond cultural-istoric cu dispersie mare);

Municipiul Târgu Mureș cu Cetatea Medievală, Palatul Culturii, Biblioteca Teleki, Complexul de agrement și sport "Week-End" de pe malul râului Mureș (pe o suprafața de 25 hectare, din care 5 hectare oglinda de apă, cu amenajări moderne, ștranduri, terenuri de sport și case de agrement) grădina zoologică (a doua ca mărime din țară).

Cetatea medievală Sighișoara a fost construită în secolul XIV de coloniștii germani. Este singura cetate medievală locuită în întregime din Europa și este vizitată de numeroși turiști din întreaga lume. Numeroasele monumente de o mare valoare istorică și artistică, zidurile și turnurile de apărare ale cetății, cele peste 100 de case vechi, Biserica din Deal, scara acoperită, Biserica Mănăstirii Dominicane, Casa Venețiană, Casa cu cerbi, Casa Vlad Dracul, Turnul cu ceas fac din centrul istoric al Sighișoarei una dintre cele mai mari valori culturale și istorice din estul Europei.

turismul de sfârșit de săptămână - cele mai tipice areale de concentrare a amenajărilor turistice pentru această formă de turism sunt cele de pe valea Gurghiului, Defileul Deda-Toplița și Sovata;

turismul de afaceri - se dezvoltă pe măsura implementării în România a standardelor internaționale și a introducerii aquis-ului comunitar european. Locații pentru desfășurarea acestui gen de turism există în orașele Târgu Mureș, Sighișoara și Sovata;

turismul rural/agroturismul - în anul 2002 existau 40 de pensiuni cu un număr de 639 locuri. Potențialul turistic natural se concentrează în partea nord-estică a județului, în comunele montane și subcarpatice.

Sectorul montan al Văii Mureșului - defileul Mureșului pe teritoriul județului Mureș, între Localitățile Ciobotani și Deda, pe o lungime de 38 de km, este cea mai mare vale de străpungere din lanțul munților vulcanici din România. Potențialul acestei zone poate fi valorificat prin dezvoltarea agroturismului.

Un rol important în turismul mureșan revine stațiunilor locale Sângeorgiu de Mureș, Ideciu de Jos, Jabenita, Solovăstru cu ape sărate, nămoluri, ape iodurate și clorurate.

Activitatea turistică este susținută de existența unei infrastructuri dezvoltate cu unitati de cazare corespunzatoare in special in centrele urbane. Zona montană, respectiv Defileul Mureșului Deda - Răstolița, Lunca Bradului, Stânceni, Munții Călimani și Gurghiu, Lăpușna se confruntă cu lipsa infrastructurii necesare - in acest domeniu existand un mare potential pentru dezvoltarea turismului montan si a agroturismului.

Din punctul de vedere al efectelor pe care le are asupra gospodăriilor țărănești, agroturismul apare ca o variantă a dezvoltării mediului rural, mai ales în zonele cu condiții grele de viață cum sunt cele din zona montană.

3.3.7. Dezvoltarea durabilă

Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este cu siguranță cea dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) în raportul "Viitorul nostru comun", cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland³: "dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi". Definiția și conceptul de dezvoltare durabilă amintit anterior va fi accentuat și integrat mai bine pe parcursul perioadei de programare 2014-2020.

Este necesară dezvoltarea și implementarea de acțiuni specifice în vederea completării abordării integratoare, prin direcționarea obiectivelor și a resurselor către domeniile în care se manifestă inegalitatea și excluziunea. În același timp, este necesar ca pe parcursul elaborării, dezvoltării și implementării potențialelor proiecte să se țină cont de accesibilitate.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Ca orientare generală, documentul vizează realizarea următoarelor obiective strategice pe termen scurt, mediu și lung:

Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile;

Orizont 2030: Aproximarea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor UE.

Îndeplinirea acestor obiective strategice a avut în vedere pe termen mediu și lung, o creștere economică ridicată și, în consecință, o reducere substanțială a decalajelor economico-sociale dintre România și celelalte state membre ale UE.

În acest moment pot fi analizate rezultatele deja înregistrate, în raport cu obiectivele stabilite pentru orizontul 2013, și pot fi reconsiderate obiectivele rămase relevante pentru Orizontul 2020 și 2030; astfel, indicatorul sintetic prin care se masoară procesul de convergența reală, produsul intern brut pe cap de locuitor al României, era estimat să depășească în anul 2013 media UE din acel moment, să se apropie de media UE în anul 2020 și să fie ușor superior nivelului mediu european în anul 2030.

Direcțiile principale de acțiune, printre care se regăsește și educația și formarea profesională, detaliate pe sectoare și orizonturi de timp sunt:

Corelarea rațională a obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiționale în profil inter-sectorial și regional, cu potențialul și capacitatea de susținere a capitalului natural;

Modernizarea accelerată a sistemelor de educație și formare profesională, sănătate publică și servicii sociale, ținând seama de evoluțiile demografice și de impactul acestora pe piața muncii;

Folosirea generalizată a celor mai bune tehnologii existente, din punct de vedere economic și ecologic, în deciziile investiționale;

---

3 Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future,

<http://www.eytv4scf.net/wced-ocf.htm>

Anticiparea efectelor schimbărilor climatice și elaborarea atât a unor soluții de adaptare pe termen lung, cât și a unor planuri de măsuri pentru situații de criză generate de fenomene naturale sau antropice;

Asigurarea securității și siguranței alimentare;

Identificarea unor surse suplimentare de finanțare pentru realizarea unor proiecte și programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecției mediului, siguranței alimentare, educației, sănătății și serviciilor sociale;

Protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural național; racordarea la normele și standardele europene privind calitatea vieții să fie însoțită de revitalizarea, în modernitate, a unor moduri de viață tradiționale, în special în zonele montane și cele umede.

3.3.8 Zona montană și dezvoltarea durabilă – aspecte specifice ruralului montan

Specificul montan oferă județului Mureș un potențial de excepție pentru zootehnie și în particular pentru dezvoltarea agriculturii ecologice și a agroturismului, condiționat de valorificarea superioară a următoarelor atuuiri:

Suprafețele întinse de pășuni și fânețe (totalizând 61% din suprafața agricolă a județului) favorabile creșterii animalelor – activitate tradițională a locuitorilor din județ.

Calitatea bună a mediului, conservarea unor practici agricole “blânde” – fără chimizare sau cu chimizare redusă permit obținerea unor produse ecologice cu valoare biologică ridicată

Biodiversitate (flora furajeră naturală, flora spontană, speciile de animale sălbatice)

Peisaje naturale valoroase, patrimoniul istoric și cultural bogat

Facilitățile și interesul în creștere pentru agroturism

Capitalul uman (bătrânii păstrători de tradiție; tinerii - moștenitori ai zestrei tradiționale și deschiși spre nou)

Experiența și inițiativele unor organizații active la nivelul județului: ex. AGROM-RO Mureș (în domeniul instruirii și consultanței agricole), ANTREC (în promovarea serviciilor agroturistice),

Pe de altă parte, se constată o serie de probleme⁴ specifice ruralului montan cu consecințe grave pe termen mediu, dintre care:

Declinul efectivelor de animale (ovine și bovine, în mod deosebit scăderea efectivelor de oi) conduce la scăderea majoră a volumului îngrășămintelor organice (indispensabile pentru aportul de alcalinitate, azot biologic, etc.), cu impact grav asupra regenerării naturale a pajiștilor, conducând la degradarea florei naturale furajere – fenomenul de “resălbăticire” prin acidifierea solului fragil al muntelui care favorizează dezvoltarea plantelor nedorite .

Tendența abandonării unora dintre bunele practici din experiența tradițională, în paralel cu conservarea unora învechite și/sau adoptarea unor practici neadaptate specificului montan

Aplicarea pe scară redusă a însămânțării artificiale; zestrea genetică a animalelor din multe gospodării rurale din zonele de munte este modestă.

Adăposturi pentru animale învechite, necorespunzătoare igienico-sanitar, lipsite de facilitățile necesare.

Lipsa echipamentelor agricole moderne (v. mulsul manual) și a mecanizării necesare lucrărilor în specific montan;

Greșeli în depozitarea și utilizarea îngrășămintelor naturale (lipsa sau starea necorespunzătoare a platformelor de bălegar, absența bazinelor pentru colectarea purinului – pierderi mari de azot biologic, bălegar diseminat iarna, nefermentat, acid) – afectând calitatea pajiștilor, la care se adaugă poluarea cu rumeguș (pericol - acidifierea fânețelor), practici ineficiente de colectare și depozitare a fânului (stocat în clăi cu pericol de mucegăire), etc.

Infrastructura deficitară (drumuri, utilități, comunicații).

---

4 Informațiile prezentate în această secțiune privind problematica ruralului montan au fost puse la dispoziție de Forumul Montan Român, afiliat la Euromontana

Investiții reduse pentru crearea de locuri de muncă / alternative de ocupare în spațiul rural montan

Îmbătrânirea populației, exodul tinerilor (spre orașe / UE).

Inițiative reduse, lipsa suportului și a cunoștințelor necesare fermierilor pentru promovarea de “branduri” specifice (produse cu marcă locală/regională), promovarea produselor de nișă, etc.

Consultanță agricolă calificată în zona montană, neacoperitoare cantitativ și calitativ.

Consecințele sunt grave:

Degradarea terenurilor agricole montane, sălbăticierea pajiștilor și a fânețelor – riscă să devină ireversibile: “fragilitatea muntelui”

Condiții socio-economice precare; șomaj, combinat cu calitate redusă a ocupării (agricultură de subzistență) cu tendință de agravare

Depopularea munților prin exodul tinerilor spre orașe sau în afara țării

Imens potențial economic nevalorificat / insuficient în raport cu potențialul pieței (în creștere) pentru produse ecologice și biologice, agroturism, etc.

Dezvoltarea economică în spațiul rural montan, iar în zonele izolate chiar supraviețuirea civilizației rurale, depind decisiv de dezvoltarea și valorificarea superioară a resursele oferite de agricultura montană⁵ și a altor resurse specifice zonei, într-un concept de pluriactivitate⁶.

Conceptul de dezvoltare durabilă aplicat ruralului montan include modernizarea activităților agricole în paralel cu conservarea bunelor practici în raport cu mediul, relansarea creșterii animalelor și a îndeletnicirilor tradiționale, promovarea agriculturii și a produselor ecologice, diversificarea activităților economice în spațiul rural fără afectarea patrimoniului natural, istoric și cultural.

În raport cu problematica analizată, principalele neajunsuri constatate⁷ în cadrul sistemului de educație și formare profesională sunt:

Interesul general scăzut al tinerilor pentru formare profesională și carieră în agricultură

Gradul redus de acoperire teritorială a ofertei de educație și formare profesională (inițială și continuă) în ruralul montan

Conținutul pregătirii insuficient adaptat specificului local, în mod deosebit în ceea ce privește componenta practică a programelor de formare în agricultură (în particular în domeniul agromontan/agroturism) furnizate de școlile din sistemul ÎPT

Absența unei pregătiri generale privind economia ruralului montan – considerată a fi necesară încă din gimnaziu (în cadrul orelor de educație tehnologică / componenta de curriculum la decizia școlii- CDȘ), atât ca bază de pregătire pre-vocațională, cât și din perspectiva celor care nu continuă studiile și rămân în gospodării

Baza materială deficitară a școlilor din domeniu (fermă didactică, echipamente, etc.)

Formarea profesională a cadrelor didactice - marcată preponderent de cunoștințe pentru agricultura de câmp - deficitară în privința competențelor specifice agriculturii montane și dezvoltării durabile în zona montană

---

5 Agricultura montană include totalitatea practicilor agricole adaptate zonelor montane – plante furajere, cultivate sau pajiști naturale, horticultură, creșterea animalelor, etc.

6 Conceptul de pluriactivitate include diversitatea activităților care valorifică resursele locale, acoperă nevoi specifice gospodăriilor rurale, oferă alternative de ocupare totală sau parțială: procesarea primară și mica industrializare a produselor agro-alimentare, meșteșuguri și artizanat (lemn, metal, confecții, ceramică, etc.), mica industrie locală, turism și agroturism, activități de întreținere și mecanizare și alte servicii auxiliare agriculturii, etc.

7 Concluziile grupului de lucru pentru un program național de educație și formare profesională în ruralul montan

Un răspuns adecvat la problematica dezvoltării ruralului montan, din perspectiva educației și formării profesionale – văzută ca “Pilon al dezvoltării agro-montane durabile”, implică nevoia unui program coerent de măsuri pe următoarele direcții prioritare:

Consolidarea parteneriatului social prin antrenarea în procesul decizional și de planificare strategică în ÎPT a reprezentanților instituțiilor și organizațiilor relevante pentru ruralul montan

Introducerea în documentele de planificare strategică în ÎPT a unei secțiuni distincte pentru problematica ruralului montan, având în vedere:

Planurile locale de acțiune (PLAI)

Planurile de acțiune (PAS) la nivelul școlilor din ÎPT cu ofertă de formare în agricultură cu specific montan

Inițierea / dezvoltarea unor școli pilot cu profil agromontan, cu arie de acțiune acoperitoare pentru principalii masivi muntoși, având în vedere:

Dezvoltarea bazei materiale: ferma didactică, ateliere școală și laboratoare – organizate și dotate corespunzător, din perspectiva agriculturii montane și pluriactivității, cu o componentă de agroturism inclusă

Facilități de tip „campus” (internat, cantină, centre de documentare și informare, etc.)

Programe de formare continuă a cadrelor didactice de specialitate pentru adecvarea competențelor specifice agriculturii montane

Adaptarea conținutului pregătirii prin curriculum în dezvoltare locală (CDL) în funcție de specificul local, la toate calificările din cadrul relevante pentru agricultura montană

Completarea/adaptarea pregătirii la nivel gimnazial din zonele montane având în vedere noțiunile generale privind economia ruralului montan - în cadrul orelor de educație tehnologică / componenta de CDS

Programe de orientare și consiliere profesională adaptate grupurilor țintă din ruralul montan (elevi și părinți, tineri agricultori), în parteneriat între instituțiile de învățământ, Centrele Județene de Asistență Psihopedagogică (CJAPP), Direcțiile Județene pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Oficiile județene de Consultanță Agricolă, autorități locale, asociații profesionale ale agricultorilor de munte (acolo unde există), organizații neguvernamentale (ONG) cu activități de consultanță și instruire în agricultură, etc.

Concluzii din analiza mediului economic județean. Implicații pentru ÎPT

La nivel regional activitatea de cercetare-dezvoltare sunt concentrate în județele Brașov, Sibiu și Mureș care însumează cca. 92% din numărul de cercetători, respectiv cca. 96% din totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare la nivel regional – situație care trimite la cerințele de asumare a unui rol sporit din perspectiva nevoilor de dezvoltare regională.

Nevoia relansării activității de cercetare-dezvoltare și de creștere a legăturii cu mediul economic și nevoile acestuia.

Tendința de creștere a ponderii serviciilor și a construcțiilor, în paralel cu scăderea ponderii industriei în formarea PIB și a VAB județene.

Dinamica și potențialul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) la nivel județean:

În paralel cu procesul de restructurare care a condus la reducerea severă a numărului de angajați în firmele mari, a crescut numărul de firme și personalul IMM .

Creșterea din ultimii ani la nivel județean a ratei antreprenoriale, exprimată prin numărul de IMM la 1000 locuitori și a numărului mediu de angajați în sectorul IMM-urilor raportat la 100 de locuitori.

Diversitatea activităților economice:

Serviciile:

Ocupă cea mai mare pondere în economia județeană, în creștere constantă în ultimii ani și devansând industria în formarea PIB și a VBA. În cadrul serviciilor se detașează:

Comerțul– ambele cu potențial mare de creștere în viitor. Se constată preponderența întreprinderilor mici care lucrează în comerț, alături de o prezență în creștere a marilor lanțuri de magazine;

Tranzacțiile imobiliare și activitățile de servicii pentru firme (începând cu 2002, cea mai mare pondere a VAB în cadrul serviciilor la nivel județean, în creștere constantă în perioada 2001-2008);

Activitățile de transport, depozitare și comunicații: (locul 3 în cadrul serviciilor ca pondere în VAB, în 2006) și locul 3 după industrie și comerț în totalul investițiilor brute la nivel județean în 2006. Dezvoltarea industriei și comerțului implică și nevoi în creștere de calificări pentru transporturi și logistică în cadrul altor sectoare economice;

Importanța în creștere a telecomunicațiilor: accentul pe noile tehnologii în telefonie fixă și mobilă care antrenează schimbări în conținutul unor calificări necesare în domeniu (ex. competențele IT pentru transferul integrat de date, voce și imagine).

Industria:

Deși marcat în trecut de restructurări masive, județul Mureș își păstrează un profil industrial semnificativ;

În prezent pilonii principali ai industriei județului Mureș sunt industria energetică, industria chimică și farmaceutică, industria alimentară, industria mobilei;

În ultimii ani, o serie de firme multinaționale și-au deschis filiale locale și au realizat un volum semnificativ de investiții, contribuind astfel la revigorarea industriei județului. Domeniile spre care s-a îndreptat majoritatea investițiilor străine sunt industria auto și a componentelor auto, componente electrice și electrotehnice, industria ușoară;

Principalele ramuri industriale sunt: industria extractivă a gazului metan, industria de exploatare și prelucrare a lemnului, producția de mobilier și instrumente muzicale, industria chimică și producția de medicamente, prelucrarea cauciucului și maselor plastice, industria alimentară, industria textilă și a încălțăminteii, confecții din textile, piele și blană, industria altor produse din minerale nemetalice (geamuri, sticlărie, cărămizi, țigle, var, prefabricate pentru construcții, alte materiale de construcții, sticlă decorativă, porțelan, faianță), metalurgie, industria de mașini, echipamente, aparate electrice.

Construcțiile

Sector în creștere ca pondere în formarea PIB, susținut de dinamica investițiilor în infrastructura pentru transporturi, infrastructura tehnică (alimentare cu energie electrică, apă, gaz, etc.), edilitară și pentru afaceri și dezvoltarea sectorului imobiliar

Agricultura:

Pondere în PIB județean peste media la nivel regional și național;

Județul Mureșul are cea mai mare pondere în valoarea producției agricole regionale (25% în 2010);

Agricultură variată, condiții favorabile creșterii animalelor, potențial ridicat de dezvoltare pentru agricultura ecologică și agroturism;

Nevoile de modernizare și eficientizare a agriculturii din perspectiva aderării la UE;

Problematica complexă și stringentă a ruralului montan din perspectiva socio-economică și de mediu pentru o dezvoltare durabilă a localităților și gospodăriilor țărănești.

Silvicultura:

31% din suprafața județului este acoperită de păduri;

Județul Mureș detine 16,2 % din suprafața împădurită a regiunii;

Beneficiază de importante resurse naturale

Mediul:

Nevoile de adaptare la standardele UE pentru protecția mediului

Implicațiile pentru ÎPT:

Planurile de școlarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - ponderea crescută a serviciilor, diversitatea activităților industriale, importanța construcțiilor și nevoile de dezvoltare a agriculturii.

Calificări și curriculum. Adaptările structurale din economie presupun competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă.

Se desprind două direcții de acțiune la nivel local:

Aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională;

Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL).

Ponderea crescândă a IMM reclamă din partea ÎPT un răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse, prin

Asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide;

Consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.) ;

Promovarea învățării pe parcursul întregii vieți.

Ca răspuns la schimbările tehnologice și organizaționale induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate, trebuie avute în vedere:

Creșterea nivelului de calificare;

Importanța competențelor cheie;

Limbile străine;

Formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare;

Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice - artistice – IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.

Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile

Ca răspuns la cerințele de mediu pe baza standardelor UE:

Calitate în pregătirea pentru calificările specializate pentru ecologie și protecție mediului pe baza standardelor de mediu ale UE;

Dezvoltarea unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.

Parteneriatul școală-agenți economici - indiferent de domeniul de pregătire, trebuie să reflecte:

diversitatea categoriilor de agenți economici (pe clase de mărime, tipuri de capital, etc.) și de activități producătoare de bunuri și servicii.

Ruralul montan:

Problematica complexă și stringentă a ruralului montan din perspectiva socio-economică și de mediu pentru o dezvoltare durabilă a localităților și gospodăriilor țărănești, în condițiile în care zona montană acoperă aproape jumătate din suprafața județului, conduce la nevoia unui program coerent de măsuri în educație și formare profesională, pe următoarele direcții prioritare:

Consolidarea parteneriatului social prin antrenarea în procesul decizional și de planificare strategică în ÎPT a reprezentanților instituțiilor și organizațiilor relevante pentru ruralul montan.

Inițierea/dezvoltarea unor școli pilot cu profil agromontan, înzestrate cu o bază materială adecvată: ferma didactică, ateliere școală și laboratoare – organizate și dotate corespunzător, din perspectiva agriculturii montane și pluriactivității (cu o componentă de agroturism inclusă); facilități de tip campus.

Adecvarea sporită a conținutului calificărilor la specificul agromontan local.

Completarea/adaptarea pregătirii la nivel gimnazial din zonele montane prin introducerea unor noțiuni generale privind economia ruralului montan, și aspecte practice de gospodărie și alimentație (la orele educație tehnologică / componenta de CDȘ).

Programe de formare continuă a cadrelor didactice de specialitate, cu privire ca competențele specifice agriculturii montane.

Programe de orientare și consiliere adaptate grupurilor țintă din ruralul montan (elevi și părinți, tineri agricultori).

De asemenea, se recomandă programe adecvate de informare și instruire a producătorilor agricoli cu privire la:

ameliorarea competitivității sectorului agricol, alimentar și forestier din zona montană

ameliorarea calității producției și a produselor, adaptarea la normele UE .

promovarea produselor lor prin utilizarea logo-urilor acceptate de către UE (ex.: Produsul BIO, Produsul tradițional, Denumirea de origine a produsului–AOP, Identificarea geografică a produsului-IGP)

4. Piața muncii la nivel județean

4.1. Evoluții și situația curentă. Principalii indicatori ai pieței muncii conform Balanței Forței de Muncă (BFM)

4.1.1. Structura populației după participarea la activitatea economică

În momentul de față, pentru caracterizarea fenomenelor de pe piața forței de muncă din România se utilizează două serii de date statistice diferite: Balanța forței de muncă (BFM) și Ancheta asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO). Indicatorii statistici din cele două serii de date nu sunt comparabili deoarece metodele de colectare, unele definiții și metode de calcul sunt diferite. Pe de altă parte, doar analiza datelor din ambele serii poate oferi o imagine completă și reală asupra pieței muncii din România.

BFM permite comparabilitatea teritorială, la nivel național, pe regiuni și pe județe. AMIGO asigură comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și compatibilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT).

Evoluția principalilor indicatori ai pieței muncii conform datelor din balanța forței de muncă (BFM) este prezentată în tabelul de mai jos.

Tab.4.1.

Național, regiuni de dezvoltare și județe	Indicatori	Ani														
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mures	Resurse de munca- mii pers.*	353.8	357.7	359.8	364.2	363	362	361.3	366	371.8	371.7	372.3	372	343.8	341.1	343.9
	Populație activă civilă- mii pers.*	257.4	260.9	245.1	247.5	249.3	248.8	248.4	249.4	247.9	243.6	250.7	246.9	244.2	236.9	233.7
	Populație ocupată civilă- mii pers.*	240.8	243.5	234.4	236	236.2	238.1	236.8	229.4	228.2	229.0	235.6	233.4	230.2	225.5	222.8
	Someri înregistrați-nr. pers.*	16554	17360	10736	11473	13082	10691	11607	19999	19740	14568	15144	13517	14039	11384	10924
	Populația în pregătire prof. și alte categ. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.*	96.4	96.8	114.7	116.7	113.7	113.2	112.9	116.6	123.9	128.1	121.6	125.1	99.6	104.2	110.2
	Rata de ocupare a resurselor de munca-%	68.1	68.1	65.1	64.8	65.1	65.8	65.5	62.7	61.4	61.6	63.3	62.7	67	66.1	64.8
	Rata de activitate a resurselor de munca-%	72.8	72.9	68.1	68	68.7	68.7	68.8	68.1	66.7	65.5	67.3	66.4	71	69.5	68
	Rata somajului înregistrat-%	6.4	6.7	4.4	4.6	5.2	4.3	4.7	8	8	6	6	5.5	5.8	4.8	4.7

Sursa: INS Baze de date TEMPO-Online

Din informațiile oferite de BFM la nivelul județului Mureș se observă următoarele:

Populația activă, populația ocupată:

Din anul 2012 se observă o scădere continuă a populației active, diferența între anul 2016 și anul 2012 fiind de 17 mii de persoane.

Același fenomen se observă dacă analizăm evoluția populației ocupate, diferența între anul 2016 și anul 2012 fiind de 12,8 mii persoane.

Rata de activitate, rata de ocupare:

Rata de activitate în 2016 față de 2015 a scăzut cu 1,5% iar față de 2014 cu 3%.

Rata de ocupare a urmat o scădere în anii 2015 și 2016 față de 2014 cu 0,9% respectiv 2,2%.

4.1.2. Structura populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale

Pe ansamblul județului Mureș se observă o fluctuație a populației ocupate, cu o scădere continuă începând din anul 2013 comparativ cu regiunea Centru unde se observă o creștere începând cu anul 2014.

Tab. 4.2

Activități ale economiei naționale	Regiunea/Județul											
	Anul						procent					
	Centru				Mureș							
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Agricultură, silvicultură și pescuit	24.2%	24.2%	22.9%	22.5%	19.6%	16.8%	30.5%	30.5%	29.1%	28.5%	25.1%	21.8%
Industria	27.0%	26.8%	27.3%	27.4%	29.1%	30.4%	24.5%	24.3%	24.1%	23.9%	25.3%	26.3%
Industria extractivă	0.8%	0.8%	0.8%	0.8%	0.8%	0.7%	1.3%	1.3%	1.3%	1.3%	1.2%	1.1%
Industria prelucrătoare	24.2%	24.0%	24.6%	24.7%	26.4%	27.6%	21.0%	20.8%	21.0%	20.7%	22.2%	23.2%
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	0.7%	0.6%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.9%	0.8%	0.6%	0.7%	0.6%	0.7%
Distribuția energiei electrice, gaze, aer condiționat	1.5%	1.4%	1.4%	1.4%	1.5%	1.5%	1.3%	1.3%	1.2%	1.2%	1.3%	1.3%
Construcții	6.6%	6.4%	6.6%	6.7%	6.9%	7.3%	5.7%	5.6%	5.7%	6.0%	6.2%	6.4%
Servicii	42.1%	42.6%	43.2%	43.4%	44.4%	45.5%	39.3%	39.6%	41.0%	41.6%	43.4%	45.4%
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	14.6%	14.3%	15.0%	14.9%	15.0%	14.8%	13.7%	13.5%	14.5%	14.7%	15.0%	15.4%
Transport și depozitare	5.7%	5.8%	5.5%	5.3%	5.4%	5.5%	5.6%	5.6%	5.5%	5.2%	5.3%	5.5%
Hoteluri și restaurante	2.2%	2.4%	2.4%	2.6%	2.7%	2.9%	1.6%	1.9%	1.8%	2.1%	2.2%	2.4%
Informații și comunicații	1.0%	1.3%	1.2%	1.2%	1.7%	1.8%	0.7%	0.8%	0.9%	0.9%	1.1%	1.3%
Intermedieri financiare și asigurări	1.0%	0.9%	0.8%	0.8%	0.8%	0.8%	0.8%	0.8%	0.7%	0.7%	0.7%	0.7%
Tranzacții imobiliare	0.3%	0.3%	0.4%	0.3%	0.3%	0.4%	0.2%	0.3%	0.4%	0.3%	0.3%	0.4%
Activități profesionale, științifice și tehnice	1.4%	1.3%	1.3%	1.4%	1.5%	1.7%	1.0%	0.9%	0.9%	1.0%	1.1%	1.2%
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	2.3%	2.5%	3.0%	3.3%	3.0%	3.2%	1.6%	1.8%	2.4%	2.3%	2.6%	3.0%
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	2.1%	2.0%	2.0%	2.0%	2.1%	2.1%	2.0%	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%	1.9%
Învățământ	4.9%	4.8%	4.7%	4.6%	4.6%	4.7%	4.8%	4.7%	4.7%	4.7%	4.9%	5.0%
Sănătate și asistență socială	4.4%	4.4%	4.3%	4.5%	4.6%	4.9%	4.9%	4.8%	4.8%	5.1%	5.3%	5.7%
Activități de spectacole, culturale și recreative	0.7%	0.7%	0.8%	0.8%	0.9%	0.8%	0.7%	0.7%	0.9%	1.0%	0.9%	0.9%
Alte activități de servicii	1.5%	1.9%	1.8%	1.7%	1.7%	2.0%	1.5%	2.0%	1.9%	1.7%	2.0%	2.1%
Total economie	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Populația ocupată în agricultură deține o pondere redusă și se află în descreștere atât la nivel regional cât și la nivelul județului Mureș. Din cadrul serviciilor, comerțul s-a dezvoltat la nivelul județului Mureș, datorită faptului ca s-au deschis în județ importante centre comerciale.

La nivelul județului se observă o creștere în sectorul terțiar, comerț, transport și depozitare, hoteluri și restaurant dar și sănătate și asistență socială.

Structura populației ocupate are tendințe asemănătoare cu a întregii populații ocupate la nivel regional și național.

4.2. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați

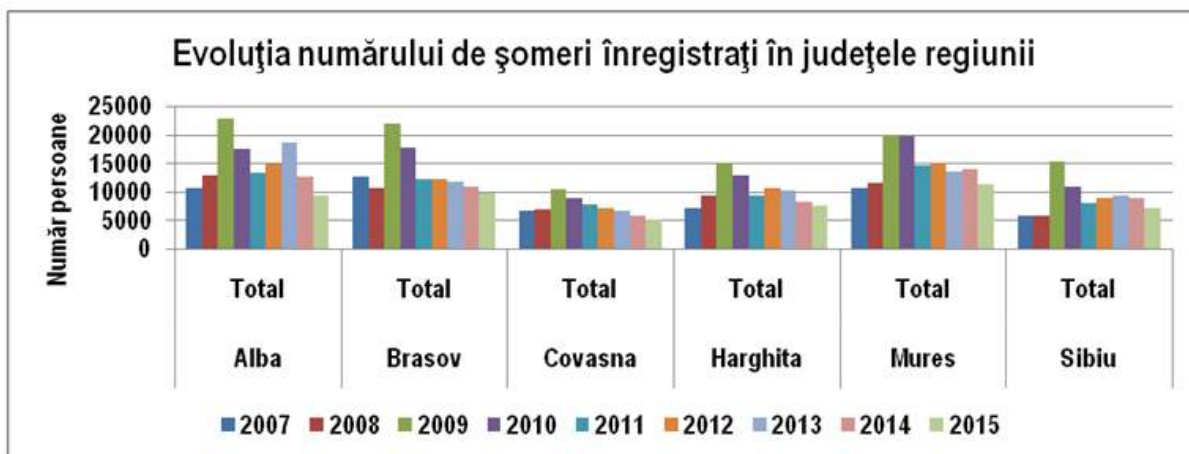
La sfârșitul anului 2015 erau înregistrați 50,2 mii șomeri la nivelul Regiunii Centru, mai puțin cu 48,6% față de anul 2002, și în scădere cu 16,6 % față de anul anterior.

În perioada analizată (2002-2015), conform BFM, rata șomajului înregistrat cunoaște o evoluție fluctuantă.

Ca efect al crizei economice, spre sfârșitul anului 2008 se înregistrează o creștere a șomajului la nivel regional și în toate județele. Până în 2009 rata șomajului înregistrat a fost mai ridicată decât la nivel național în toate județele regiunii cu excepția județelor Mureș și Sibiu.

În ultima parte a intervalului se înregistrează o tendință generală descrescătoare în toate județele cu excepția județelor Alba și Mureș.

Fig.4.1.

Sursa: INS, Baza de date TEMPO- online

4.2.1. Structura șomajului înregistrat pe nivele de educație

Regiunea Centru ocupă în 2015, a 3 a poziție la nivel național, după regiunile Sud - Est și Nord – Est în ceea ce privește ponderile șomerilor cu nivel scăzut de educație (primar, gimnazial, profesional), care înregistrează o evoluție fluctuantă și sunt mai mari față de ponderea medie națională în perioada 2007-2009 și mai mici în perioada 2010-2015. În interiorul regiunii în anul 2015 ponderile șomerilor înregistrați cu nivel scăzut de educație sunt mai mari decât media regională și națională în județele Brașov, Covasna și Mureș.

Evoluții similare înregistrează și ponderile șomerilor cu nivel de educație liceal și postliceal, se evidențiază însă o tendință descrescătoare în ultima perioada a intervalului analizat. În 2015, ponderi mai mari decât media regională și națională pentru șomerii înregistrați cu nivel de educație liceal și postliceal se înregistrează în județele Alba și Harghita.

În ceea ce privește șomerii înregistrați cu nivel superior de educație, evoluția ponderilor acestora este crescătoare până în 2011 și descrescătoare până în 2015, ponderi mai mici decât media la nivel național cu excepția perioadei 2007-2008. În 2015 ponderi mai mari decât media regională și națională se înregistrează pentru șomerii cu nivel de educație universitar din județele Alba, Brașov și Sibiu.

Fig.4.2.

Sursa: INS, Baza de date TEMPO- online

În județul Mureș rata șomajului a avut o tendință crescătoare între anii 2012-2017 de la 2,5% la 4%.

4.3. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

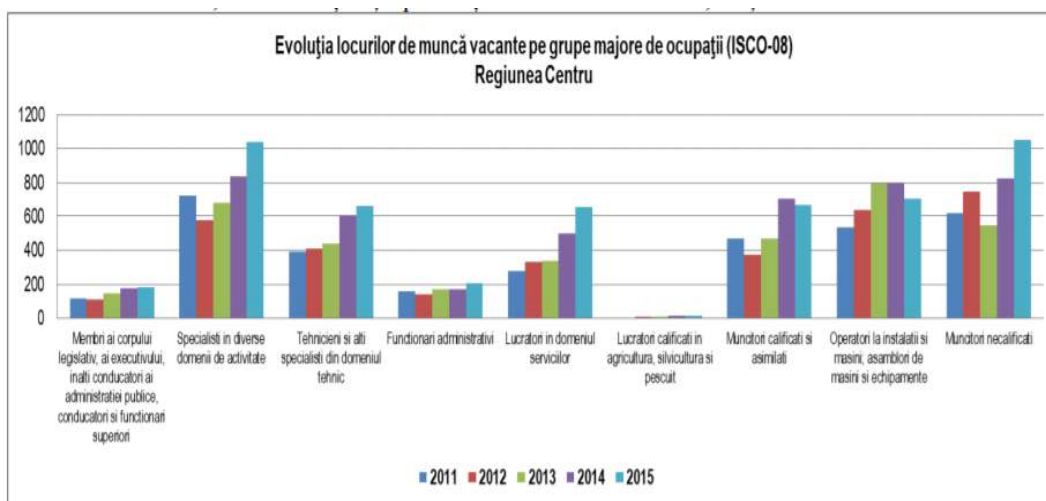
4.3.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale

Conform datelor INS, Baza de date TEMPO – online, 10,4% din numărul locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale CAEN (Rev.2) la nivel național se află în Regiunea Centru. În perioada 2008-2015 se înregistrează o evoluție fluctuantă a numărului locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale CAEN remarcându-se în ultima parte a intervalului o tendință crescătoare pentru: Comerț cu ridicata și cu amănuntul; Repararea autovehiculelor și motocicletelor, Administrație publică și apărare; Asigurări sociale din sistemul public, sănătate și asistență socială, Industria prelucrătoare, Informații și comunicații. La nivelul regiunii Centru, ponderi mai mari ale locurilor de muncă vacante în 2015 s-au înregistrat în Industria prelucrătoare – ponderea regională (41,5%) situându-se peste cea națională (27,4%), urmat de Sănătate și asistență socială – ponderea regională (11,8%) situându-se sub ponderea națională (12,9%), Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public: pondere regională (11,4%) sub ponderea la nivel național(16,3%), Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor: pondere regională (8,2%) sub ponderea națională (9,3%).

4.3.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații

În perioada 2008-2015 se înregistrează o evoluție fluctuantă a numărului locurilor de muncă vacante pe grupe majore de ocupații, remarcându-se în ultima parte a intervalului o tendință crescătoare pentru: muncitorii necalificați, specialiști în diverse domenii de activitate, lucrători în domeniul serviciilor, tehnicieni și alți specialiști din domeniul tehnic, funcționari administrativi.

Fig.4.3.

Sursa: INS, Baza de date TEMPO-online

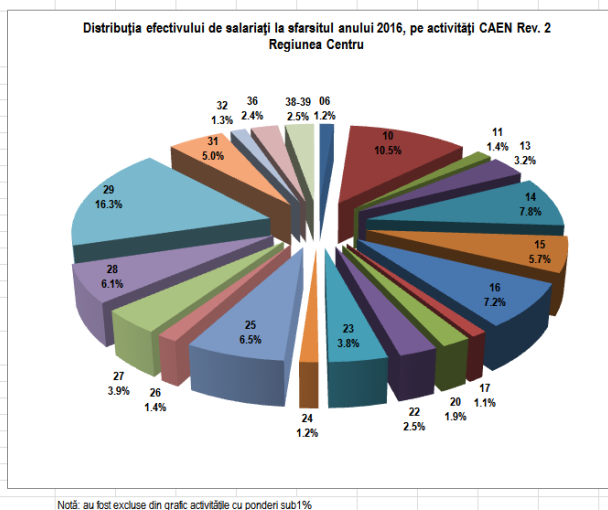
În 2015, la nivelul regiunii Centru s-au înregistrat ponderi mai mari ale locurilor de muncă vacante pentru muncitorii necalificați – ponderea regională (20,3%) situându-se peste cea națională (15%), urmați de Specialiști în diverse domenii de activitate – ponderea regională (20%) situându-se sub ponderea națională (29,4%), Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente: pondere regională (13,7%) peste ponderea la nivel național (11,3%), Muncitori calificați și asimilați: pondere regională (12,7%) peste ponderea națională (9,8%), Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic: pondere regională (12,7%) peste ponderea la nivel național (9%), Lucrători în domeniul serviciilor: pondere regională (12,6%) sub media națională (14,5%).

4.4. Evoluția și situația curentă – efectivul de salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei

Tab.4.3.

UM: Ponderi (%)

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale) - coduri	Ani									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Industria	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	
B	3.1%	3.6%	3.7%	3.6%	3.6%	3.7%	3.8%	3.3%	3.1%	
05	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	
06	1.3%	1.5%	1.5%	1.5%	1.4%	1.4%	1.4%	1.3%	1.2%	
07	0.3%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.4%	
08	0.7%	0.7%	0.6%	0.7%	0.7%	0.8%	0.9%	0.8%	0.8%	
09	0.0%	1.0%	1.0%	0.9%	1.0%	1.0%	0.9%	0.7%	0.6%	
C	88.3%	86.8%	86.9%	87.2%	87.6%	88.2%	88.3%	89.0%	89.3%	
10	9.2%	10.2%	9.8%	10.1%	10.7%	10.9%	10.6%	10.4%	10.5%	
11	2.3%	2.1%	1.9%	1.6%	1.6%	1.4%	1.4%	1.4%	1.4%	
12	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	
13	2.5%	2.7%	2.7%	2.9%	2.8%	2.8%	2.6%	2.8%	3.2%	
14	13.4%	12.6%	11.7%	11.4%	10.6%	10.3%	9.7%	8.9%	7.8%	
15	6.1%	6.1%	6.4%	6.1%	5.9%	5.8%	6.8%	5.6%	5.7%	
16	8.5%	8.7%	8.6%	8.6%	8.2%	8.4%	8.1%	7.7%	7.2%	
17	0.7%	0.9%	0.9%	0.8%	0.9%	0.9%	0.9%	1.0%	1.1%	
18	1.0%	0.7%	0.8%	0.6%	0.5%	0.5%	0.6%	0.5%	0.6%	
19	0.1%	0.0%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	
20	3.2%	3.3%	3.0%	2.9%	2.8%	2.5%	2.2%	2.0%	1.9%	
21	0.5%	0.6%	0.6%	0.7%	0.7%	0.7%	0.7%	0.7%	0.7%	
22	2.4%	2.3%	2.5%	2.4%	2.6%	2.6%	2.8%	2.4%	2.5%	
23	4.3%	4.0%	3.8%	3.8%	3.7%	3.9%	3.8%	3.9%	3.8%	
24	1.8%	1.1%	1.2%	1.4%	1.4%	1.2%	1.3%	1.2%	1.2%	
25	6.5%	6.7%	6.6%	6.5%	6.3%	6.4%	6.4%	6.5%	6.5%	
26	0.8%	0.5%	0.8%	1.1%	1.0%	0.9%	1.3%	1.2%	1.4%	
27	2.2%	2.4%	3.0%	3.1%	3.3%	3.4%	3.7%	3.9%	3.9%	
28	4.8%	4.0%	4.4%	4.6%	4.5%	4.6%	5.1%	5.5%	6.1%	
29	9.5%	9.8%	10.8%	11.3%	12.2%	13.6%	13.9%	15.5%	16.3%	
30	0.3%	0.2%	0.1%	0.2%	0.3%	0.3%	0.4%	0.4%	0.5%	
31	6.1%	5.6%	5.3%	5.2%	5.2%	5.1%	4.9%	4.9%	5.0%	
32	1.0%	1.0%	1.1%	1.1%	1.1%	1.2%	1.3%	1.4%	1.3%	
33	1.2%	1.1%	1.0%	1.0%	1.1%	1.0%	0.9%	0.9%	0.7%	
D	3.5%	3.8%	3.6%	3.3%	3.0%	2.6%	2.6%	2.3%	2.3%	
E	5.1%	5.7%	5.8%	5.9%	5.8%	5.5%	6.4%	5.3%	5.3%	
36	2.4%	2.8%	2.9%	2.8%	2.7%	2.6%	2.5%	2.4%	2.4%	
37	0.4%	0.4%	0.4%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	
38-39	2.4%	2.5%	2.6%	2.8%	2.7%	2.6%	2.6%	2.6%	2.5%	

La nivelul Regiunii Centru se observă că cea mai mare pondere a efectivului de salariați în anul 2016 respectiv 89% o reprezintă industria prelucrătoare din care se disting ramurile Industria alimentară (10,5%), Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (7,8%), fabricarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei, fabricarea articolelor

din paie și din alte materiale vegetale împletite (7,2%), Tăbăcirea și finisarea pieilor , fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, narnasamentelor și încălțămintei, prepararea și vopsirea blănurilor (5,7%)

Tab.4.4.

Anexa 3 g. Efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei CAEN Rev.2, regiunea Centru și județe											
Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-Online											
Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Ani									Diferențe 2016-2008
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Mures	INDUSTRIE	48682	42508	41827	42366	44025	42508	42499	42427	42389	-6293
	B INDUSTRIA EXTRACTIVA	2993	3025	3021	2915	3113	2995	3080	2661	2407	-586
	06 Extractia petrolului brut si a gazelor naturale	1789	1804	1781	1753	1753	1751	1707	1694	1655	-134
	08 Alte activitati extractive	235	160	145	135	184	188	223	205	192	-43
	09 Activitati de servicii anexe extractiei	969	1061	1095	1027	1176	1056	1150	762	560	-409
	C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	40953	34625	34252	34774	36229	35391	35389	35760	35765	-5188
	10 Industria alimentara	3992	3946	3739	3709	4269	4461	4487	4261	3982	-10
	11 Fabricarea bauturilor	701	446	285	274	325	243	312	260	265	-436
	13 Fabricarea produselor textile	1722	1884	1925	2023	1941	2049	2206	2749	2903	1181
	14 Fabricarea articolelor de imbracaminte	5458	4267	4190	4477	4248	4138	3789	3525	3150	-2308
	15 Tabacirea si finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj si marochinarie, narnasamentelor si incaltamintei; prepararea si vopsirea blanurilor	1400	1229	1295	1402	1735	1458	1502	1489	1453	53
	16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn si piuta, cu exceptia mobilei; fabricarea articolelor din paie si din alte materiale vegetale impletite	3215	2654	2679	2844	2924	2743	2788	2847	2757	-458
	17 Fabricarea hartiei si a produselor din hartie	87	155	111	115	151	164	1	1	2	-85
	18 Tiparire si reproducerea pe suporti a inregistrarilor	221	.	.	135	.	.	35	.	42	-179
	20 Fabricarea substantelor si a produselor chimice	3306	3165	3233	3208	3293	3129	2325	2163	2195	-1111
	21 Fabricarea produselor farmaceutice de baza si a preparatelor farmaceutice	834	827	909	975	973	1028	1029	1046	1086	252
	22 Fabricarea produselor din cauciuc si mase plastice	662	385	441	334	470	443	567	529	561	-101
	23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	3950	3532	3107	3014	3035	3138	3051	3003	2942	-1008
	24 Industria metalurgica	882	727	748	799	784	749	766	570	636	-246
	25 Industria constructiilor metalice si a produselor din metal, exclusiv masini, utilaje si instalatii	2177	2018	2050	1797	1767	1934	2091	2143	2137	-40
	26 Fabricarea calculatoarelor si a produselor electronice si optice	146	7	56	4	11	9	2	87	109	-37
	27 Fabricarea echipamentelor electrice	1152	752	881	1146	1231	1324	1578	1595	1701	549
	28 Fabricarea de masini, utilaje si echipamente n.c.a.	1421	970	962	971	1061	1116	1082	1133	1168	-253
	29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor si semiremorcilor	1276	958	1171	1131	1194	930	1470	1849	2064	788
	30 Fabricarea altor mijloace de transport	290	163	.	.	.	.	.	.	.	.
	31 Fabricarea de mobila	6483	5317	5084	4952	5134	4708	4538	4666	4831	-1652
	32 Alte activitati industriale n.c.a.	1209	1185	1214	1331	1522	1488	1616	1662	1662	453
	33 Repararea, intretinerea si instalarea masinilor si echipamentelor	369	38	172	133	161	139	154	182	119	-250
	D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	2266	2324	2126	2050	1895	1494	1509	1398	1548	-718
	E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	2470	2534	2428	2627	2788	2628	2521	2608	2689	199
	36 Captarea, tratarea si distributia apei	1061	1092	1029	1039	1038	970	1046	1014	1044	-17
	37 Colectarea si epurarea apelor uzate	352	330	356	348	354	338	317	333	327	-25
	38-39 Colectarea, tratarea si eliminarea deeurilor; activitati de recuperare a materialelor reciclabile; Activitati si servicii de decontaminare	1057	1112	1043	1240	1396	1320	1158	1261	1298	241

La nivelul județului Mureș se observă o evoluție negativă a efectivului de salariați în majoritatea ramurilor industriale, în perioada 2008-2016, excepție făcând: tăbăcirea și finisarea pieilor , fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, narnasamentelor și încălțămintei, prepararea și vopsirea blănurilor, Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice, fabricarea echipamentelor electrice, fabricarea produselor textile, Fabricarea autovehiculelor de transport rutiei, a remorcilor și semiremorcilor, alte activități industriale n.c.a., Colectarea, tratarea, eliminarea deșeurilor.

4.5. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de prognoză)

4.5.1. Proiecția numărului mediu de salariați

Între anii 2016 -2021, din datele statistice se prognozează o constanță a numărului mediu de salariați de 12,8 % din nr. mediu de salariați la nivel național.

4.5.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului

Se prognozează că în perioada 2016-2021 se va înregistra o evoluție descrescătoare a numărului șomerilor înregistrați la sfârșitul anului, de la 11,4% la 10,9% la nivel regional. Se prognozează că ponderea șomerilor înregistrați din regiunea Centru în 2021 va reprezenta 10,9% din totalul la nivel național, situându-se pe a 4-a poziție, după regiunile București – Ilfov, Vest și Nord – Vest.

4.5.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat

Se prognozează că rata șomajului înregistrat la sfârșitul anului va înregistra o evoluție descrescătoare atât la nivel regional cât și la nivel național (de la 4,8% în 2016 la 3,5% în 2021 la nivel regional respectiv de la 4% în 2016 la 3,4% în 2021 la nivel național). La

nivelul județului Mureș se observă o scădere a ratei șomajului de la 4,7% la 3,7% în perioada 2016-2021.

4.5.4. Proiecția câștigului salarial mediu net lunar

Salariul mediu net lunar al regiunii Centru a cunoscut o evoluție crescătoare preconizându-se că în anul 2021 va fi 3125 lei față de anul 2016 când a fost 1869. Județul Mureș se situează pe locul al treilea după Județele Sibiu și Brașov.

4.6. Principalele concluzii din analiza pieței muncii

Profilul dominant la nivel județean al cererii de forță de muncă: mecanică, comerț, construcții, economic, industrie textilă și pielărie, fabricarea produselor din lemn, turism și alimentație, electric, electromecanic, electronică automatizări, industrie alimentară, materiale de construcții, silvicultură, estetică.

Domenii cu dinamică pozitivă și potențial mare de absorbție pe piața muncii: construcții, comerț, economic, turism și alimentație, industrie alimentară – tendință generală de creștere a locurilor de muncă vacante, numărul șomerilor în scădere sau cu evoluție fluctuantă, balanță locuri de muncă-șomeri pozitivă sau relativ echilibrată.

Mecanica este domeniul care înregistrează la nivel județean un număr semnificativ de locuri de muncă vacante dar și de șomeri. Raportul locuri de muncă-șomeri rămâne deficitar, cu tendință de ameliorare.

Similar cu mecanica, domeniile electric și electromecanic s-a înregistrat - la nivel județean - o tendință de creștere a locurilor de muncă vacante și de scădere a numărului de șomeri, raportul locuri de muncă-șomeri rămâne însă deficitar (cu tendință de ameliorare).

Industria textilă pare să se confrunte cu dificultăți concretizate la nivel județean printr-o cerere de forță de muncă neacoperită în cea mai mare parte a intervalului de timp analizat la nivel județean, pentru ca la sfârșitul perioadei în județ locurile de muncă vacante să scadă semnificativ, în paralel cu o creștere a numărului de șomeri.

Fabricarea produselor din lemn cunoaște evoluții contradictorii la nivel județean, prin creșterea locurilor de muncă în paralel cu creșterea șomajului

4.6.1. Proiecția cererii de locuri de muncă pe termen mediu (2014-2020)

Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020. Studiul a fost realizat de către Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) în calitate de partener în cadrul Proiectului strategic cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, proiect al cărui lider de parteneriat a fost Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată utilizând o metodologie similară cu cea utilizată de Cambridge Econometrics în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

În cadrul metodologiei studiului, s-a realizat o proiecție a cererii potențiale de forță de muncă, reprezentând volumul de forță de muncă (număr persoane) estimat ca necesar pentru derularea activităților economice, în termeni de populație ocupată. Acest nivel va fi satisfăcut când numărul persoanelor efectiv ocupate este egal cu nivelul estimat ca necesar de populație ocupată; în celelalte cazuri vom avea un deficit sau un excedent față de necesarul de populație ocupată. Cererea potențială estimează necesarul de populație ocupată, însă evoluția populației efectiv ocupate depinde nu numai de evoluțiile economiei ci și de o multitudine de alți factori (ex. factori demografici, migrație, potrivirea calitativă între cererea și oferta de forță de muncă etc.). În consecință, cererea potențială de forță de muncă nu trebuie confundată cu populația ocupată (deși are valori aparent identice sau apropiate față de aceasta) și nu trebuie considerată ca cerere efectivă în termeni de locuri de muncă vacante. În schimb, previziunile

privind cererea potențială oferă repere de analiză pentru evoluția structurii cererii pe sectoare de activitate, ocupații, niveluri de calificare, domenii de pregătire profesională. Pentru estimarea cererii potențiale s-a utilizat o tehnică de modelare econometrică.

A fost estimată și cererea înlocuită (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale pentru orizontul de prognoză). Este de menționat că cererea înlocuită este o variabilă intermediară, astfel încât valorile ei nu descriu decât evoluții ale unor structuri economice trecute. Mai mult, lipsa unor informații detaliate cu privire la structura pe vârste a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vârstă și în ipoteze care induc un anumit grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Utilizând cele două variabile (cererea potențială și cererea înlocuită) s-a estimat cererea agregată de forță de muncă pentru anul 2013 și s-a extins prognoza pentru orizontul 2020.

Analizând informațiile cu privire la dinamica cererii potențiale (măsura creării sau distrugerii de locuri de muncă în viitor) și a cererii înlocuite s-au estimat locurile de muncă disponibile, în ipotezele de calcul al celor două variabile. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă există cerere potențială sau dacă aceasta indică distrugere de locuri de muncă dar nivelul cererii înlocuite este mai mare decât distrugerea de locuri de muncă.

Modelul econometric macroeconomic utilizat pentru estimarea cererii de forță de muncă la nivel național a utilizat serii de date de la Institutul Național de Statistică, pentru perioada 2000-2088 privind:

populația ocupată în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

valoarea investițiilor brute în bunuri corporale în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

valoarea adăugată brută în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

valoarea costului mediu lunar al salariaților în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată în trei tipuri de scenarii:

Scenariul MODERAT a fost construit pe baza următoarelor ipoteze:

- evoluția valorii adăugate brute (VAB) conform prognozelor Comisiei Naționale de Prognoză (Prognoza de primăvară 2011) pentru perioada 2011-2013

- pentru perioada 2014 – 2020 s-a presupus următoarea evoluție a valorii adăugate brute: un ritm anual de creștere în industrie de 1,0325, un ritm de 1,0305 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1,0165 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2012). S-a considerat că în cadrul fiecărei ramuri, diviziunile componente urmează evoluția ramurii. S-a optat pentru alegerea pentru perioada 2014-2020 a unor ritmuri de creștere a VAB inferioare anului 2013 deoarece s-a dorit luarea în considerare a prezumtivei crize economice pe care specialiștii o previzionează după anul 2013.

- pentru evoluția Costului forței de muncă pentru anii 2009 și 2010 s-a ținut cont de valorile reale publicate de Institutul Național de Statistică, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere constant și egal cu 1,015.

- pentru evoluția Investițiilor brute s-a pornit de la ritmul de scădere anual pentru 2009 (0.76) pe total industrie calculat din datele de la INS - tempo online. În lipsa altor informații s-a considerat că această scădere a fost înregistrată identic la nivelul fiecărei diviziuni CAEN. Pentru perioada 2010 – 2020 s-a estimat trendul liniar al variabilei pe baza datelor observate pe întreaga perioadă de analiză.

Scenariul OPTIMIST a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- VAB în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,1 față de 2009 în industrie, un ritm de scădere de 0,9 față de 2009 în construcții, în timp ce în servicii se menține constantă pe

perioada 2010-2011 . Pentru perioada 2012- 2013 se mențin evoluțiile prognozate de Comisia Națională de Prognoză, în timp ce pentru perioada 2014- 2020 s-a considerat un ritm anual de creștere în industrie de 1,036, un ritm de 1,044 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1.032 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2013).

- Investițiile brute în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1,15 față de 2009. Pentru perioada 2011- 2020 s-a estimat apoi trendul liniar al variabilei.

Scenariul PESIMIST a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- VAB în perioada 2014 - 2020 se menține la nivelul prognozat pentru anul 2011. De asemenea, s-a ținut cont și de rezultatele anchetei în firme, conform cărora peste jumătate dintre cei intervievați sunt de părere că România nu își va reveni din criza economică până în anul 2013.

- Costul forței de muncă în 2010 își menține ritmul de creștere pe care l-a avut în 2009 comparativ cu 2008, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere de 1,015 constant.

A fost prognozată separat și evoluția celor 18 diviziuni CAEN (Rev.1) ce au fost excluse din modelul econometric din cauza lipsei de date. Pentru acestea s-a emis ipoteza conform căreia evoluția populației ocupate din cadrul lor își menține trendul observabil pentru perioada 2000-2008.

În final, s-a corectat modelul cu eroarea obținută din predicția populației ocupate totale la nivel național pentru anii 2009 și 2010 (engl. nowcast) cu valorile reale (erorile au fost de aprox. 1-2%).

Rezultatele proiecțiilor:

Proiecția cererii de forță de muncă la nivel național

La nivel național, proiecția cererii potențiale de muncă (determinată pe baza modelelor econometrice de tip panel) pentru scenariul moderat și cel optimist tendințele de evoluție pe orizontul de prognoză sunt staționare, astfel că la orizontul anului 2020 cererea potențială se previzionează a fi cu 1% mai mare decât în 2010 în ipoteza scenariului moderat și cu 0,2% în ipoteza scenariului optimist, în timp ce pentru scenariul pesimist cererea potențială se previzionează a fi cu 5% mai mică în 2020 față de 2010.

Pentru cererea înlocuită de forță de muncă tendințele la nivel național sunt de creștere în ipotezele scenariului optimist și staționare în ipotezele scenariului moderat și ale celui pesimist.

Proiecțiile locurilor de muncă disponibile la nivel național (determinate prin însumarea valorilor care reprezintă modificarea cererii potențiale față de anul anterior cu volumul cererii înlocuite) estimează o evoluție staționară pe întreg intervalul de prognoză în scenariul moderat, iar în scenariul pesimist o tendință de scădere până la valori negative semnificând desființare de locuri de muncă. Nici în ipotezele scenariului optimist, la nivel național nu se previzionează locuri de muncă disponibile în creștere decât după anul 2014.

Proiecțiile privind cererea potențială de forță de muncă pe activități economice (la nivel de secțiune CAEN Rev1) se referă la cererea relevantă pentru IPT. La nivel național, dintre activitățile economice pentru care se previzionează scăderi semnificative ale cererii potențiale de forță de muncă, în ipotezele scenariului moderat, se evidențiază: agricultura, silvicultura și piscicultura, precum și administrația publică și apărarea, în care se estimează scăderi pe întreg intervalul de prognoză până în 2020. Creșteri pe tot parcursul intervalului de prognoză se estimează în comerț, precum și în intermediari financiare. Scăderi în perioada 2009-2013, urmate de creșteri între 2014 și 2020 se previzionează în sectoarele industrie extractivă, industrie prelucrătoare, construcții și în transport, depozitare și comunicații.

Tab. 4.5

NAȚIONAL	2009	2011	2013	2015	2017	2020
Agricultura, silvicultura și	2.596.683	2.456.539	2.296.622	2.156.965	2.104.751	2.056.431

piscicultura						
Industria extractiva	106.640	105.596	103.212	111.650	113.248	115.568
Industria prelucratoare	2.033.790	2.066.304	2.055.425	2.176.045	2.215.992	2.274.896
Energie electrica si termica, gaze si apa	170.392	169.055	165.055	175.101	176.689	179.033
Constructii	646.708	629.588	639.096	663.272	676.872	696.756
Comert	1.084.111	1.132.885	1.174.337	1.181.751	1.224.847	1.289.364
Hoteluri si restaurante	140.694	136.915	135.347	144.352	145.428	146.841
Transport, depozitare si comunicatii	511.056	505.038	502.483	525.423	529.654	535.465
Intermedieri financiare	100.425	105.948	110.707	110.817	115.384	122.234
Tranzactii imobiliare, inchirieri si activitati de servicii	205.857	201.690	198.556	212.674	214.494	216.919
Administratie publica si aparare	488.100	484.852	476.943	450.153	442.563	431.177
Invatamant	482.666	482.168	489.018	498.967	505.826	515.443
Sanatate si asistenta sociala	430.980	428.301	433.069	442.795	448.607	456.721
Celelalte activitati ale economiei nationale	245.450	256.185	264.871	271.159	281.573	297.117
Total	9.243.551	9.161.064	9.044.743	9.121.124	9.195.928	9.333.965

Pe grupe ocupaționale, cererea potențială prognozată la nivel național, în ipotezele scenariilor moderat și optimist, descrie configurații ocupaționale orientate către Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați, Alte ocupații asimilate tehnicienilor și Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse. În schimb, în ipotezele scenariului pesimist, nu se previzionează locuri de muncă disponibile pentru nicio sub-grupă ocupațională.

Evoluția cererii de formare profesională pe domenii de pregătire ale învățământului profesional și tehnic este estimată prin raportarea la distribuția cererii de forță de muncă într-o structură matriceală, realizată ca intersecție dintre structura pe grupe ocupații și structura pe activități CAEN. Calcularea proiecției cererii potențiale la intersecția COR și CAEN – în lipsa unor date valide cu privire la probabilitatea angajării într-o ocupație după finalizarea studiilor dintr-un anumit domeniu – permite o evaluare prin metode analitice a distribuției pe domenii de pregătire profesională a cererii potențiale de forță de muncă. Studiul menționează că pentru ocupațiile din subgrupa agricultori și lucrători calificați în agricultură, s-a luat în considerare numai populația salariată nu și alte categorii ale populației ocupate în această activitate (ca de exemplu lucrători familiari neremunerați). Prin această corecție s-a dorit să se evite inducerea unor concluzii eronate bazate pe o falsă cerere de înlocuire. Pe de altă parte, nu trebuie neglijat potențialul acestui sector, care reclamă ca o parte din forța de muncă îmbătrânită care se va retrage din agricultura de subzistență să fie înlocuită de tineri fermieri pregătiți pentru o agricultură competitivă. Deoarece datele avute la dispoziție au permis realizarea proiecțiilor doar în intersecția subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN Rev2, pentru a detalia industria prelucrătoare pe diviziuni s-a utilizat structura pe ocupații și activități economice din Recensământul din anul 2002. Presupunând că structura populației ocupate pe diviziuni în cadrul industriei prelucrătoare nu s-a modificat de la data ultimului recensământ, s-a aplicat această structură la rezultatele proiecției cererii de forță de muncă pe subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN. Autorii studiului subliniază caracterul informativ al estimărilor deoarece acestea s-au bazat pe informații statistice incomplete și pe ipoteza că au avut loc alocări ale forței de muncă (și se va respecta înclinația și în viitor) strict în domeniul de activitate și în ocupația în care se face pregătirea.

Structura cererii potențiale de forță de muncă în ipotezele scenariului moderat, la nivel național în funcție de domeniile de formare ale IPT este prezentată în tabelul de mai jos, în evoluție prognozată la orizontul anilor 2017-2020. Domeniul Mecanică concentrează în jur de un sfert din cererea potențială de forță de muncă, iar importanța acestuia pare să crească la orizontul 2020, la fel ca și domeniile Comerț și Economic care totalizează peste 25% din cererea potențială relevantă pentru IPT. Și domeniile Electric, Electromecanică și Electronică automatizări cresc ca și pondere în cererea potențială relevantă pentru absolvenții de IPT, însă ponderea lor se situează la nivele relativ reduse. Cererea potențială pentru absolvenții domeniilor Fabricarea produselor din lemn și Industrie alimentară este în scădere la orizontul 2020, la nivel național.

Prognoza structurii cererii potențiale, în ipotezele scenariului moderat, pe domenii de formare profesională din IPT, la nivel național în perspectiva 2017-2020 (%)

Tab. 4.6.

Domenii de formare	%
Agricultură	3,9
Chimie industrială	1,3
Construcții instalații și lucrări publice	8,2
Comerț	12,6
Economic	14,5
Electric	5,3
Electromecanică	3,6
Electronică automatizări	4,2
Fabricarea produselor din lemn	1,4
Industrie alimentară	0,8
Industrie textilă și pielărie	9,0
Materiale de construcții	1,3
Mecanică	24,1
Turism și alimentație	7,8
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,2

Proiecția cererii de forță de muncă la nivel regional

În cadrul regiunii Centru, cererea potențială se încadrează pe o tendință ascendentă de-a lungul perioadei 2011-2020, în toate cele trei scenarii de proiecție, astfel încât la finele perioadei de proiecție cererea potențială se previzionează a fi cu 5% față de valoarea din 2011.

Pe activități economice, în regiunea Centru în ipotezele scenariului moderat, la orizontul anului 2020, se estimează o creștere ușoară a cererii potențiale pentru forță de muncă per ansamblu. Creșteri importante se înregistrează în industria prelucrătoare, comerț, transporturi, depozitare și comunicații. La o scară mai mică, o tendință crescătoare pare să se profileze după 2013 în hoteluri și restaurante, precum și în sectorul industriei extractive. Scăderi semnificative se estimează în agricultură.

Proiecția cererii potențiale de forță de muncă pentru regiunea Centru, pe activități economice (nr. persoane):

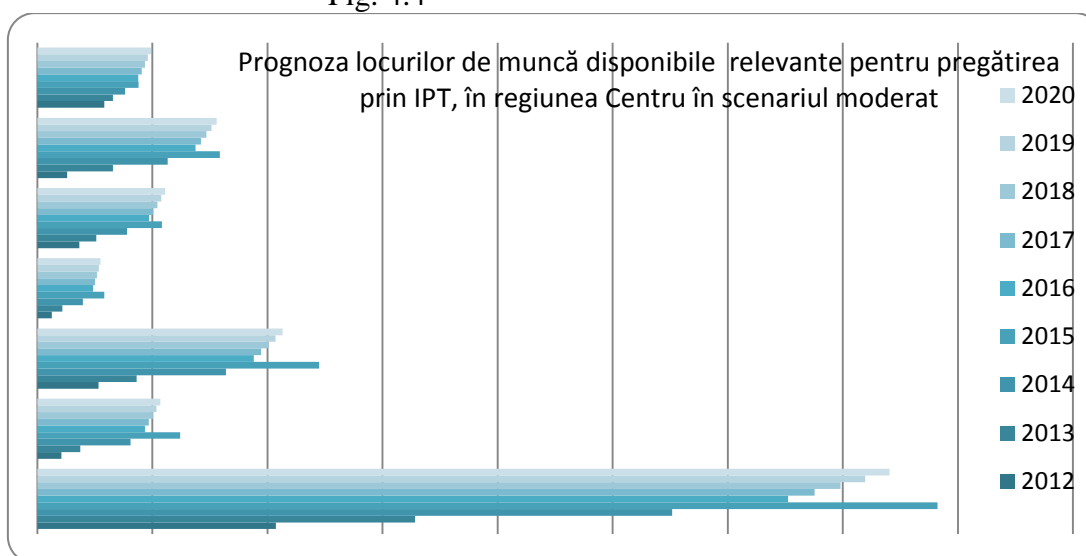
Tab.4.7.

REGIUNEA CENTRU	2009	2011	2013	2015	2017	2020
Agricultura, silvicultura și piscicultura	140.284	120.266	102.921	89.327	76.760	61.499
Industria extractivă	6.925	7.491	7.910	8.519	8.897	9.480

Industria prelucratoare	343.986	350.312	348.617	366.635	374.241	385.424
Energie electrica si termica, gaze si apa	21.179	21.018	20.526	21.732	21.937	22.239
Constructii	70.076	66.396	65.547	69.349	69.818	70.421
Comert	139.454	152.155	164.620	172.368	181.166	193.800
Hoteluri si restaurante	18.145	17.905	17.944	19.454	19.910	20.582
Transport, depozitare si comunicatii	55.632	55.228	55.322	59.590	61.184	63.813
Intermedieri financiare	11.155	11.479	11.727	11.564	12.080	12.932
Tranzactii imobiliare, inchirieri si activitati de servicii	13.608	12.818	12.101	12.935	12.806	12.655
Administratie publica si aparare	54.422	55.801	56.603	55.483	56.414	57.790
Invatamant	62.881	64.338	65.296	67.525	70.283	73.485
Sanatate si asistenta sociala	48.238	47.320	47.222	47.701	47.722	47.675
Celelalte activitati ale economiei nationale	28.038	29.234	30.500	31.605	33.137	35.486
	1.014.024	1.011.763	1.006.857	1.033.785	1.046.355	1.067.281

În scenariul moderat evoluția locurilor de muncă disponibile în regiunea Centru se încadrează de-a lungul perioadei 2012-2020 pe un trend general ascendent, în toate județele regiunii.

Fig. 4.4

În cazul scenariului moderat, studiul previzionează locuri de muncă disponibile în toate subgrupele ocupaționale. Cele mai multe locuri de muncă disponibile se profilează pentru Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați, Conducători de vehicule și operatori la instalații mobile. Trebuie menționat faptul că în ocupațiile agricole se estimează o realocare structurală între persoane ocupate în agricultura de subsistență care vor ieși din piața muncii (fapt ce explică scăderea cererii potențiale previzionate pentru activitatea agricolă) și lucrătorii calificați din alte grupe de ocupații pentru care se previzionează că vor avea locuri de muncă disponibile.

Din analiza structurii pe grupe ocupaționale relevante pentru ÎPT pe baza datelor furnizate de studiul previzional cu privire la proiecția locurilor de muncă disponibile la nivelul regiunii Centru în perspectiva anului 2020, în scenariul moderat, rezultă o pondere previzionată de circa două treimi pentru ocupațiile relevante pentru nivel 2 de calificare oferit prin

învățământul profesional și o treime pentru cele care pot fi puse în legătură cu nivelul de pregătire liceal tehnologic sau postliceal.

În regiunea Centru, în scenariul moderat, domeniile Fabricarea produselor din lemn și Industrie textilă și pielărie ocupă în cadrul cererii potențiale de forță de muncă poziții mai importante decât la nivel național. După Mecanică în care se păstrează o pondere însemnată, domeniile care par să coaguleze din ce în ce mai mult sunt Economic, Comerț și Turism și alimentație, după cum se poate vedea în tabelul de mai jos.

Structura cererii potențiale, pe domenii de formare profesională din IPT, în ipoteza scenariului moderat, în regiunea Centru în perspectiva 2017-2020:

Tab. 4.8.

Domenii de formare	%
Agricultură	1,4
Chimie industrială	1,7
Construcții instalații și lucrări publice	8,1
Comerț	12,6
Economic	13,9
Electric	5,0
Electromecanică	3,8
Electronică automatizări	4,6
Fabricarea produselor din lemn	2,6
Industrie alimentară	0,9
Industrie textilă și pielărie	10,8
Materiale de construcții	0,9
Mecanică	22,9
Turism și alimentație	8,5
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,2
Total	100,0

Plecînd de la Structura proiecției cererii potențiale pe domenii de pregătire în Regiunea Centru, în baza analizei specificului economic și de piața muncii al județului Mureș, membrii CLDPS apreciază că structura proiecției cererii potențiale următoarea pe domenii de pregătire este următoarea:

Structura cererii potențiale, pe domenii de formare profesională din IPT, în ipoteza scenariului moderat, în județul Mureș, în perspectiva 2017-2020 (%)

Tab. 4.9.

Domeniul de educație și formare profesională	Ponderi previzionate ale cererii de formare profesională (%)
Agricultură	6
Chimie industrială	2
Construcții, instalații și lucrări publice	7
Comerț	8
Economic	13
Electric	7
Electromecanică	2
Electronică și automatizări	7

Fabricarea produselor din lemn	6
Industria alimentară	4,5
Industria textilă și pielărie	5
Materiale de construcții	1,5
Mecanică	20
Turism și alimentație	10
- Protecția mediului	2
- Silvicultură	4
Tehnici poligrafice	1

Ponderea estimată pe baza datelor furnizate de studiul previzional cu privire la proiecția locurilor de muncă disponibile la nivelul regiunii Centru în perspectiva anului 2020 (în scenariul moderat) de circa 2/3 pentru ocupațiile relevante pentru nivel 2 de calificare oferit prin învățământul profesional este confirmată și de rezultatele anchetei în firme care evidențiază că 67,4% din locurile de muncă vacante existe la momentul anchetei la nivel regional, respectiv 61,2% la nivelul județului Mureș, necesită pregătire prin învățământ profesional.

Pe baza acestor informații utilizate ca repere pentru analizele efectuate în CLDPS în contextul specificului economic și de piața muncii ale regiunii și județului Mureș, se poate estima o pondere recomandabilă a ÎPT din totalul ofertei educaționale de aproximativ 60%. În cadrul ofertei educaționale a ÎPT, aproximativ 40% se recomandă să fie pentru calificări de nivel 3 iar 60% pentru calificări de nivel 2.

4.6.2. Principalele constatări desprinse din informațiile din AMIGO la nivel regional

■ Populația activă, populația ocupată: în ușoară creștere în 2017 față de anul anterior

■ Rata de activitate și rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) în creștere în 2015 față de anul anterior. Persistă decalajul pe sexe și medii rezidențiale prin rate de activitate și rate de ocupare semnificativ mai reduse pentru populația feminină și din mediul rural.

Se desprinde un fenomen îngrijorător al subocupării care afectează în mod deosebit populația feminină din rural, combinat cu o calitate redusă a ocupării în mediul rural (în condițiile unei ocupări paupere, de subzistență, în agricultură).

Decalajul semnificativ al ratei de ocupare față de ținta UE pentru 2020: rata de ocupare în Regiunea Centru în 2015 este cu 6 puncte procentuale peste media națională dar la 18,3 procente distanță față de obiectivul UE pt. 2020. Acest decalaj este și mai accentuat în cazul femeilor și mai ales în mediul rural. În ceea ce privește rata de activitate a tinerilor (15-24 ani), persistă decalajul pe sexe prin rate de activitate mai reduse pentru femei și în mediul urban.

Se menține un decalaj pe sexe și medii rezidențiale prin rate de ocupare mai reduse pentru femeile tinere și în mediul urban.

■ Șomajul ridicat al tinerilor (15-24 ani) la nivel regional: mai mare decât la nivel național (28,4%, față de 21,7%), mai ales în mediul rural (31% la nivel regional, față de 18,5% la nivel național) și pentru fete (34,4% la nivel regional față de 24,4% la nivel național).

■ Rata șomajului peste media la nivel național, șomajul ridicat al șomajului tinerilor și șomajul de lungă durată - obligă sistemul de ÎPT la:

- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
- acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
- abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
- implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.

- parteneriate active cu agenții economici, AJOFM, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.

■ Ocuparea pe niveluri de educație, sexe și medii rezidențiale la nivel regional Nivelul general de instruire al populației ocupate din regiune este mai ridicat decât media pe țară (conf. datelor pentru 2015):

- Regiunea Centru are o pondere ridicată a populației ocupate cu studii de nivel mediu de instruire (cumulând nivelurile liceal/postliceal/profesional).

- Pondere mică, respectiv a 3 a poziție pe țară după regiunile București-Ilfov și Vest, referitoare la populația cu nivel scăzut de educație (gimnazial/primar sau fără școală absolvită).

- Locul 2 pe țară (după București-Ilfov) privind ponderea persoanelor ocupate cu studii superioare. Tendința de creștere a ponderii în ocupare a populației cu studii superioare și a celor cu nivel de pregătire liceal și de scădere a ponderii cu nivel de scăzut de pregătire (cel mult gimnazial).

Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban - obligă la:

- Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural

- Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate

- Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social

La nivelul anului 2015, structura pe sexe a ocupării indică un nivel general de pregătire mai ridicat în cazul femeilor. Se constată în schimb o mai bună reprezentare a bărbaților cu nivel de pregătire profesional, comparativ cu femeile. Această constatare poate semnifica, pe de o parte, faptul că șansele de angajare ale femeilor cresc odată cu creșterea nivelului de pregătire, iar pe de altă parte sugerează nevoia unor măsuri în sprijinul creșterii ocupării femeilor cu pregătire profesională. Structura pe medii rezidențiale a ocupării în 2015 indică disparități majore între rural și urban atât pentru populația ocupată cu studii superioare cât și pentru populația ocupată cu nivel scăzut de educație

- Șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut. În județul Sibiu șansele de ocupare sunt mult mai reduse pentru persoanele cu nivel scăzut de pregătire (gimnazial, primar sau fără școală absolvită). Regiunea Centru are cea mai mare pondere a populației ocupate cu mediu de instruire și cu studii de nivel profesional.

- Disparitățile majore între rural și urban, privind nivelul de instruire al populației ocupate. În 2015 la nivel regional doar 9,5% din populația ocupată din mediul rural are studii superioare (față de 31,7% în urban), ponderea celor cu nivel mediu de pregătire (liceal/postliceal/profesional sau de ucenici) fiind de 63,2% în mediul rural (față de 61,1% în urban), în timp ce 27,3% din populația ocupată din mediul rural are un nivel scăzut de educație (gimnazial/primar sau fără școală absolvită) - față de numai 7,3% în urban.

Concluzii din analiza principalilor indicatori din Balanța Forței de Muncă (BFM):

■ Rata de ocupare a resurselor de muncă (conf. BFM) pentru perioada 2002-2015, rezultă evoluții similare cu cele din AMIGO, de scădere, la nivel regional și în toate județele, a ratelor de activitate și de ocupare a resurselor de muncă, cu tendință de creștere la sfârșitul intervalului. Ratele de activitate și de ocupare a populației civile mai ridicate la nivel regional decât cele agregate la nivel național, în toate județele regiunii, cu excepția județelor Brașov și Covasna.

■ Șomerii înregistrați în evidențele AJOFM: → Rata șomajului (șomeri înregistrați) peste media națională în toate județele, cu excepția județelor Brașov și Sibiu → Tendința generală crescătoare-descrescătoare a șomajului din perioada 2002-2008 în toate județele regiunii a fost stopată de criza economică care a debutat spre sfârșitul anului 2008 (creștere semnificativă a numărului de șomeri cu cca 54% la nivel regional în perioada 2008-2009). Finalul crizei economice este marcat de o nouă tendință de reducere a ratei șomajului (în 2015 numărul șomerilor fiind cu 42,9% mai mic decât în 2009).

■ **Locuri de muncă vacante pe activități ale economiei naționale:**

În perioada 2008-2015 se înregistrează o evoluție fluctuantă a numărului locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale CAEN remarcându-se în ultima parte a intervalului o tendință crescătoare pentru: Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public, Sănătate și asistență socială, Industria prelucrătoare, Informații și comunicații.

■ **Locuri de muncă pe grupe majore de ocupații (ISCO-08)** În perioada 2008-2015 se înregistrează o evoluție fluctuantă a numărului locurilor de muncă vacante pe grupe majore de ocupații, remarcându-se în ultima parte a intervalului o tendință crescătoare pentru: muncitorii necalificați, specialiști în diverse domenii de activitate, lucrători în domeniul serviciilor, tehnicieni și alți specialiști din domeniul tehnic, funcționari administrativi.

Concluzii din previziunile privind cererea de forță de muncă pe termen mediu (2013-2020):

Studiul previzional realizat de INCSMPS în 2011 a furnizat estimări privind evoluțiile prognozate pentru perioada 2013-2020 pe subgrupe majore de ocupații, activități economice (diviziuni CAEN). Structura cererii potențiale pe domenii de pregătire relevante pentru ÎPT este prezentată în capitolul 4.2.1.

Pe baza informațiilor oferite de studiul previzional și a analizelor efectuate în CLDPS în contextul specificului economic și de piața muncii ale regiunii și județelor, se poate estima un o pondere recomandabilă a IPT din totalul ofertei educaționale de aproximativ 60%, din care, cel puțin jumătate ar trebui să vizeze calificări oferite prin învățământul profesional.

■ **Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă - trebuie avute în vedere pentru:**

- Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)

- Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare

- Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în domeniul tehnic, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.

4.6.3. IMPLICAȚIILE PENTRU ÎPT:

Rata șomajului peste media la nivel județean, șomajul ridicat al șomajului tinerilor și șomajul de lungă durată - obligă sistemul de ÎPT la:

anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii

acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor

abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți

implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.

parteneriate active cu agenții economici, AJOFM, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.

Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a economiei, nevoile de actualizare și adecvare competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă, etc. - oferă școlilor oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:

creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi

adecvarea calificării cu locul de muncă
reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală
diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.
Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă - trebuie avute în vedere pentru:
Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)⁸
Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare
Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.
Prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală vizează modernizarea a agriculturii și diversificarea activităților economice în mediul rural.
Implică din partea școlilor din domeniu, în parteneriat toți cu factorii interesați:
Pregătirea tinerilor pentru exploatarea eficientă a potențialului agricol – presupune creșterea nivelului de calificare (nivel 3, competențe integrate pentru exploatarea și managementul fermei, procesarea primară a produselor agro-alimentare)
Diversificarea ofertei de calificare având în vedere: agricultura ecologică, promovarea agroturismului, a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea resurselor locale prin mica industrie și dezvoltarea serviciilor
Implicarea în programe de formare continuă pe două componente:
formarea competențelor necesare unei agriculturi competitive
reconversia excedentului de forță de muncă din agricultură spre alte activități
Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban - obligă la:
Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural
Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate
Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social

5. Învățământul profesional și tehnic din județul Mureș

5.1. Indicatori de context. Contextul de politici relevante pentru educație și formare profesională.

5.1.1. Contextul european.

Educația și formarea profesională, în strânsă legătură cu politicile de ocupare a forței de muncă, constituie una dintre componentele prioritare ale politicilor și programelor UE. În mai 2009, Consiliul pentru educație⁹ a adoptat concluziile pentru definirea unei agende politice pentru decada post-Lisabona – „Education and Training 2020” („ET 2020”).

ET 2020 – cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale în perspectiva anului 2020 – stabilește 4 obiective strategice și 5 benchmark-uri.

Obiective strategice pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării pentru perioada până în 2020:

Realizarea în practică a învățării pe tot parcursul vieții și a mobilității.

Vizează, printre altele: • Strategii de învățare pe tot parcursul vieții • Instrumente de referință

---

⁹ Concluziile Consiliului din 12 mai 2009 privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale („ET 2020”)

europene • Parcurseri educaționale mai flexibile • Valorizarea educației non-formale și informale • Calitatea sistemelor de orientare și consiliere • Dezvoltarea unor noi forme de învățare și utilizarea unor noi tehnologii de predare-învățare • Mobilitate în scop educațional (cursanți, profesori, formatori).

Îmbunătățirea calității și eficienței educației și formării.

Vizează, printre altele: • Competențele de bază (alfabetizare, matematică, știință și tehnologie, competențe lingvistice) • Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, a formatorilor și a managerilor din educație • Asigurarea calității • Utilizarea eficientă și durabilă a resurselor Promovarea echității, a coeziunii sociale și a cetățeniei active.

Vizează, printre altele: • Programe remediale, de prevenire și recuperare părăsirii timpurii a școlii • Educația și îngrijirea timpurie • Echitate și diversitate

Stimularea creativității și inovării, inclusiv a spiritului antreprenorial, la toate nivelurile de educație și formare.

Vizează, printre altele: • Parteneriatele între mediul de afaceri, educație și formare profesională, cercetare • Competențele transversale-cheie, educația antreprenorială, alfabetizarea digitală • Medii de învățare inovatoare.

Benchmark-uri pentru 2020, adoptate în cadrul ET 2020:

Până în 2020, în medie cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții¹⁰.

Până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte¹¹ ar trebui să fie mai mic de 15 %.

Până în anul 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani care au absolvit învățământul terțiar¹², ar trebui să fie de cel puțin 40 %.

Până în 2020, proporția abandonului școlar timpuriu din sistemele de educație și formare ar trebui să fie sub 10 %.

Până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să beneficieze de educație preșcolară.

Benchmark-urile 3 și 4 de mai sus, adoptate în cadrul ET 2020, au primit apoi o și mai mare importanță prin includerea lor între cele 5 obiective majore (headline targets) ale strategiei care definește dezvoltarea economico-socială a Europei pentru anul 2020 (Strategia Europa 2020 pentru creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii).

Strategia EUROPA 2020¹³ propune o nouă viziune pentru economia socială de piață a Europei, care să ajute Uniunea, să iasă din criza economică și financiară și să edifice o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, cu niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, productivitate și coeziune socială.

Europa 2020 propune trei priorități care se susțin reciproc:

creștere inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;

creștere durabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;

creștere favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Pe baza acestor priorități, strategia UE definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

---

10 Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă).

11 Sursă: OCDE/PISA

12 Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE).

13 Adoptată de Comisia Europeană în 3 martie 2010 și de Consiliul European în 17 iunie 2010.

Rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, să ajungă la cel puțin 75%¹⁴.

Alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare

Obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de 1990, sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea la 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990

Reducerea ratei abandonului școlar timpuriu¹⁵ la maximum 10%¹⁶ și creșterea procentajului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii superioare la cel puțin 40%¹⁷ în 2020;

Reducerea cu 25% a populației aflate sub pragul de sărăcie¹⁸

Strategia UE-2020 este însoțită de șapte inițiative emblematice (“Flagship initiatives”), menite să stimuleze sinergia politicilor și programelor în sprijinul realizării de progrese în cadrul fiecăreia din cele trei teme prioritare, după cum urmează: „Agendă digitală pentru Europa”, “O Uniune a inovării”, “Tineretul în mișcare”, “O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, “O politică industrială pentru era globalizării”, “Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă”, “Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale”.

Dintre angajamentele și măsurile propuse în cadrul inițiativelor emblematice cele mai relevante pentru piața muncii, educație și formare profesională sunt: “O Uniune a inovării”, “Tineretul în mișcare”, “Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă”.

Inițiativa emblematică „O Uniune a inovării”

Punctul de pornire al inițiativei „O Uniune a inovării” este centrat pe crearea unui sistem de educație și formare modern, care să promoveze excelența și dezvoltarea competențelor. Comisia va sprijini colaborările între întreprinderi și instituțiile de învățământ, prin crearea unor „alianțe ale cunoașterii” între sistemele de învățământ și întreprinderi pentru dezvoltarea unor noi programe care să acopere lacunele în ceea ce privește competențele de inovare.

Dintre măsurile inițiativei „O Uniune a inovării” la nivelul statelor membre se deprind:

reformarea sistemelor de cercetare-dezvoltare și inovare pentru a promova excelența și specializarea inteligentă

consolidarea cooperării între universități, mediul de cercetare și întreprinderi

asigurarea unui număr suficient de absolvenți de universități de științe, matematică și inginerie

promovarea creativității, inovării și spiritului antreprenorial;

alocarea cu prioritate a cheltuielilor destinate cunoașterii, inclusiv prin folosirea stimulentei fiscale și a altor instrumente financiare pentru a promova investiții private mai semnificative în cercetare-dezvoltare.

Inițiativa emblematică “Tineretul în mișcare”

Linii de acțiune principale ale inițiativei emblematice “Tineretul în mișcare”:

Dezvoltarea de sisteme educaționale și de formare profesională moderne care să asigure competențele și excelență:

Investiții mai mari, mai țintite și durabile în educație și formare; asigurarea celui mai bun randament al resurselor publice; diversificarea surselor de finanțare;

Consolidarea acțiunilor pentru reducerea abandonului școlar timpuriu;

Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere profesională: informații de bază pentru planificarea

---

14 Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei

15 Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

16 Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei

17 de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei

18 La nivelul UE, însemna scoaterea a peste 20 de milioane de persoane din sărăcie. Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul mediu disponibil în fiecare stat membru

carierii (informații ref. la parcursurile educaționale și de formare, oportunități de angajare); acțiuni de îmbunătățire a imaginii sectoarelor și profesiilor cu potențial de angajare;

Promovarea învățării și predării de calitate;

Accentul pe competențele cheie pentru economia și societatea bazată pe cunoaștere, de ex. a învăța să înveți, comunicarea în limbi străine, competențele antreprenoriale, TIC, învățarea online, competențele în domeniul matematicii (inclusiv competențele numerice) și științelor.

Creșterea atractivității, ofertei și calității EFP: conform proiecțiilor, cca. 50 % din totalul locurilor de muncă din 2020 vor fi pt. calificări de nivel mediu rezultate din programe de educație și formare profesională;

Promovarea experienței timpurii la locul de muncă ca factor esențial pentru pentru facilitarea intrării pe piața muncii și orientarea carierei: programe de tip ucenicie și stagii de practică de calitate;

Propunerea unui cadru de calitate pentru stagii, inclusiv abordarea obstacolelor juridice și administrative ale stagiilor transnaționale. Sprijinirea unui acces mai bun și a unei participări mai bune la stagii de bună calitate, inclusiv prin încurajarea întreprinderilor să ofere locuri pentru stagii și să devină bune întreprinderi-gazdă (de exemplu, prin etichete de calitate sau premii), precum și prin acorduri între parteneri sociali și ca parte a politicii de responsabilitate socială a întreprinderilor (RSI). Facilitarea parcursurilor și permeabilității dintre FP inițială, învățământul superior și FPC, inclusiv prin dezvoltarea unor cadre naționale de calificare și prin menținerea unor parteneriate strânse cu sectorul profesional.

Extinderea oportunităților de învățare non formală și informală; recunoașterea și validarea acestor tipuri de învățare

Promovarea atractivității învățământului superior pentru economia bazată pe cunoaștere:

Mărirea proporției tinerilor care urmează un program de studii superioare sau echivalent;

Îmbunătățirea calității, atractivității și capacității de adaptare a învățământului superior;

Ameliorare cantitativă și calitativă a mobilității și a capacității de inserție profesională

Susținerea unei dezvoltări puternice a învățării transnaționale și a mobilității profesionale pentru tineri

Promovarea mobilității tinerilor în scop educațional: obiectivul ca până în 2020 toți tinerii din Europa să poată avea posibilitatea de a și petrece în străinătate o parte din timpul alocat parcursului educațional, inclusiv prin formare la locul de muncă;

Promovarea mobilității profesionale a tinerilor

Măsuri de reducere a șomajului și de sprijinire a încadrării în muncă a tinerilor:

Sprijin pentru obținerea primului loc de muncă și începerea unei cariere.

Comisia va stabili o monitorizare sistematică a situației tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare pe baza unor date comparabile la nivelul UE, ca sprijin pentru elaborarea politicilor și pentru învățarea reciprocă în acest domeniu.

Se recomandă Statelor membre asigurarea faptului că toți tinerii sunt încadrați în muncă, își continuă studiile sau fac parte dintr-un program de activare în termen de patru luni de la absolvirea școlii, ca parte a unei „garanții pentru tineret”.

Sprijinirea tinerilor cu risc

Susținerea tinerilor antreprenori și a activităților independente

Inițiativa emblematică “Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă”

Dintre măsurile inițiativei “Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă” la nivelul statelor membre se deprind:

Promovarea și monitorizarea implementării efective a rezultatelor dialogului social;

Dezvoltarea parteneriatelor între sectorul educației și lumea muncii, în special prin implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei de educație și formare profesională;

Implementarea Cadrului European al Calificărilor (EQF); Cadrul Național al Calificărilor corelat cu EQF;

Asigurarea dobândirii și recunoașterii, prin învățământul general, profesional și superior și prin formarea adulților, inclusiv pe cale non-formală sau informală, a competențelor cerute pentru angajare

în formarea continuă și pe piața muncii.

Prioritățile Agendei pentru noi competențe și locuri de muncă:

Flexicurate: reducerea segmentării și sprijinirea tranzițiilor

Cele patru componente ale flexicuratei - acorduri contractuale flexibile și sigure, politici active pentru piața forței de muncă, învățare de-a lungul vieții și sisteme moderne de securitate socială - trebuie consolidate pentru a se asigura că, în contextul post-criză, țările se concentrează pe reformele cele mai eficiente din punct de vedere al costurilor, în paralel cu furnizarea unei mai bune flexibilități și securități.

Acorduri contractuale flexibile și sigure.

Învățare cuprinzătoare de-a lungul vieții:

Îmbunătățirea accesului la învățarea de-a lungul vieții

Adoptarea de abordări orientate către lucrătorii mai vulnerabili, mai ales către cei cu nivel scăzut de competențe, șomeri, lucrători tineri și în vârstă, persoane cu handicap, persoane cu tulburări psihice sau grupuri minoritare precum migranții și romii

Îmbunătățirea implicării părților interesate și a dialogului social privind punerea în aplicare a învățării de-a lungul vieții

Aplicarea unor stimulente eficiente și măsuri de partajare a costurilor, pentru extinderea investițiilor publice și private în formarea continuă a forței de muncă și pentru creșterea participării lucrătorilor la învățarea de-a lungul vieții.

1.3. Politici active în domeniul pieței forței de muncă (PADPFM): Măsurile propuse vizează îmbunătățirea PADPFM sub mai multe aspecte cum ar fi: consultanță individuală privind locul de muncă, asistență în căutarea unui loc de muncă, măsuri de îmbunătățire a competențelor și a capacității de inserție profesională.

1.4. Sisteme moderne de securitate socială Dezvoltarea culegerii de informații de pe piața forței de muncă și a gestionării competențelor

Echiparea cetățenilor cu competențele corespunzătoare pentru ocuparea unui loc de muncă Asigurarea gamei corespunzătoare de competențe

Asigurarea concordanței între competențele potențialilor angajați și locurile de muncă disponibile și valorificarea locurilor de muncă potențiale din Europa

Ameliorarea mobilității geografice pe teritoriul UE

Valorificarea potențialului migrației

Ameliorarea calității muncii și a condițiilor de muncă

Sprijin pentru crearea de locuri de muncă

Consolidarea condițiilor cadru pentru crearea de locuri de muncă

Promovarea spiritului antreprenorial, a activităților independente și a inovării

5.1.2. Contextul național.

În plan național, Programul Național de Reformă (PNR) 2011 – 2013, adoptat de către Guvernul României la 29 aprilie 2011, constituie platforma-cadru pentru definirea și aplicarea politicilor de dezvoltare economică a României în concordanță cu politicile Uniunii Europene și reprezintă instrumentul de transpunere, la nivel național, a obiectivelor Strategiei Europa 2020. Țintele pentru anul 2020, asumate de România prin PNR 2011-2013 sunt următoarele:

Rata de ocupare a populației cu vârsta 20-64 de ani: 70%

Investițiilor în cercetare-dezvoltare: 2% din PIB

Reducerea cu 19% a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea la 24% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 19% a eficienței energetice

Rata abandonului școlar timpuriu: 11,3%; Rata populației cu vârsta de 30-34 de ani absolventă a unei forme de educație terțiară: 26,7%;

Reducerea cu 580.000 a numărului de persoane aflate în risc de săracie și excluziune socială

5.2. Indicatori de intrare în IPT

5.2.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență¹⁹

La nivel regional în orizontul lui 2060, se prognozează reduceri însemnate ale populației școlare în paralel cu îmbătrânirea populației. Cele mai afectate vor fi efectivele din grupele de vârstă 7-14 ani: reducere cu 22,5 % până în 2030, respectiv cu 49,4% până în 2060 și din grupa de vârstă 15 -24 ani: reducere cu 19,1% până în 2030, respectiv cu 49,4% până în 2060. În perioada 2007/2008 – 2016/2017, populația școlară din învățământul primar înregistrează la nivel județean o creștere de 7,53%, mai mare decât la nivel național (6,8%) și mai mică decât la nivel regional (11,95%).

În perioada analizată, ponderea populației școlare cuprinse în învățământul primar a crescut cu în toate județele regiunii. Cele mai mari creșteri se înregistrează în județele Brașov (creștere de 23,4% în 2016/2017 față de 2007/2008) și Sibiu (creștere de 13,3% în 2016/2017 față de 2007/2008) iar cea mai mică în județul Alba (0,3%). În județul Mureș ponderea populației școlare cuprinse în învățământul primar a rămas aceeași ca în 2007/2008.

În ceea ce privește populația școlară din învățământul gimnazial, în perioada 2007/2008 – 2016/2017 se înregistrează scăderi de efective la nivelul județului Mureș, scăderea fiind mai mică decât la nivel regional și național (-7,8% la nivelul județului Mureș, față de -9,3% la nivel regional și față de -18,9% la nivel național).

La nivel județean se înregistrează evoluții similare nivelului regional în ceea ce privește efectivele de elevi cuprinși în învățământul gimnazial.

Se poate aprecia că reducerea severă constatată cu privire la populația școlară din învățământul gimnazial se va repercuta direct în următorii ani prin scăderea intrărilor în ÎPT. Dinamica populației școlare la nivelul județului în perioada 2007/2008-2016/2017, indică scăderi de efective în învățământul liceal (- 19,4%), într-un procent mai mare decât la nivel național (-7,8%), și mai mic decât la nivelul regiunii (-24%) .

În județul Mureș cele mai importante scăderi de efective se înregistrează în învățământul profesional (- 49,4%), urmare a nealocării de cifră de școlarizare în perioada 2009/2010 – 2011/2012. Procentual, scăderea de efective a fost mai mică decât la nivel regional (-61,7%) și apropiată de media națională (-49,3%).

Dinamica populației școlare la nivel județean în perioada 2007/2008-2016/2017, indică creșteri de efective în învățământul postliceal, mai mici însă decât la nivel regional și național (8,4 % la nivel județean față de 20,5% la nivel regional și 51,4% la nivel național).

În ceea ce privește populația școlară din învățământul superior , se constată faptul că în perioada 2007/2008 – 2016/2017 la nivelul județului Mureș nu se înregistrează scăderi de efective, comparativ cu nivelul regional unde se înregistrează scăderi mai mari decât la nivel național (-42,3% la nivel regional față de -41,4% la nivel național).

Repartizarea pe sexe a populației școlare din învățământul superior are o evoluție oscilantă cu ponderi mai mari pentru fete în prima și ultima parte a intervalului analizat și cu ponderi mai mari pentru băieți la mijlocul intervalului de analiză (2011/2012- 2015/2016).

Repartizarea pe sexe a populației școlare în anul școlar 2016/2017 indică faptul că ponderea fetelor este mai mare în învățământul liceal (52,2%), postliceal (68,5%) și superior (55,1%) și în mediul urban și mult mai mică în învățământul profesional (32,4%).

5.2.2. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională²⁰

Rata netă de cuprindere măsoară gradul de participare la educație a copiilor de vârstă oficială corespunzătoare nivelului respectiv de educație²¹.

---

¹⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)” – pentru vizualizare clic aici

²⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 Rata neta de cuprindere (INS)” – pentru vizualizare clic aici

Conform datelor statistice (INS), în anul școlar 2016-2017 rata netă de cuprindere în educație în județul Mureș se situează sub cea calculată ca la nivel regional și național, la toate nivelurile de educație, cu excepția învățământului primar.

Comparând ratele de cuprindere pe niveluri de educație se constată că cele mai mari pierderi se înregistrează în gimnaziu și mai ales după clasa a VIII-a.

Informațiile statistice disponibile cu privire la rata de cuprindere pe medii de rezidență se bazează pe locația școlii (nu pe mediul de proveniență al elevilor). Din acest punct de vedere indicatorul nu este relevant decât cel mult până la clasa a VIII-a. Totuși, decalajele mari cu privire la ratele de cuprindere în învățământul primar și gimnazial din cele două medii de rezidență corelate cu informațiile parțiale din sistem, evidențiază un grad de cuprindere în educație sensibil mai mic în mediul rural și/sau începerea școlii mai târziu în mediul rural.

În anul școlar 2016-2017, rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu la nivelul județului Mureș (77,6%), este mai mică decât la nivel regional (79,7%) și național (79,8%).

Evoluția ratelor nete de cuprindere în învățământul obligatoriu este descrescătoare în perioada 2007/2008 – 2016/2017 la nivelul județului.

Din analiza pe medii rezidențiale și pe sexe, se constată rate nete de cuprindere în învățământul obligatoriu mai mari în urban, și apropiate pentru fete și băieți.

În județul Mureș rata netă de cuprindere în învățământului secundar superior în anul școlar 2016-2017 (63,4%) este mai mică decât media națională (69,9%) și regiunea Centru (67,7%) . Deși se constată o tendința de creștere a ratei de cuprindere în învățământul secundar superior în prima parte a intervalului analizat (de la 62,7% în 2007-2008, la 69% în 2012-2013), aceasta e urmată de o scădere în ultima parte (la 63,4% în anul școlar 2016-2017).

În perioada 2007/2008 și 2016/2017 se înregistrează creșteri ale ratelor nete de cuprindere în învățământul secundar superior .

În perioada 2007/2008-2016/2017 ratele de cuprindere pentru învățământul secundar superior clasele a IX-a și a X-a urmează un trend descrescător în paralel cu un trendul crescător înregistrat pentru ratele nete de cuprindere în învățământul secundar superior clasele a XI-a și a XII-a.

Analiza pe sexe la nivel județean evidențiază rate nete de cuprindere mai mari în cazul fetelor, comparativ cu băieții, în învățământul secundar superior (15 - 18 ani).

În perioada analizată se constată că ratele nete de cuprindere în învățământul secundar superior pentru băieți, înregistrează o evoluție descrescătoare în ultima parte a intervalului de analiză, la nivel județean, regional și național.

Grupa de vârstă 15-18 ani din mediul rural înregistrează în perioada analizată reduceri ale ratei nete de cuprindere ..

Rata netă de cuprindere în învățământul primar în anul școlar 2016-2017 este mai mare decât media națională.

Analiza evoluției ratei nete de cuprindere în învățământul primar în perioada 2007/2008-2016/2017, evidențiază o evoluție descrescătoare a indicatorului.

La nivelul județului Mureș se înregistrează valori ale ratei nete de cuprindere în învățământul gimnazial (11-14 ani) sub media regională și națională (79,2% față de 81,4% la nivel regional și 82,3% la nivel național).

Rata nete de cuprindere în învățământul gimnazial în perioada 2007/2008-2016/2017, înregistrează o evoluție descrescătoare, în județul Mureș (-5,1 puncte procentuale).

Cele mai mari reduceri ale ratelor nete de cuprindere în învățământul gimnazial se înregistrează în mediul rural.

---

21 Diferențele față de vârsta reglementată de începere a școlii, respectiv de încadrare față de vârstele “standard” din seria curentă influențează valoarea indicatorului

5.2.3 Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)²²

Gradul de cuprindere în învățământ reprezintă numărul total al copiilor/elevilor/studentilor dintr-o anumită grupă de vârstă, indiferent de nivelul de educație în care sunt cuprinși, calculat ca raport procentual din populația rezidentă din aceeași grupă de vârstă.

Informațiile statistice disponibile cu privire la gradul de cuprindere pe medii de rezidență se bazează pe locația școlii (nu pe mediul de proveniență al elevilor). Din acest punct de vedere indicatorul nu este relevant decât cel mult până la clasa a VIII-a. Totuși, decalajele mari cu privire la gradul de cuprindere în învățământul primar și gimnazial din cele două medii de rezidență corelate cu informațiile parțiale din sistem, evidențiază un grad de cuprindere în educație sensibil mai mic în mediul rural și/sau începerea școlii mai târziu în mediul rural.

Conform datelor statistice (INS) pentru anul școlar 2016-2017, gradul de cuprindere în educație în județul Mureș este mai mic decât la nivel regional și național pe ansamblul grupei de vârstă 3-23 ani și în grupele de vârstă 15-18 ani și 19-23 ani, fiind mai mare decât la nivel național în celelalte grupe de vârstă.

În anul școlar 2016-2017, se înregistrează valori mai mici decât la nivel regional (71,1%) a gradului de cuprindere în educație pe totalul grupei de vârstă 3-23 ani, pe ansamblul regiunii (71,1%) și în toate județele regiunii cu excepția județelor Brașov (77,7%) și Sibiu (77,2%). Gradul de cuprindere pentru grupa de vârstă 3-23 ani este mai mic decât la nivel național și regional în județele Alba (69,7%), Covasna (61,6%), Harghita (64,5%) și Mureș (68,7%).

Pe totalul grupei de vârstă 3-23 ani, gradul de cuprindere în învățământ este mai mare pentru femei.

Analizând gradul de cuprindere în învățământ în perioada 2007/2008 – 2016/2017 se observă o reducere pentru totalul grupei de vârstă 3-23 ani respectiv începând cu anul școlar 2014-2015, atât la nivel județean cât și la nivel regional (cu 4,6 puncte procentuale la nivel național, respectiv 7,8 puncte procentuale la nivel regional).

În anul școlar 2016-2017, gradul de cuprindere în educație în județul Mureș (71,8%) pentru grupa 15-18 ani este mai mic decât la nivel regional (75,3%) și național (77,1%).

În grupa de vârstă 15-18 ani, gradul de cuprindere în învățământ este mai mare pentru femei atât la nivelul regiunii cât și la nivelul județului.

Pentru grupa de vârstă 15-18 ani, se constată o ușoară creștere a gradului de cuprindere în învățământ în perioada 2007/2008 – 2016/2017, cu doar 0,5 puncte procentuale.

În anul școlar 2016-2017, gradul de cuprindere în educație în județul Mureș (51,3%) pentru grupa 19-23 ani este mai mic decât la nivel național (65,7%) și regional (58%).

La nivelul județului Mureș în perioada 2007/2008-2016/2017, gradul de cuprindere în educație pentru grupa 19-23 ani a crescut (de la 41,2 % în 2007/2008 la 51,3% în 2016/2017) .

În grupa de vârstă 19-23 ani, gradul de cuprindere în învățământ este mai mare pentru femei .

În județul Mureș, pentru grupa de vârstă 3-6 ani se constată în perioada analizată o ușoară scădere a gradului de cuprindere în educație.

În perioada 2007/2008-2016/2017 pentru grupa de vârstă 7-10 ani de înregistrează reduceri ale gradului de cuprindere în învățământ mai mici decât la nivel național (-4,6 puncte procentuale față de -4,9 puncte procentuale la nivel regional și față de -6,5 puncte procentuale la nivel național).

Pentru grupa de vârstă 11-14 ani se înregistrează reduceri ale gradului de cuprindere în învățământ atât la nivel județean (- 4,1 puncte procentuale) cât și la nivel regional (-1,5 puncte procentuale).

5.2.3.1 Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional²³

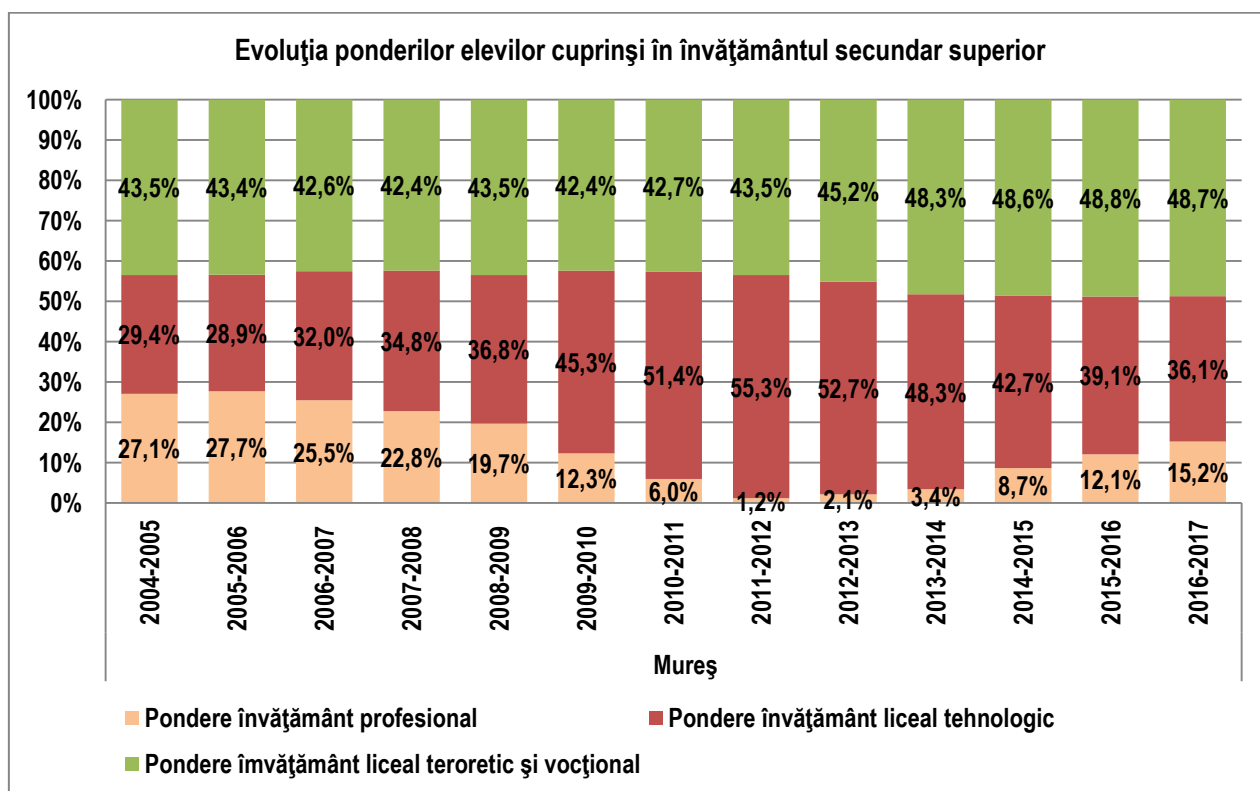
---

²²Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Gradul de cuprindere (INS)” – pentru vizualizare clic aici

Din totalul elevilor înscriși în județul Mureș la început de an școlar 2016-2017 în învățământul secundar superior (învățământ liceal și profesional), învățământul profesional și tehnic are o pondere de 48,7% (15,2% în învățământul profesional + 36,1% în liceul tehnologic), mai mică decât la nivel regional (51,5%) și la nivel național (50,5%). Comparativ cu situația la nivel regional, județul Mureș se situează pe locul 3 din punct de vedere al ponderii ÎPT din totalul elevilor înscriși la începutul anului școlar 2016-2017 în învățământul secundar superior, după județele Covasna și Brașov. Ponderea mai mare a învățământului liceal tehnologic, în județul Mureș se reflectă într-o pondere mai mică a elevilor înscriși în învățământul profesional (36,1%, față de 35,1% la nivel regional) și în învățământul liceal teoretic și vocațional (48,7%, față de 50,5% la nivel național).

Fig.

5.1

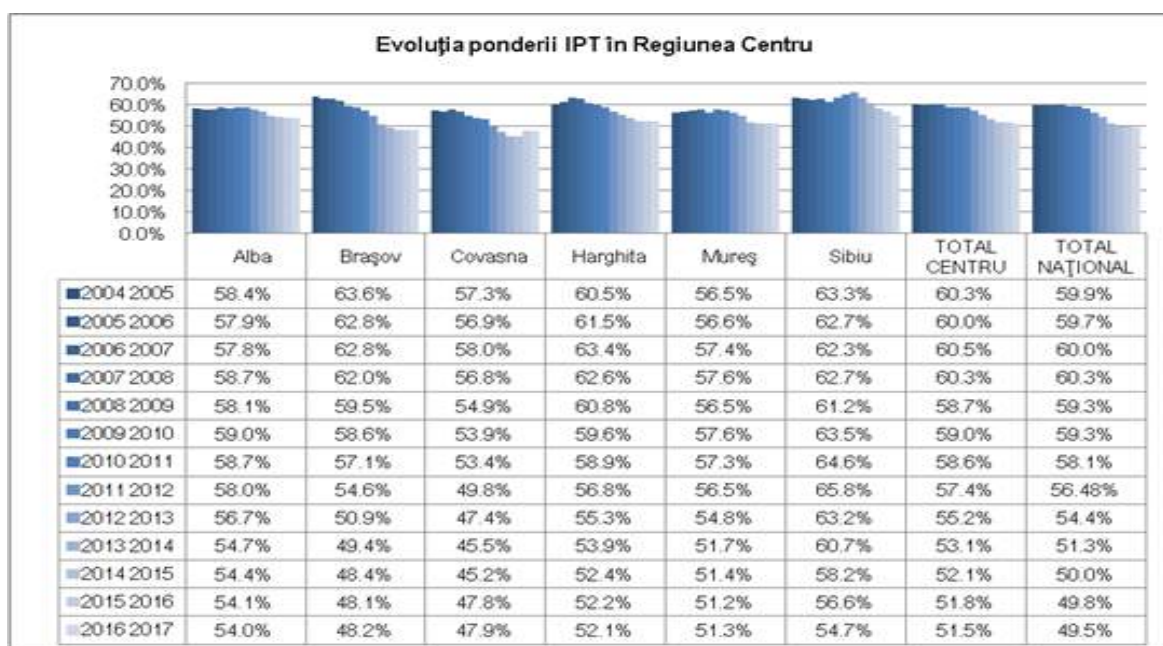

Sursa: Calculat pe baza datelor din Caiete statistice pentru educație - INS

Din analiza evoluției ponderii elevilor înscriși la început de an școlar în ÎPT din sistemul public de învățământ din județul Mureș în perioada 2004/2005 - 2016/2017, se constată o scădere accentuată, de la valori în jur de 60% la începutul perioadei analizate, la numai 51,5% în anul școlar 2016-2017. În paralel cu evoluția descrescătoare a ponderilor ÎPT, a crescut ponderea învățământului liceal teoretic și vocațional. Evoluțiile sunt similare și la nivel național.

Fig. 5.2

23 Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 Evoluția elevilor IPT(INS)” – pentru vizualizare clic aici și în anexa „05 Evoluția elevilor IPT liceu , sc prof (INS)” – pentru vizualizare clic aici

Sursa: Calculat pe baza datelor din Caiete statistice pentru educație - INS

Analizând evoluția înregistrată în această perioadă pentru ponderile învățământului profesional, se constată o scădere de la un maxim de 27,1% în anul școlar 2005-2006 la un minim de 1,6% în anul școlar 2011-2012, ca urmare a deciziei Ministerului Educației, Cercetării și Inovării de alocare cifră de școlarizare doar pentru învățământul liceal în perioada 2009-2012.

În anul școlar 2012-2013 se reintroduce un traseu de pregătire profesională prin învățământul profesional de 2 ani, ca parte a liceului tehnologic, pentru elevii care după clasa a IX a de liceu optează pentru o calificare de nivel 3 CNC/EQF, acțiune urmată de o ușoară creștere a ponderii elevilor înscriși în învățământul profesional (5,2% în 2013-2014). În anul școlar 2014-2015 se introduce învățământul profesional cu durata de 3 ani, după finalizarea clasei a VIII-a ceea ce a condus la creșterea treptată a ponderii învățământului profesional în următorii ani, ajungând în anul școlar 2016-2017 la 16,5%.

5.2.3.2 Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal²⁴

Numărul total al elevilor înscriși în învățământul postliceal (școala postliceală și școala de maiștri) în anul școlar 2016-2017 plasează Județul Mureș pe prima poziție la nivel regional. În perioada 2004/2005-2016/2017 numărul total al elevilor înscriși în învățământul postliceal (școala postliceală și școala de maiștri) înregistrează o creștere ușoară de 1%, mai mică decât la nivel regional (17,6%). Evoluția numărului de elevi înscriși la început de an în învățământul postliceal este variabilă, cu un maxim de 2939 elevi în anul școlar 2013-2014, urmată de decreștere în ultima parte a intervalului de analiză.

65,8% din numărul elevilor din învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017 erau înscriși în școli postliceale și de maiștri aparținând sistemului public, 97,9% dintre elevii înscriși în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017 la nivelul regiunii Centru aparțin școlilor postliceale și doar 2,1% școlilor de maiștri.

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „06 Evoluția elevilor Înv. postliceal(INS)” – pentru vizualizare clic aici

În perioada 2004/2005-2016/2017 numărul total al elevilor înscriși în școala postliceală înregistrează o creștere de 20,4%, mai accentuată decât în cazul învățământului postliceal total și decât cea înregistrată la nivel național (creștere cu peste 50%)..

Evoluția numărului de elevi înscriși la început de an școlar în școli postliceale în perioada 2004/2005-2016/2017, urmează un trend asemănător învățământului postliceal total, fiind crescătoare până în anul școlar 2013-2014 urmată de descreștere în ultima parte a intervalului de analiză.

În perioada 2004/2005-2016/2017 numărul total al elevilor înscriși în școlile de maiștri la început de an școlar, înregistrează o scădere (- 43,3%) , comparativ cu nivelul național unde numărul elevilor înscriși în școlile de maiștri înregistrează o creștere accentuată (+50,5%).

5.2.3.3. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2016-2017 25

La nivel județean, planul de școlarizare realizat în 2017-2018 la clasa a IX a liceu tehnologic, înregistrează unele abateri față de țintele stabilite prin PLAI anterior.

Ponderi mai mici decât limitele inferioare planificate s-au înregistrat în domeniile: electromecanică, construcții, instalații și lucrări publice, fabricarea produselor din lemn, agricultură și industrie textilă. O explicație pentru aceste abateri este faptul că fundamentarea planului de școlarizare pentru învățământul profesional inclusiv dual are la bază pe lângă recomandările PRAI, PLAI, solicitările operatorilor economici pentru școlarizare în anumite calificări de nivel 3 CNC (nivel 2 cf. HG 866/2008).

S-au înregistrat în schimb depășiri în cazul domeniilor electronică automatizări, electric, economic, comerț, turism și alimentație .

Urmărind evoluția ponderilor domeniilor în cadrul unui ciclu de școlarizare, se constată o tendință de reducere a ponderii pentru domeniile: industrie alimentară și mecanică în paralel cu creșterea ponderilor domeniilor: comerț, turism și alimentație, economic, electric, electronică automatizări.

La nivel județean în cadrul unui ciclu complet de școlarizare ponderile cele mai ridicate în planurile de școlarizare se înregistrează pentru următoarele calificări: tehnician în activități economice (19,86%) , tehnician în turism (16,02%), tehnician în administrație (12,24%), tehnician activități de comerț (10,90%).

Tab.5.1

Domeniu de pregătire conf. HG 866/2008	Plan școlarizare realizat cl. a IX- a liceu tehnologic 2017-2018		Plan școlarizare realizat cl. a IX-a înv.profesional și dual 2017-2018		Ținta PLAI anterior pt. 2025 (niv.3 și 4)	
	Nr. elevi	%	Nr. elevi	%	Min.- max (%)	Medie (%)
mecanică	163	11,0	452	43,6	22-30	26
electromecanică	0	0	12	1,1	0-3	1,5
electronică automatizări	190	12,9	14	1,4	7-10	8,5
chimie industrială	11	0,7	12	1,1	0- 3	1,5

25 Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „07Oferta IPT înv. liceal zi 2016-2017” – pentru vizualizare clic aici și în anexa „08 Oferta IPT înv. prof 2016-2017”- pentru vizualizare clic aici

materiale de construcții	0	0	32	3,0	0-3	1,5
electric	118	8,0	16	1,6	3-7	5
construcții, instalații și lucrări publice	10	0,7	55	5,3	3-7	5
agricultură	25	1,7	51	5,0	3-5	4
silvicultură	57	3,9	0	0	1-3	2
economic	257	17,4	0	0	6-10	8
comerț	101	6,8	96	9,3	5-10	7,5
turism și alimentație	303	20,5	88	8,5	6-14	10
industrie alimentară	56	3,8	34	3,3	3 - 5	4
fabricarea produselor .din lemn	57	3,9	104	10,0	6-12	9
industrie textilă și pielărie	0	0	63	6,0	1-3	2
tehnici poligrafice	0	0	0	0	0-0,5	0,25
estetica și igiena corpului omenesc	63	4,2	8	0,8	1-3	2
protecția mediului	67	4,5	0	0	1-3	2
producție media	0	0	0	0	0-0,5	0,25
TOTAL	1478	100	1037	100		100

Sursa: ISJ – plan de școlarizare la nivel județean

Planul de școlarizare fundamentat pentru anul școlar 2017-2018, pe baza solicitărilor operatorilor economici de școlarizare în anumite calificări determină depășiri ale țintelor stabilite prin PLAI anterior, pentru domeniile : economic, turism și alimentație, comerț.

Ponderi mai mici decât limitele inferioare planificare se înregistrează în domeniile: construcții, instalații și lucrări publice, fabricarea produselor din lemn, industrie textilă.

Cumulat la nivel județean, planul de școlarizare la clasa a IX-a în ÎPT liceu tehnologic + învățământ profesional) se apropie de țintele stabilite prin PLAI anterior.

În interiorul județului Mureș, cea mai mare pondere în învățământul liceal tehnologic o reprezintă elevii școlarizați în calificarea tehnician activități economice. A doua specializare ca pondere este tehnician în turism .

Din analiza situației școlarizării în învățământul profesional în anul școlar 2017-2018 se constată că 15,5% dintre elevii școlarizați prin învățământul profesional se află în regiunea Centru, ocupând a doua poziție după regiunea Nord – Est (25,3%) .

În județul Mureș constată creșteri ale ponderii elevilor cuprinși în învățământul profesional în anul școlar 2017-2018 în clasa a IX-a comparativ cu ieșirile din cadrul ciclului de școlarizare. Acest lucru se datorează pe de o parte introducerii învățământului dual ca formă de organizare a învățământului profesional și tehnic și a intensificării acțiunilor de promovare a ofertei de formare profesională în special pentru învățământul dual.

Organizarea învățământului dual are la bază un parteneriat extins, între școală, operatorii economici și unități administrativ teritoriale pe raza cărora funcționează școlile și a fost introdus în România prin OUG nr. 81 din 16 noiembrie 2016 cu modificările aduse prin Legea nr. 82/30.03.2018 de aprobare a OUG nr. 81/2016, care modifică și completează LEN nr. 1/2011 (publicată în MO nr. 943 din 23 noiembrie 2016)

Învățământul dual, caparte a ÎPT, are următoarele caracteristici specifice:

Este organizat la inițiativa operatorilor economici interesați, în calitate de potențiali angajatori și parteneri de practică;

Se desfășoară pe baza unui contract de parteneriat și a unor contracte individuale de pregătire practică, prin pregătirea practică organizată în răspunderea principală a operatorilor economici;

Operatorii economici asigură pregătirea practică a elevilor, bursă la nivelul celei acordate din fonduri publice și alte cheltuieli pentru formarea de calitate a elevilor;

Facilitează implicarea operatorilor economici în mecanismele decizionale la nivelul unității de învățământ partener.

Facilități fiscale pentru operatorii economici au fost aduse prin OUG nr. 84 din 16 noiembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul financiar-fiscal.

În prezent învățământul dual se află în primul an de implementare, ca formă de organizare a învățământului profesional. În anul școlar 2017-2018, atât la nivel regional cât și la nivel național cea mai mare pondere a elevilor școlarizați în învățământul profesional inclusiv dual se înregistrează pentru calificări specifice domeniilor mecanică și turism și alimentație, cu valori ușor mai scăzute la nivel regional.

Urmărind distribuția ponderii elevilor înscriși în învățământul profesional, se constată creșteri ale ponderilor elevilor din învățământul profesional școlarizați în domeniile Construcții, instalații și lucrări publice (7,1% la clasa a IX-a, față de 6,1% la cl. a XI-a), comerț (8,7% la clasa a IX-a, față de 6,2% la clasa a XI-a), industrie textilă și pielărie (6,4% la clasa a IX-a față de 5,4% la clasa a XI-a), turism și alimentație (6,2 la clasa a IX-a față de 15,4% la clasa a XI-a), în paralel cu scăderi pentru domeniile: Agricultură (4,6% în clasa a IX-a față de 5,8% în clasa a XI-a), electric (2,6% ca clasa a IX-a față de 4,1% la clasa a XI-a), mecanică (35,3% la clasa a IX-a față de 37,2% la clasa a XI-a) și electromecanică (3,4% la clasa a IX a, față de 4,4% la clasa a XI-a).

În județul Mureș au crescut ponderile elevilor înscriși în învățământul profesional domeniul mecanică. Acest lucru se datorează introducerii învățământului dual la solicitarea operatorilor și includerea cu prioritate alocurilor solicitate în planul de școlarizare.

În județul Mureș se înregistrează creșteri ale ponderilor elevilor înscriși în domeniile : comerț, turism și alimentație, industrie textilă și pielărie.

Analiza pe calificări a ponderii elevilor înscriși în învățământul profesional inclusiv dual în clasa a IX a permite următoarele concluzii :

Calificarea profesională cea mai mare atractivitate este mecanic auto, urmată de calificarea ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație cu pondere apropiată nivelului național.

Din analiza pe județe a ponderii elevilor cuprinși în anul școlar 2017-2018 în învățământul profesional, inclusiv dual se constată următoarele:

În ceea ce privește învățământul dual, calificarea cu ponderea cea mai ridicată este: mecanic auto

În cazul învățământului profesional ponderi ridicate se înregistrează pentru calificarea mecanic auto cea mai mare fiind înregistrată în județul Mureș 29% .

În regiunea Centru se înregistrează cea mai mare pondere a elevilor din învățământul dual (38%), urmată de regiunea Nord – Vest (23,9%). În interiorul regiunii cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământul dual se înregistrează în județul Brașov (21,8%), urmat la mare distanță de județele Alba (6,5%) și Sibiu (4,1%).

5.2.3.4. Oferta unităților școlare din IPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017/26

Finanțarea școlarizării a 81,9% dintre elevii cuprinși în învățământul postliceal se realizează de la bugetul de stat, iar 78,7% dintre elevii învățământului postliceal studiază la cursuri de zi.

La nivelul regiunii Centru, planul de școlarizare realizat în anul școlar 2017-2018 la școala postliceală reprezintă 9,7% din totalul la nivel național. În cadrul regiunii cea mai mare pondere se înregistrează în județul Mureș (27,8%) iar cea mai mică în județul Covsna (7%).

36,3% dintre elevii școlilor postliceale din regiunea Centru sunt înscriși în calificarea asistent medical generalist.

La nivelul regiunii Centru, planul de școlarizare realizat în anul școlar 2017-2018 la școala de maiștri reprezintă doar 4,7% din total la nivel național, regiunea Centru, situându-se pe ultimul loc la nivel național.

---

26 Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „09 Oferta IPT înv. postliceal 2016-2017” – pentru vizualizare clic aici

În interiorul regiunii cea mai mare pondere a elevilor din școlile de maiștri se înregistrează în județul Mureș (64,3%).

Din analiza școlarizării prin școlile de maiștri în anul școlar 2017-2018, se constată creșteri ale ponderii elevilor la intrarea în sistem comparativ cu cei care părăsesc sistemul pentru domeniile: transporturi, mecanică și chimie industrială, în paralel cu scăderi pentru domeniile : construcții, instalații și lucrări publice, electric și energetic.

Cel mai atractiv domeniu de pregătire prin școala de maiștri este transporturi (calificarea maistru electromecanic auto), reprezentând 22% din planul de școlarizare.

În interiorul regiunii se constată o mare diversitate în ceea ce privește specificitatea calificărilor de nivel 5 obținute prin școlile de maiștri. Astfel, dacă în județul Alba, prin tradiție, sunt calificați maiștri mecanici și în Covasna maiștri croitori, în județul Mureș oferta este diversificată, de la calificări pentru industrie (maistru ceramist ceramică fină, maistru tâmplar mobilă și binale și maistru pentru tehnologia chimică anorganică), la calificări pentru construcții și transporturi.

5.2.3.5 Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional²⁷

O condiție pentru a se putea organiza învățământ profesional este încheierea între unitatea de învățământ și operatorii economici a unui contract cadru de pregătire a elevilor, ca urmare a unei solicitări din partea operatorilor economici. La nivelul Regiunii Centru solicitările operatorilor economici pentru școlarizarea prin învățământul profesional pentru anul școlar 2018/2019 au fost satisfăcute în procent de 68,4%, în creștere față de anul școlar anterior.

O condiție care stă la baza organizării învățământului dual este încheierea unui contract de parteneriat între unitatea de învățământ, operatorul economic și unitatea administrativ teritorial, ca urmare a solicitărilor din partea operatorilor economici. Pentru anul școlar 2018-2019 solicitările operatorilor economici de școlarizare prin învățământul dual din regiunea Centru au fost onorate în proporție de 92,3%.

Principalele motive pentru care nu au fost satisfăcute toate solicitările operatorilor economici au fost generate de lipsa autorizării unităților de învățământ pentru calificările solicitate de operatorii economici, imposibilitatea constituirii formațiunilor de studiu pentru anumite calificări, conform legii, datorită numărului mic de solicitări din partea operatorilor economici, capacitatea limitată de școlarizare a unităților de învățământ.

5.2.3.6 Parteneriatul cu operatorii economici²⁸

Un demers important pentru corelarea ofertei educaționale cu cererea pieței muncii este acela în care operatorii economici sunt invitați să-și exprime solicitarea de implicare în școlarizarea elevilor din învățământul profesional inclusiv dual.

Implicarea operatorilor economici în școlarizarea elevilor în cadrul pregătirii practice este de maximă importanță pentru dobândirea de competențe în condiții reale de muncă. Principalul rol în parteneriatul cu școala este asumarea răspunderii pregătirii practice a elevilor. Operatorii economici au posibilitatea să se implice în mod direct în formarea elevilor din învățământul profesional, contribuind astfel la asigurarea unei pregătiri cât mai apropiate de propriile exigențe. Implicarea operatorilor economici este reglementată prin OMEN nr. 3136/20.02.2014 și vizează:

selecția elevilor la admiterea în învățământul profesional;

elaborarea în parteneriat cu unitatea de învățământ a curriculum-ului în dezvoltare locală pentru stagiile de pregătire practică;

---

²⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „10 Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici” – pentru vizualizare clic aici

²⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „11 Parteneriatul cu operatori economici” – pentru vizualizare clic aici

formarea elevilor pe parcursul stagiilor de pregătire practică;
evaluarea curentă și finală a elevilor în cadrul examenului de certificare a calificării profesionale.

Pentru organizarea învățământului dual, implicarea operatorilor economici este sporită, pe lângă organizarea și desfășurarea practicii la aceștia, ei asigurând burse elevilor și angajând și alte cheltuieli pentru o formare profesională de calitate.

În anul școlar 2017-2018 la nivel național au fost încheiate 4749 parteneriate în vederea asigurării practicii la operatorii economici, 20% dintre acestea fiind încheiate în regiunea Centru, ocupând a 2-a poziție după regiunea Nord-Est (21%).

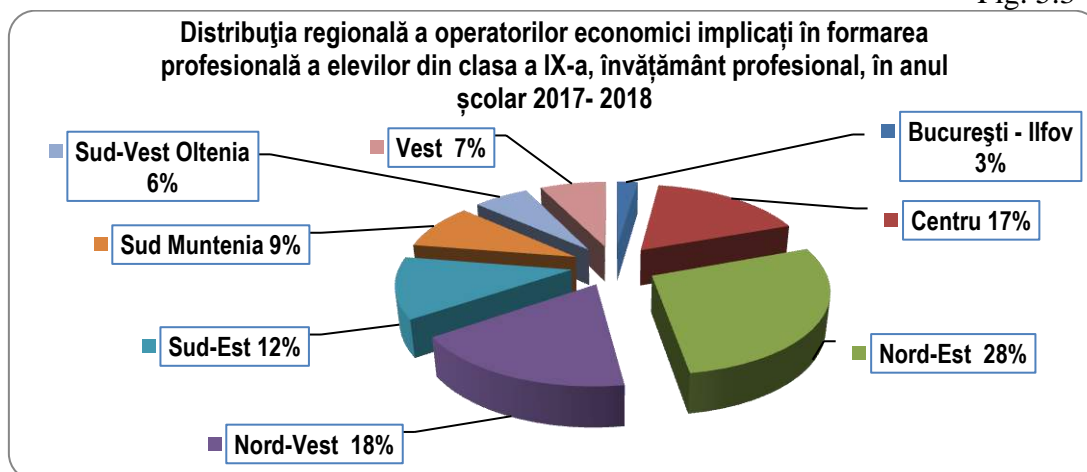
Din analiza distribuției pe domenii a contractelor încheiate la nivel regional, se constată că cele mai multe contracte au fost încheiate pentru domeniul mecanică, peste ponderea medie națională (45,1%, față de 41,6% la nivel național). Ponderi mai mari decât la nivel național se înregistrează și pentru domeniile: comerț, construcții, instalații și lucrări publice, agricultură, electromecanică, fabricarea produselor din lemn, iar mai mici decât la nivel național pentru domeniile: chimie industrială, electric, estetica și igiena corpului omenesc, industrie alimentară, industrie textilă și pielărie, materiale de construcții, mecanică, turism și alimentație, silvicultură, tehnici poligrafice.

La nivelul județului Mureș cele mai multe contracte sunt încheiate pentru calificarea mecanic auto, (37%).

Ponderi peste media națională se înregistrează pentru contractele încheiate pentru calificările: operator mașini cu comandă numerică (5% la nivel regional, față de 2,5 % la nivel național), electromecanic utilaje și instalații industriale (5,4% față de 2,1% la nivel național) și tâmplar universal (4,9% față de 2,8% la nivel național).

17,2% dintre operatori economici implicați în formarea profesională a elevilor de clasa a IX-a din învățământul profesional aparțin regiunii Centru situându-se pe a doua poziție la nivel național după regiunea Nord – Est (28,1%).

Fig. 5.3

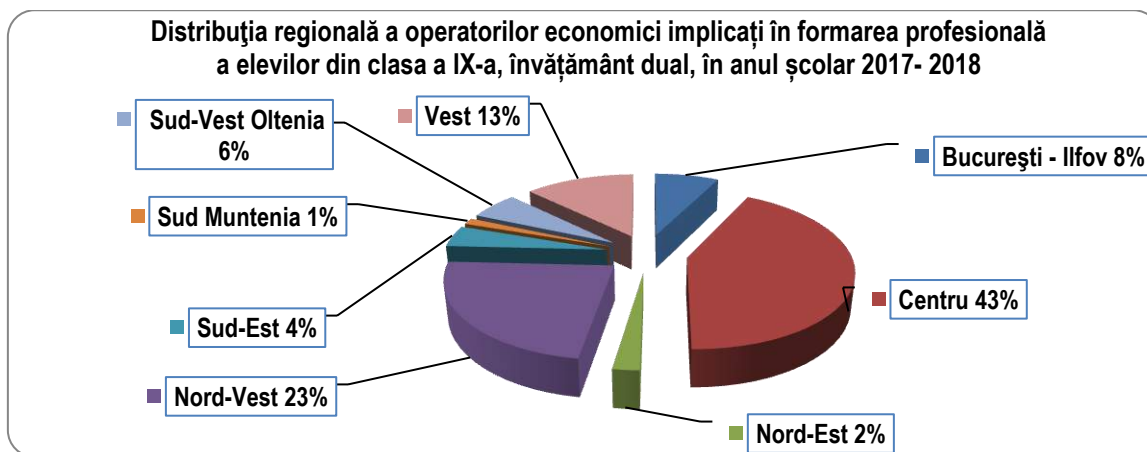

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

42,7% dintre operatori economici implicați în formarea profesională a elevilor de clasa a IX-a din învățământul dual aparțin regiunii Centru (prima poziție la nivel național).

Fig. 5.4

Sursa datelor: ISJ

În interiorul regiunii cel mai mare număr de operatori economici implicați în formarea profesională a elevilor de clasa a IX a din învățământul dual se înregistrează în județele Brașov (47) și Sibiu(18) iar cele mai puține în Covasna (3) și Mureș (5).

Pe baza acestor constatări, se recomandă:

Creșterea implicării partenerilor sociali în orientarea profesională a elevilor

Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor și maiștrilor instructori din ÎPT

Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru formarea adulților

- Utilizarea oportunităților de finanțare a stagiilor de practică (POCU)

5.2.3.7 Rețeaua unităților școlare IPT²⁹

12,7% dintre unitățile școlare ÎPT sunt concentrate în regiunea Centru, ocupând a 4 a poziție la nivel național.

Cea mai mare concentrare a școlilor ÎPT este în județul Mureș (20,7%) iar cea mai mică în județul Covasna (6,5%).

Din analiza indicatorului pe medii de rezidență de constată că în mediul rural sunt concentrate 12,9% dintre unitățile ÎPT din regiune, 40% dintre acestea fiind înregistrate în județul Harghita.

5.2.3.8 Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi³⁰

Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi elaborată în PLAI anterior servește, alături de alți indicatori, la prioritizarea investițiilor în școli (prin POR 2014-2020), pe domenii de formare profesională, ținând cont că acest indicator oferă o imagine asupra gradului de atractivitate al școlii și capacitatea acesteia de a furniza programele de formare profesională.

5.2.3.9. Resursele umane din ÎPT³¹

Pe fondul reducerii efectivelor de elevi, numărul cadrelor didactice din învățământul liceal tehnologic a înregistrat o scădere constantă la nivel național în perioada 2011-2016. Pe ansamblul perioadei, numărul cadrelor didactice din învățământul liceal tehnologic cuprinși în anul școlar 2016-2017 a scăzut cu 18,65% la nivel național față de 2011-2012, cea mai

²⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „12 Unități IPT 2016-2017” – pentru vizualizare clic aici

³⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „13 Ierarhizare școli” – pentru vizualizare clic aici

³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „14 Resurse umane” – pentru vizualizare clic aici

mare scădere înregistrându-se la profilul tehnic (-23,69%), urmată de profilul resurse naturale și protecția mediului (-16,93%), în timp ce la servicii scăderea a fost de numai 3,25%.

Numărul cadrelor didactice din învățământul profesional în perioada 2011-2016 a cunoscut o creștere la nivel național datorată reintroducerii învățământului profesional începând din anul școlar 2012-2013, mai întâi ca învățământ profesional cu durata de 2 ani ca opțiune posibilă după clasa a IX-a de liceu, iar din anul școlar 2014-2015 ca traseu de pregătire (învățământ profesional cu durata de 3 ani) după clasa a VIII-a.

Numărul cadrelor didactice din învățământul postliceal a înregistrat o evoluție fluctuantă, corelată cu evoluția numărului de elevi, de creștere în intervalul 2011-2013 urmată de scădere începând cu anul școlar 2014-2015 până în 2016-2017, cu tendință de stabilizare în ultimii doi ani.

Pe ansamblul ÎPT, ponderea personalului calificat la nivel național a înregistrat o scădere accentuată de 3,2 puncte procentuale în anul școlar 2012-2013 față de anul anterior, urmată de o tendință de creștere începând din 2013-2014.

Reintroducerea învățământului profesional în anul școlar 2012-2013 a fost însoțită de dificultăți în asigurarea necesarului de cadre didactice care au condus la dificultăți explicabile în condițiile reluării programelor de formare profesională de nivel 3 conform Cadrului Național de Calificare după o absență de trei ani în oferta școlilor. Astfel, în anul școlar 2012-2013, ponderea la nivel național a cadrelor didactice calificate în învățământul profesional a fost de numai 77%, urmată de o creștere la cca. 89% în anul școlar 2013-2014, apoi la 95% în 2016-2017.

În învățământul postliceal ponderea la nivel național a cadrelor didactice calificate a cunoscut o evoluție fluctuantă în perioada 2011-2014, urmată de o tendință de scădere în ultimii doi ani din perioada analizată, ajungând la 95,4% în anul școlar 2016-2017 (față de 96,5% în 2011-2012).

În învățământul liceal tehnologic ponderea la nivel național a cadrelor didactice calificate a cunoscut, de asemenea, o evoluție fluctuantă în perioada 2011-2014, urmată de creștere modestă în ultimii doi ani din perioada analizată, ajungând la 98,6% în anul școlar 2016-2017 (față de 99,2% în 2011-2012).

Analiza pe grupe de vârstă în învățământul liceal tehnologic, indică scăderea continuă la nivel național a ponderii tinerilor sub 35 de ani în total personalului didactic calificat, în paralel cu creșterea ponderii grupelor de vârstă 35-39, 40-44, 45-49, 65 ani și peste. Scăderea ponderii tinerilor sub 35 de ani este explicabilă prin reducerile de posturi pe fondul scăderii populației școlare care au condus la micșorarea numărului de posturi vacante scoase la concurs, o altă explicația posibilă fiind în legătură cu atractivitatea scăzută a carierei didactice în opțiunile tinerilor.

Conform datelor INS, la nivel național ponderea personalului didactic calificat pe ansamblul învățământului liceal este apropiată de valoarea indicatorului pentru liceul tehnologic. Ponderea personalului didactic calificat din învățământul liceal al Județului Mureș a scăzut de la 98,61% în 2011-2012 (valoare sub media națională de 99,28%) la 98,36% în 2016-2017 (față de 98,78% la nivel național). Peste media regională de 98,53% în 2016-2017, se situează județele Covasna (99,12%), Alba (98,70%) și Harghita (98,64%), iar sub media regională județele Brașov (98,39%), Mureș (98,36%) și Sibiu (98,35%).

La nivelul Județului Mureș, în anul școlar 2016-2017, gradul de acoperire cu profesori calificați în învățământul liceal, în mediul urban este de 98,36%, mai mic decât în mediul rural- 98,41%.

Adaptarea ofertei ÎPT la schimbările din mediul economic și social necesită un efort susținut de adaptare din partea profesorilor. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze atât competențele metodice cât și actualizarea competențelor de specialitate cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Pe de altă parte, ponderea importantă a populației ocupate în educație obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate de atenuare a impactului reducerilor de activitate datorate reducerii populației școlare și în vederea facilitării restructurării ofertei școlare, cum ar fi:

sprijin pentru a doua specializare prin studii postuniversitare

programe de formare continuă pentru reconversia profesională și creșterea mobilității ocupaționale a profesorilor (în interiorul și în afara sistemului)

Pentru facilitarea adaptărilor la schimbările din sistem se recomandă ca măsură de fond anticiparea evoluției personalului didactic și adoptarea, în cadrul unei strategii pe termen lung, a unor măsuri însoțitoare, ținând cont de efectele combinate ale reducerii populației școlare și restructurării planurilor de școlarizare din ÎPT pentru adaptarea la nevoile de calificare.

5.2.3.10 Infrastructura unităților școlare din IPT32

Informațiile statistice furnizate de INS prin Baza de date TEMPO-Online evidențiază la nivelul regiunii Centru, următoarele aspecte privind infrastructura unităților de învățământ liceal, profesional și postliceal la începutul anului școlar 2016-2017:

Laboratoare școlare: Județul Mureș se plasează doar pe poziția a 2-a la nivel regional din punct de vedere al numărului de laboratoare existente în anul școlar 2016-2017 în unitățile de învățământ liceal, profesional și postliceal.

În județul Mureș (-11).

Ateliere școlare: Județul Mureș ocupă a 5-a poziție la nivel regional, în ceea ce privește numărul atelierelor școlare existente în anul școlar 2016-2017 în unitățile de învățământ liceal, profesional și postliceal.

În județul Mureș numărul atelierelor școlare a scăzut în anul școlar 2016-2017 față de anul anterior (-2).

Număr de calculatoare: În județul Mureș numărul de calculatoare din unitățile de învățământ existente în anul școlar 2016-2017 în unitățile de învățământ liceal, profesional și postliceal a crescut în anul școlar 2016-2017 față de anul anterior (+27).

Din informațiile statistice referitoare la învățământul liceal la începutul anului școlar școlar 2016-2017 (INS, Baza de date TEMPO-Online) se desprind următoarele concluzii privind conectarea la internet și în rețea a calculatoarelor, numărul de săli de gimnastică și numărul de terenuri sportive amenajate din unitățile de învățământ liceal:

Conectarea la internet: din totalul de 2708 calculatoare existente în unitățile de învățământ liceal din Județul Mureș, 95,01% (2573 calculatoare) sunt conectate la internet, ceea ce reprezintă un grad de conectare la internet relativ bun, peste media națională de 94,42%.

În județul Mureș, în anul școlar 2016-2017, 96,26 % din unitățile de învățământ liceal sunt conectate la internet.

Analiza pe medii rezidențiale evidențiază disparități între urban și rural în ceea ce privește gradul de conectare la internet al calculatoarelor din unitățile de învățământ liceal. Pe ansamblul județului, în anul școlar 2016-2017, în liceele din mediul urban 96,08% din calculatoare sunt conectate la internet, față de numai 83,33% în rural.

Conectarea în rețea: 2438 din cele 2708 calculatoare din unitățile de învățământ liceal din Județul Mureș sunt conectate în rețea. Cu o pondere de 90,02% a calculatoarelor cu conectare în rețea, Județul Mureș se situează peste media națională de 87,31%. Gradul de conectare în rețea este mai mare în mediul rural decât în urban, 89,79% urban față de 92,54 rural.

Săli de gimnastică: Cu un total de 46 săli de gimnastică în rețeaua unităților de învățământ liceal, județul Mureș se plasează pe locul 1 la nivel regional, alături de județul Sibiu.

Terenuri de sport amenajate: Cu un total de 27 terenuri sportive în rețeaua unităților de învățământ liceal, Județul Mureș se plasează pe locul 5 la nivel regional, după județele Brașov, Alba, Sibiu și Harghita.

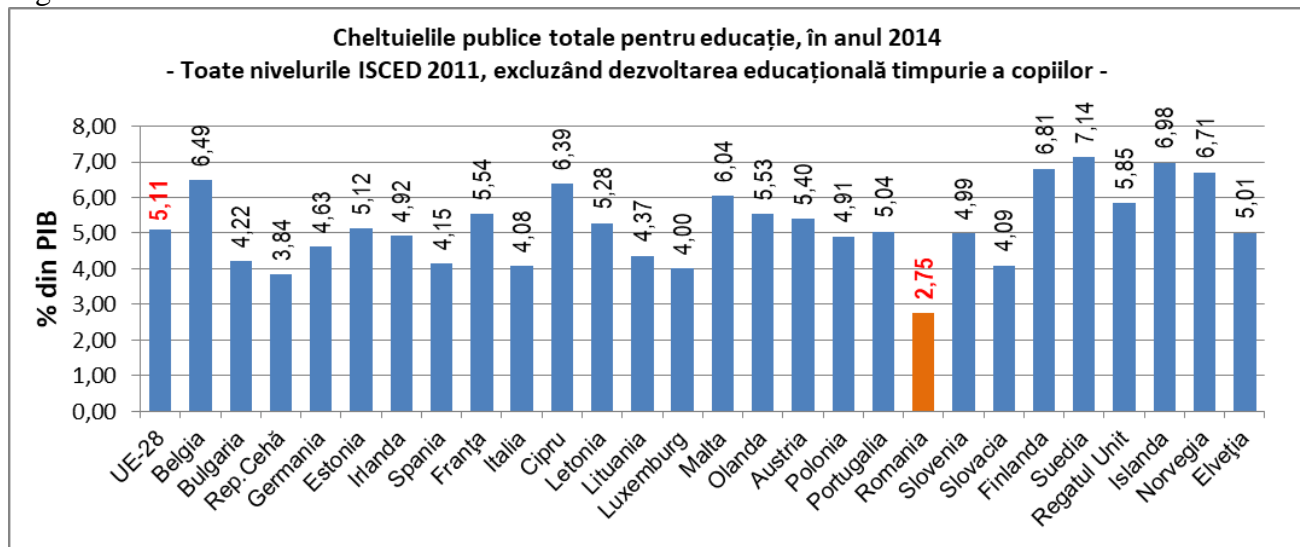
32 Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „15 Baza materială” – pentru vizualizare clic aici

5.2.3.11 Cheltuieli publice pentru educație³³

Pe totalul nivelurilor de educație (mai puțin dezvoltarea educațională timpurie a copiilor), cheltuielile publice alocate în anul 2014 de România pentru educație reprezintă doar 2,75% din produsul intern brut (PIB), procent care situează țara noastră pe ultimul loc dintre statele membre ale Uniunii Europene, mult sub media europeană (UE-18) de 5,11% din PIB.

În perioada 2012-2014, România a realizat o creștere modestă a cheltuielilor publice totale pentru educație ca procent din PIB, de la 2,64% în 2012, la 2,75% în 2015.

Fig.5.5

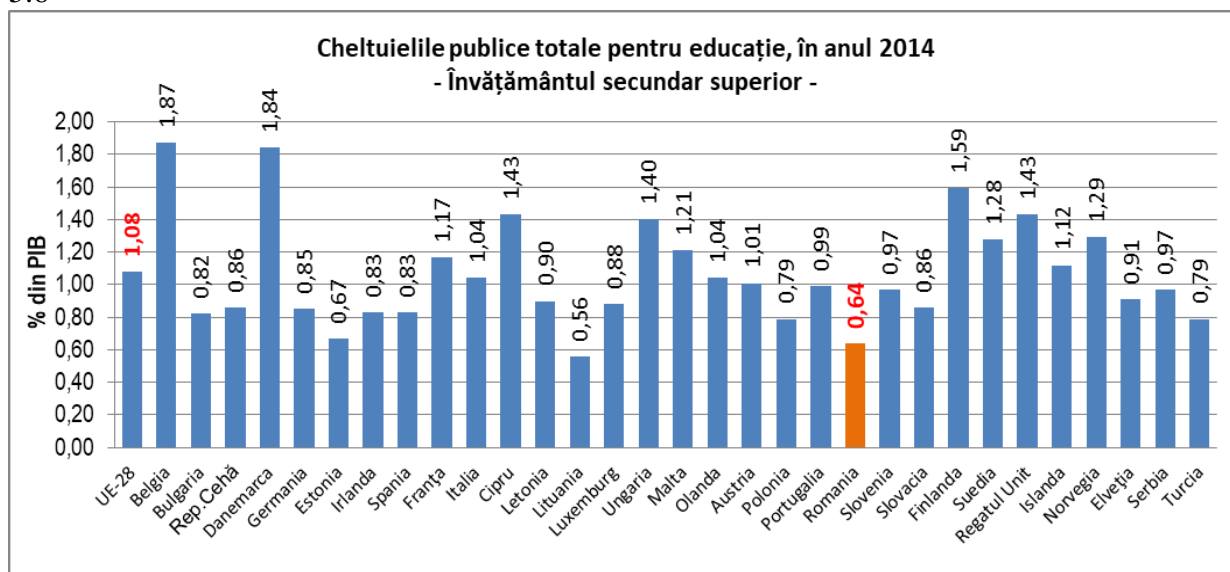
Sursa: Eurostat (date online, cod: educ_uae_fine06)

Cheltuielile publice pentru învățământul secundar superior (ISCED 3) din România au reprezentat în anul 2014, doar 0,64% din PIB, față de media europeană (UE-28) de 1,08%.

Comparativ cu celelalte state membre ale UE, România se situează penultimul loc (înaintea Letoniei) din punct de vedere al cheltuielilor publice pentru învățământul secundar superior, ca procent din PIB.

Fig.

5.6

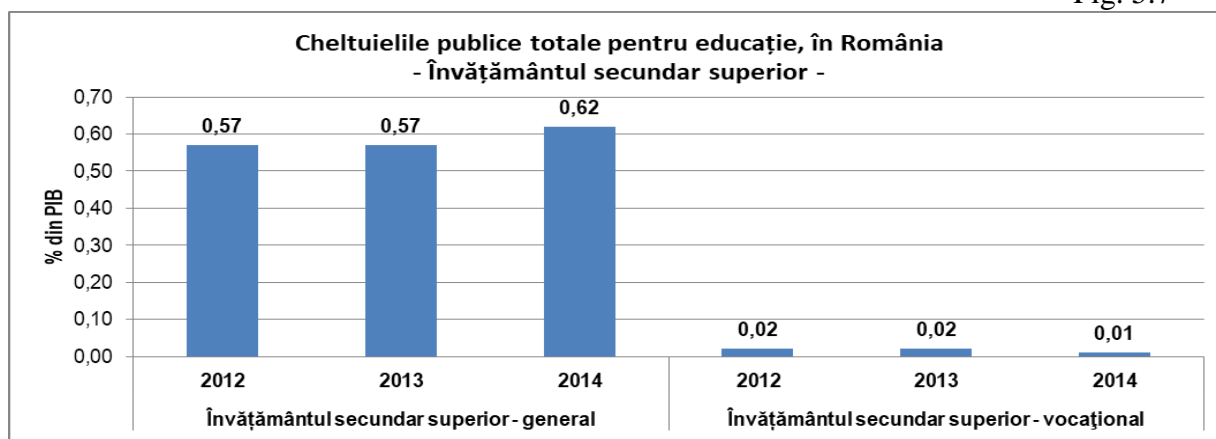
Sursa: Eurostat (date online, cod: educ_uae_fine06)

³³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „ 16 Cheltuieli pentru educație” - pentru vizualizare clic aici

Conform datelor Eurostat, în cadrul învățământului secundar superior cheltuielile publice alocate învățământului vocațional în 2014 (0,01% din PIB) sunt mult mai mici comparativ cu cheltuielile pentru învățământul teoretic (0,62% din PIB). Această situație contrastează cu nevoile specifice procesului de formare profesională care implică un consum mai mare de resurse (echipamente, consumabile etc.) și cu ponderea mai mare a numărului de elevi înscriși în învățământul vocațional³⁴ care în anul 2014 reprezenta 57,2% din totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior.

Analizând evoluțiile în perioada 2012-2014, cheltuielile pentru învățământul secundar teoretic au crescut de la 0,57% la 0,62% din PIB, în timp ce pentru învățământul vocațional au scăzut de la 0,02% la 0,01% din PIB.

Fig. 5.7

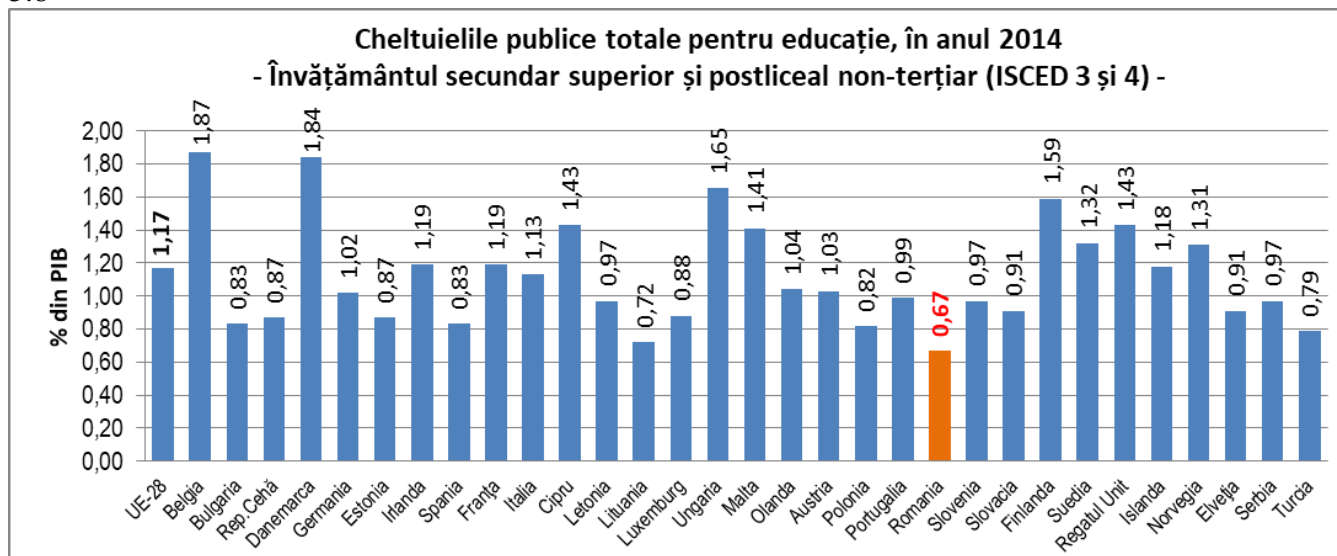

Sursa: Eurostat (date online, cod: educ_uae_fine06)

Cheltuielile cumulate pentru Învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile ISCED 3 și 4) în anul 2014 au reprezentat 0,64% din PIB, procent care situează România pe ultimul loc dintre statele membre ale Uniunii Europene, mult sub media europeană (UE-18) de 1,17% din PIB.

Fig.

5.8

Sursa: Eurostat (date online, cod: educ_uae_fine06)

³⁴Datele eurostat privind “vocational education” nu fac distincția existență în sistemul de educație din România între învățământul profesional și tehnic și învățământul vocațional. În consecință, datele Eurostat privind elevii din învățământul secundar superior (ISCED 3-4) cuprinși în “vocational education”, includ atât elevii din învățământul profesional și liceal tehnologic cât și elevii din filiera vocațională a liceului.

Cheltuielile cumulate pentru învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile ISCED 3 și 4) în anul 2014 sunt mult mai mici în cazul învățământului vocațional (0,04% din PIB) comparativ cu cheltuielile pentru învățământul teoretic (0,62% din PIB).

5.2.3.12 Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen

Adoptate în Legea Educației ca principii care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România, egalitatea de șanse și de gen și nediscriminarea se manifestă în mod concret în educația și formarea profesională din România, în primul rând prin drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare, pentru toți cetățenii României, aceste drepturi fiind recunoscute în mod egal minorilor care solicită sau au dobândit o formă de protecție în România, minorilor străini și minorilor apatrizi a căror ședere pe teritoriul României este oficial recunoscută conform legii.

Aceleași drepturi se asigură și cetățenilor celorlalte state membre ale Uniunii Europene, ai statelor aparținând Spațiului Economic European și ai Confederației Elvețiene.

Cu toate că se asigură condiții pentru continuarea studiilor elevilor din mediul rural, fie prin oferta diversificată a școlilor din rural fie prin facilități de transport, cazare și masă, se constată tendința tinerilor de a părăsi ruralul. Din analiza ofertei de formare pentru anul școlar 2017-2018, pe medii de rezidență ale școlilor, se constată că cea mai mare pondere a elevilor din liceul tehnologic se înregistrează în mediul urban (95,9%). Ponderile elevilor din rural înregistrează creșteri la intrările în sistem în anul școlar 2018-2019 comparativ cu ieșirile din sistem, situație constatată în toate județele cu școli ÎPT în mediul rural.

În mediul rural sunt concentrați cca.16% dintre elevii din învățământul profesional.

Absolvenții clasei a VIII a pot opta pentru continuarea studiilor și finalizarea învățământului obligatoriu fie în licee teoretice, tehnologice sau vocaționale, fie în învățământul profesional și dual. Continuarea studiilor se realizează în condiții egale de acces indiferent de mediul de rezidență, de gen sau de etnie.

Județul Mureș se caracterizează printr-o mare diversitate etnică, copiilor diferitelor etnii fiindu-le asigurat accesul egal la educație, în unități de învățământ/clase cu predare în limba maternă.

În ceea ce privește distribuția fete-băieți în oferta de formare profesională, aceasta ține doar de opțiunea pentru o anumită calificare/domeniul de pregătire și de condițiile de acces, fără discriminări de gen. La unele calificări se constată că sunt preponderente fetele cum este cazul calificărilor din domeniul textile-pielărie, materiale de construcții, comerț, industrie alimentară, turism și alimentație în paralele cu o preponderență a băieților pentru calificări din domeniile mecanică, electromecanică, construcții, instalații și lucrări publice.

Ca și în cazul altor etnii și copiii de etnie romă beneficiază de condiții egale de acces pentru finalizarea învățământului obligatoriu. Ei pot candida pentru un loc în învățământul liceal sau profesional în condiții egale de admitere cu ceilalți candidați, dar pot beneficia de unele reglementări speciale fiind prevăzute locuri speciale pentru aceștia, stabilite de comisiile de admitere ca locuri alocate peste numărul de locuri acordat prin planul de școlarizare, în limita a 1-2 locuri suplimentare la clasă.

În mediul rural sunt concentrați cca.16% dintre elevii din învățământul profesional..

Învățământul special de nivel liceal și profesional are, de asemenea aprobat un număr de locuri pentru fiecare an școlar, alocat în corelare cu numărul estimat de absolvenți de gimnaziu de învățământ special. Tinerii cu cerințe educaționale speciale absolvenți de gimnaziu pot opta pentru un loc în aceste clase sau pot candida pentru un loc în învățământul de masă.

Aceleași principii nediscriminatorii sunt aplicate și personalul didactic, nedidactic și auxiliar din învățământul din regiune, accesul acestuia la posturile vacante realizându-se în condiții egale, indiferent de mediul de rezidență din care provine, de gen sau de etnie

Ca argument a celor de mai sus redăm în continuare oferta planului de școlarizare aprobat și realizat total de unitatea școlară pentru anul școlar 2018-2019

Ofertă școlară 2018 / 2019

Liceul Tehnologic “Avram Iancu”

Tîrgu-Mureș, str. Gheorghe Doja nr.13, jud. Mureș,
cod: 540342, tel. 0365-882487
e-mail: liceul.avramiancu@yahoo.com
www.avramiancu-ms.edituraedu.ro

LICEU TEHNOLOGIC ZI

IX Tehnician în activități de comerț
R- 28 locuri
IX Tehnician în activități de comerț
M-28 locuri

LICEU TEHNOLOGIC SERAL

IX Tehnician mecanic intretinere si
reparatii R-28 locuri
XI Tehnician în industria textilă R-28 locuri

ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL - calificare nivel 3

Oferim:

- *practică la agenți economici*
- *cu posibilitatea de angajare și stimulare pe parcursul școlii;*
- *activități extrașcolare ;*
- *biblioteca;*
- *sală fitness;*
- *săli multimedia;*
- *săli de sport;*
- *ateliere și laboratoare cu dotare corespunzătoare;*

IX Comerciant-vânzător R-28 locuri
IX Confeccioner produse textile M-28 locuri
IX Confeccioner produse textile R+ M-28 locuri

ÎNVĂȚĂMÂNT POSTLICEAL CU FRECVENȚĂ

Asistent manager R-28 locuri

Planul de școlarizare pentru anul 2019-2020, va fi validat în luna decembrie 2018 de către Consiliul de Administrație al școlii, urmând a se regândi strategia de atragere a elevilor către școala noastră precum și implicarea mai activă a agenților economici în viața școlii.

Planul de școlarizare s-a realizat în fără o clasă propusă în anul școlar 2018/2019.

II.2 Analiza nevoilor – mediu intern (autoevaluare)

Predare-Învățare

Cerințele învățământului modern pretind formatorilor din sistemul educațional identificarea acestora în următoarele roluri:

- **Autor de curricula:** proiectează curriculum național, ca membru în comisiile naționale, curriculum la decizia școlii (CDS), curriculum de dezvoltare locală (CDL), dezvoltă programe școlare, creează situații de învățare pornind de la programele școlare, mediază relația elevului cu sursele de învățare;
- **Consilier:** îndrumă elevul către viața profesională, încurajează stilurile și metodele de învățare, susține dezvoltarea aptitudinilor personale, oferă instrumente de autocunoaștere;
- **Moderator:** moderează relațiile dintre elevi și dintre aceștia și ceilalți membri ai societății în perspectiva comportamentului civic;
- **Partener:** colaborează cu fiecare elev și cu grupuri de elevi pentru realizarea demersului didactic;
- **Evaluator:** propune criterii de evaluare, monitorizează activitățile de evaluare a produselor, se perfecționează;
- **Model:** se comportă exemplar în activitatea didactică, în societate și în familie.

Existența programelor centrate pe activitățile elevului au determinat un anumit sens al schimbării în didactica fiecărei discipline. Orientarea modernă a strategiilor didactice permite elevului să exprime puncte de vedere proprii, să realizeze un schimb de idei cu ceilalți, să argumenteze, să pună întrebări cu scopul de a înțelege, să coopereze în rezolvarea problemelor și a sarcinilor de lucru prin implementarea procedurilor referitoare la asigurarea calității.

La nivelul fiecărei discipline există profesori care utilizează metode interactive de învățare: modelarea, brainstorming, învățarea prin descoperire, problematizarea, algoritimizarea, lucrul în echipă, demonstrația, dezbateră, conversația, exercițiul etc.

Evaluarea vizează măsurarea și aprecierea performanțelor, pune accent pe elementele de ordin calitativ, vizează progresul în învățare. Printre metodele moderne de evaluare folosite de profesorii școlii noastre amintim: proiectul, eseul structurat, teste cu itemi cu alegere (duală, multiplă), dezbateră etc.

Avantajele acestor metode didactice moderne sunt: munca în echipă, legăturile interdisciplinare, dezvoltarea abilităților de comunicare, dezvoltarea capacității de decizie, respectarea termenelor stabilite prin proiectul didactic.

Un profund caracter interactiv și interdisciplinar se asigură prin excursiile și vizite realizate cu elevii. Aceste activități s-au finalizat cu realizarea unor panouri tematice, albume foto digitale, prezentări în Microsoft PowerPoint, expoziții, popularizarea ofertei școlii prin jocuri la fiecare disciplină în parte.

Prin aplicarea metodelor interactive s-a remarcat o creștere a motivației elevilor pentru participarea la astfel de activitățile didactice.

Profesorii sunt interesați de tehnicile și metodele moderne de predare-învățare și participă constant la cursuri de formare continuă organizate de Casa Corpului Didactic Mureș, universități sau în diverse alte programe.

Actualizarea site-ului școlii de profesori cu specializări colaterale studiilor.

Materialle și resurse didactice

- În anul școlar 2017-2018, școala a lucrat cu un număr de 25 calculatoare (AEL) care permit programarea activităților didactice și pregătirea, informarea în cadrul disciplinelor pe care le predau.
- Școala noastră are implementat programul SEI, dispunând de o rețea de calculatoare pe care sunt instalate lecțiile și experiențele virtuale prin platforme educaționale, utilizate de personalul didactic, 12 ore la diferite discipline în AEL iar în sala multimedia 85 ore cuprinzând filme tematice, activități de cunoaștere, orientare a elevilor spre viață.
- Școala dispune de 3 ateliere de confecții textile cu 90 de locuri de muncă pe schimb, 2 ateliere de lăcătușerie cu 50 de locuri de muncă pe schimb, unde însă dotările sunt depășite.

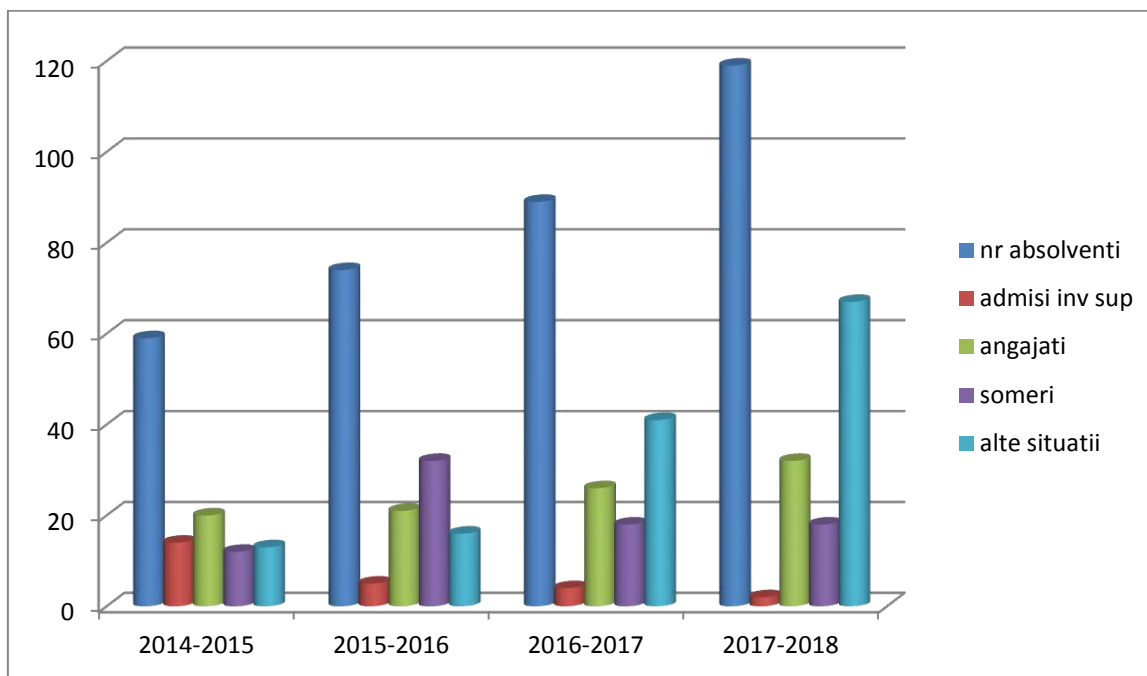
Rezultatele elevilor

- Monitorizarea rezultatelor elevilor se realizează în școală de către profesorii diriginți ai claselor terminale și secretariatul școlii.
- Datele prezentate în tabelul de mai jos permite analiza acestui aspect pentru ultimii cinci ani:

Tabelul 2.4
LICEU

An școlar	Număr absolv.	Admiși învățământ superior	%	Încadrați în muncă	%	Șomeri	%	Alte situații	%
2001-2002	319	20	6,27	56	17,55	9	2,82	54	16,93
2002-2003	159	20	12,58	66	41,51	8	5,03	65	40,88
2003-2004	152	30	19,74	40	26,32	9	5,92	73	48,03
2004-2005	161	27	16,77	38	23,60	7	4,35	89	55,28
2005-2006	158	32	20,25	33	20,89	9	5,70	84	53,16
2006-2007	243	43	17,70	30	12,35	70	28,81	100	41,15
2007-2008	290	116	40	72	24,82	54	18,62	48	16,55
2008-2009	210	82	39,05	69	32,86	41	19,53	18	8,58
2009-2010	208	73	35,09	58	27,88	35	16,82	42	20,2
2010-2011	142	19	13,43	54	38	41	28,57	28	20
2011-2012	120	24	20	25	20,8	10	8,4	61	50,8
2012-2013	187	25	13,3	20	5,4	20	5,4	142	75,9
2013-2014	87	17	19,7	25	28,7	25	28,7	20	22,9
2014-2015	59	14	18,69	20	38,98	12	20,33	13	22
2015-2016	74	5	6,77	21	28,37	32	43,24	16	21,62
2016-2017	89	4	4,51	26	29,21	18	20,22	41	46,06
2017-2018	63	2	1,8	24	26,8	18	15,1	19	56,3

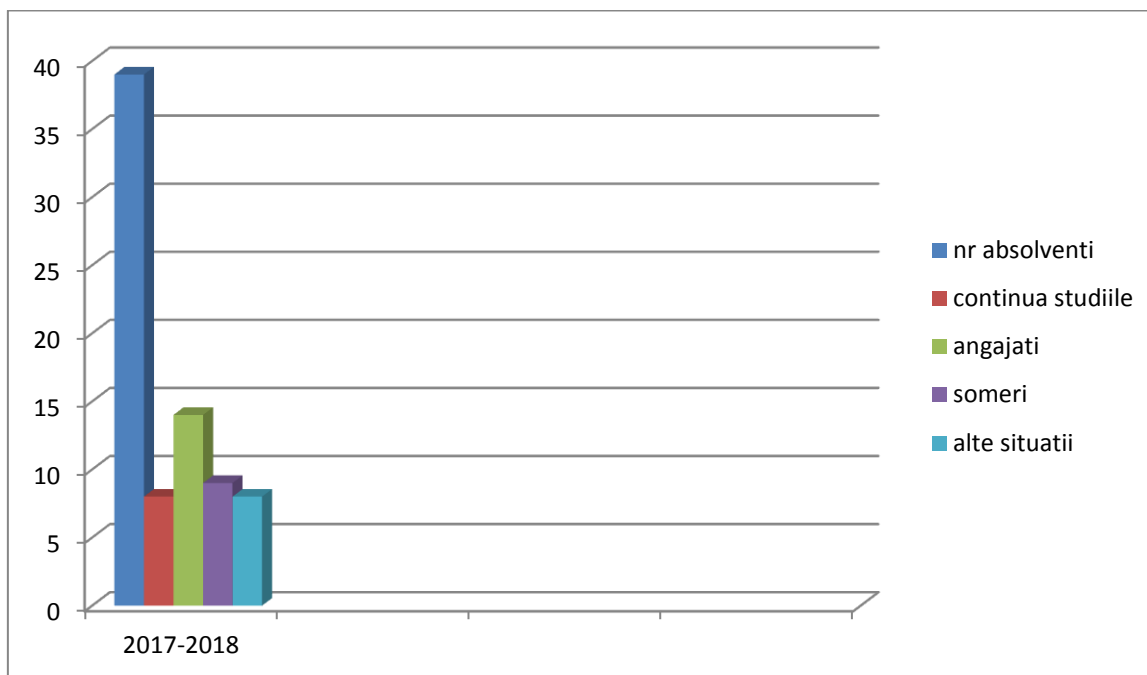
Figura 2.1
INSERTIA ABSOLVENTILOR DE LICEU

ȘCOALA PROFESIONALĂ DE 3 ANI

An școlar	Număr absolvy.	Continuă studiile	%	Încadrați în muncă	%	Șomeri	%	Alte situații	%
2017-2018	39	8	16,8	14	35,8	9	23	8	16,8

INSERTIA ABSOLVENTILOR DE ȘCOALĂ PROFESIONALĂ DE 3 ANI

- Ponderea absolvenților de liceu admiși într-o formă de învățământ superior este slabă, în comparație cu ceilalți ani, fiind motivată de faptul că puțini elevii au promovat examenul de bacalaureat, însă unii aspiră la o diplomă postliceală, înscriindu-se în această formă de învățământ.
- Șomajul este foarte mare în primul an după absolvirea liceului, întrucât condițiile concrete oferite de piața muncii nu corespund cu aspirațiile tinerilor absolvenți, dar în timp (1-2 ani) șomajul scade, rămânând deficitară la profilele în care pregătește școala elevi.
- Statistica privitoare la situația celor încadrați în muncă nu reflectă strict realitatea, întrucât după absolvire o parte a tinerilor se angajează într-o altă specializare.
- O parte din absolvenții liceului nu au putut fi contactați, fie datorită plecării acestora din localitate, țară fie datorită imposibilității de comunicare, dar ponderea lor fiind de 22 %.
- Evaluarea competențelor dobândite este cuantificată prin rezultatele obținute de către absolvenți la sfârșitul ciclului de instruire prin sistemul de examene de absolvire a unui nivel; numărul lor este în scădere, elevii preferând cursurile de calificare de scurtă durată, deseori într-un alt domeniu.
- Din tabelul de mai jos se desprinde o primă concluzie , preocuparea școlii pentru asigurarea calității actului educațional, care nu depinde doar de munca profesorilor, ci și de implicarea elevilor în dobândirea cunoștințelor necesare pentru a promova la examene, de pregătirea anterioară liceului, dar și de implicarea părinților în a-i sprijini pe copiii lor.

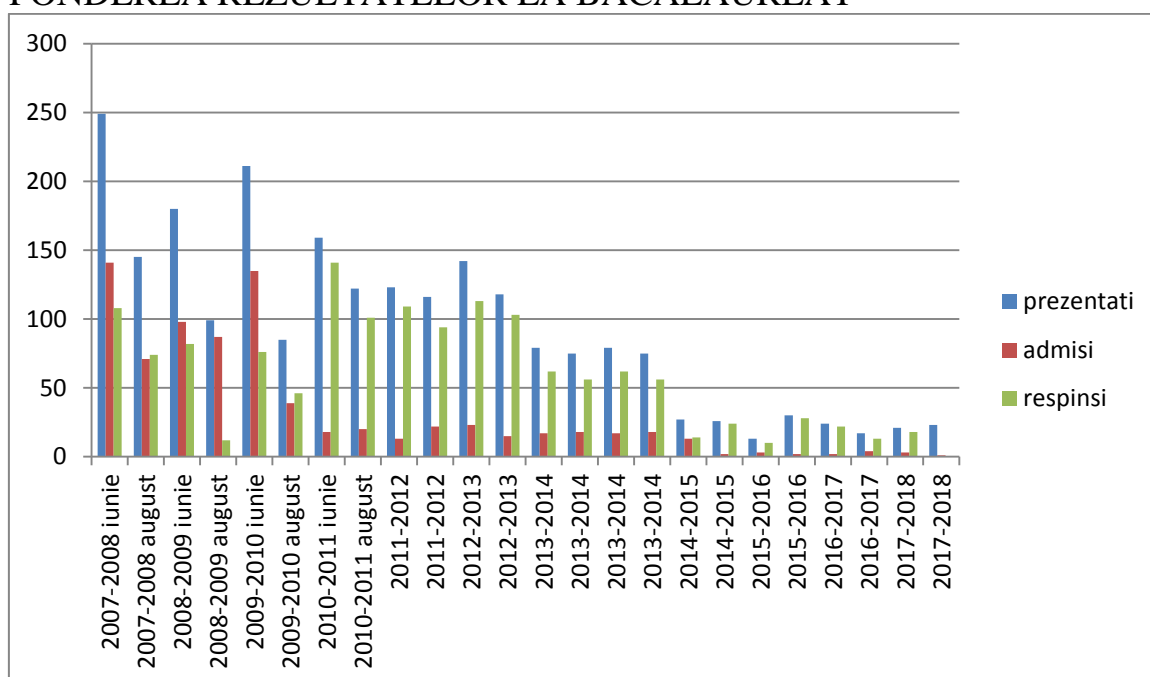
Tabelul 2.5
Rezultatele școlare la bacalaureat

Sesiunea	Înscriși	Prezențați	Admiși	Procent admiși	Respinși	Procent respinși
2002-03 iunie	130	126	60	47.61	66	52.39
2002-03 august	73	70	17	24.28	53	75.72
2003-04 iunie	124	120	106	88	14	22
2003-04 august	64	64	26	41	38	59
2004-05 iunie	133	130	97	74.6	33	25.4
2004-05 august	67	64	31	48.43	33	51.57
2005-06 iunie	173	173	75	43	98	57
2005-06 august	99	99	66	65	33	35
2006-07 iunie	190	180	68	38	112	62
2006-07 august	127	117	91	78	26	22
2007-08 Iunie	255	249	141	56,62	108	43,37
2007-08 august	149	145	71	48,96	74	51,03
2008-2009 iunie	191	180	98	54,45	82	45,56
2008-2009 august	103	99	87	87,88	12	12,12
2009-2010 iunie	221	211	135	63,99	76	36,02
2009-2010 august	93	85	39	45,89	46	54,12
2010-2011 iunie	173	159	18	11,32	141	88,67
2010-2011 august	145	122	20	16,39	101	82,78
2011-2012 iunie	155	123	13	10,56	109	88,61
2011-2012 august	135	116	22	18,9	94	81
2012-2013 iunie	150	142	23	16,19	113	79,57
2012-2013 august	145	118	15	12,71	103	87,28
2013-2014 iunie	93	79	17	21,57	62	78,48

2013-2014 august	83	75	18	24	56	76
2014-2015 iunie	33	27	13	48,14	14	51,85
2014-2015 august	34	26	2	7,69	24	92,3
2015-2016 iunie	13	13	3	23,07	10	76,93
2015-2016 august	30	30	2	6,66	28	93,4
2016-2017 iunie	24	24	2	8,34	22	91,66
2016-2017 august	23	17	4	23,53	13	76,47
2017-2018 iunie	24	21	3	14,2	18	85,8
2017-2018 august	37	23	1	4,34	22	95,6

Figura 2.4

PONDEREA REZULTATELOR LA BACALAUREAT

- Analizând rezultatele concrete obținute de absolvenții de liceu la Examenul de Bacalaureat, se constată că procentajele în general sunt în descreștere (excepție sesiunea iunie 2015) și se încadrează în limitele potențialului uman cu care se lucrează.
- Rezultatele Examenelor de certificare de nivel 4, cele pentru certificarea competențelor profesionale la liceu reflectă o bună pregătire profesională a absolvenților, menținându-se un procent de promovabilitate de 100%. Dar nu toți elevii se prezintă la aceste examene.

Îndrumare și consiliere

Unul din obiectivele dezvoltării instituționale ale școlii îl constituie promovarea traseului de profesionalizare în vederea inserției socio-profesionale a absolvenților.

1. Orientarea și consilierea vocațională este foarte importantă în școală unde tinerii au nevoie de susținere pentru dezvoltarea stimei de sine, depășirea barierelor în calea învățării, a menținerii acestora în procesul de învățare, a sentimentului de competență, a eficienței, a flexibilității, a creativității și a relaționării pozitive cu aspirațiile lor. Pornind de la aceste nevoi, în școală a fost amenajat un Cabinet de asistență psiho - pedagogică orientare și consiliere vocațională.
2. Facilitarea prin sistemul educațional (implicit a forurilor superioare) a accesului tuturor copiilor la dobândirea de competențe, calități și abilități pentru o societate bazată pe tradiție, stabilitate și performanță.

Calificări și curriculum

- Liceul Tehnologic „Avram Iancu” oferă pregătire profesională tinerilor din județul Mureș, dar și din județele învecinate în domeniile: textile-pielărie, mecanică, comerț, prin cursuri liceale zi, profesionale și seral.
- Prin aplicarea CDL - ului la liceu se urmărește completarea competențelor de bază și dobândirea unor noi competențe, ce vizează obținerea de calități organizaționale, în parteneriat cu agenții economici.
- Foarte mulți își finalizează studiile prin liceu seral numai după ce angajatorii au astfel de cerințe.

Resurse materiale

Foarte importantă este dezvoltarea și întreținerea bazei materială a școlii prin acțiuni de sponsorizare, și eforturi proprii.

- Sprijinul material al agenților economici se materializează și în organizarea unor activități extracurriculare expoziții, spectacole, baluri, diverse activități sportive.
- Printr-o bună colaborare cu Primăria Tg. Mureș și Consiliul Local Tg. Mureș, s-a reușit finalizarea unui proiect de încălzire centrală, a sălii de sport atât de necesară în momentul actual al reducerii consumurilor la întreținere, plus alte lucrări necesare.
- Școala a început un program de igienizare a sălilor de clasă, a birourilor a clădirii în general, a reabilitat total sala de sport, urmează să se continue cu reabilitări.

Resurse umane

- Echipa managerială a școlii noastre este puternic implicată în reformarea învățământului garantând un climat de muncă în echipă cu puternice disponibilități la programul prelungit și efort.
- Școala dispune de un puternic colectiv didactic format din 42 cadre didactice, toate calificate.
- Trei cadre didactice au dublă calificare, prin absolvirea cursului postuniversitar de “Informatică aplicată și programare”.
- Pe lângă personalul didactic activează în școală un număr de 14 de angajați încadrați în categoria personalului didactic auxiliar și nedidactic, din care 6 angajați în categoria personalului didactic auxiliar.

TIPUL DE UNITATE	DENUMIREA UNITATII	DOMENIUL DE COLABORARE
UNITATI DE INVATAMANT UNIVERSITARE	UNIV. TEHNICĂ „PETRU MAIOR” TÂRGU-MUREȘ UBB CLUJ NAPOCA COL. AGRICOL TRAIAN SĂVULESCU UNIV. TEHNICĂ CLUJ-NAPOCA ȘC. POSTL. MED FARM SPERANȚA FUNDAȚIA ECOLOGICĂ GREEN UNIV. DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ CLUJ-NAPOCA	Programe de formare continuă și perfecționare a personalului didactic, concursuri
AGENTI ECONOMICI	SC GUENTI SRL SC TEXTILA SOCOM TG. MUREȘ SC ANTOP PROD IMPEX SRL SC DARINA SRL SC AUCHAN ROMANIA SA SC DOMO RETAIL SA JYSK TG MUREȘ SC.PROFI ROM FOOD SRL PENNY MARKET SC AUCHAN ROMANIA SUD	Pe baza contractelor de parteneriat încheiate între părți, școala beneficiază de sponsorizări în materii prime, materiale și utilaje, premii, posibilități de angajare. Elevii efectuează practica comasată la agenții economici, tot pe baza acestor contracte.
SINDICATELE REPREZENTATIVE	SPIRU HARET	Parteneriat și consiliere în probleme legate de încadrarea și evaluarea personalului școlii, alte drepturi ale salariaților. Urmărirea realizării prevederii Acordului final încheiat între Guvernul României și Federațiile sindicale din învățământ
INSTITUȚII SI ORGANISME LOCALE	Inspectoratul Școlar Județean Camera de Comerț și Industrie Tg-Mureș AJOFPS MUREȘ Consiliul Local Mureș și Consiliul Județean Mureș Cluburile Sportive Casa Corpului Didactic Mureș Poliția de proximitate	Încadrarea personalului nedidactic și condiții de pensionare a personalului școlii. Reparații, întreținere și dezvoltarea bazei materiale a școlii. Promovarea, dezvoltarea calităților de educabili, perfecționare inițială, formativă.

Analiza PEST

Politic

- În școală există și au fost studiate documentele curriculare de bază:
  - Planul cadru, plan de învățământ, programe școlare actualizate, curriculum național (pentru fiecare nivel de clasă, formă de învățare)
- Oferta opțiunilor ține cont de cerințele comunității și are în vedere posibilitățile școlii
- Există o politică la nivelul comunitar de ajutorare a școlii în vederea realizării unui procent de școlarizare, de evitare a abandonului școlar

Economic

Din punct de vedere economic municipiul Tîrgu-Mureș și în general jud. Mureș au o rată a șomajului medie, preconizată în creștere datorită deficitului de personal ce se angajează calificat în domeniile în care forța de muncă este strict necesară: agricultură, construcții, industria lemnului, industria textilă și în general activitățile de prestări servicii care necesită flexibilitate în realizarea sarcinilor

Cunoașterea perspectivelor prin prisma Direcției forțelor de muncă, ne-a permis propunerea unor meserii din nomenclatorul de meserii, dar care au avut viabilitate scurtă și am revenit la cele vechi.

Social

Majoritatea elevilor sunt din mediul rural care întâmpină greutăți în efectuarea navetei, sunt nevoiți să apeleze la serviciile căminelor și a cantinelor altor școlii, întrucât căminul școlii noastre este în reabilitare cu șanse mici de redeschidere în următorii ani.

Un mijloc de ajutor au fost „Bani de liceu” și bursele profesionale care s-au alocat uneori cu întârziere.

Tehnologic

Existența unei rețele de calculatoare (elevi, profesori, directori, contabilitate, secretariat) legată la Internet asigură o informare promptă și de primă calitate. Majoritatea profesorilor au urmat cursul de inițiere în utilizarea calculatorului în procesul de predare-învățare, sub egida CCD.

Analiza S W O T

	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Experiența echipei manageriale și angrenarea acesteia în tot ce înseamnă reformă în învățământul tehnic și profesional. • Experiență îndelungată în pregătirea forței de muncă pentru unele calificări. • Tradiție în pregătirea forței de muncă prin învățământul profesional și tehnic. • Diversificarea ofertelor de calificări prin unitatea școlară adaptate la criteriile economice și sociale 	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultăți de comunicare școală – familie. • Persistența unor relații rigide între profesori și elevi (nestimularea tuturor valențelor elevilor). • Flexibilitate și inițiativă, uneori greoaie și reținută, a unor cadre didactice. • Neconcordanța dintre nivelul tehnic al utilajelor din atelierele școlare și cel al agenților economici. • În școală nu există suficient material

<ul style="list-style-type: none"> • Concordanța dintre oferta educațională și cererea pieței muncii. • Școala este dotată cu un număr de 55 calculatoare, organizate în 3 laboratoare, legate în rețea și conectate la Internet. • Menținerea ritmului impus de tehnica din domeniul IT. • Relații de parteneriat deja statornicite între unitatea școlară și agenții economici locali. • Existența relațiilor de parteneriat cu școli din municipiu și din țară. • Încadrarea școlii cu cadre calificate și competente (atât la cultura generală cât și la disciplinele de specialitate). • Existența unei vaste baze locative cu spații amenajate. • Utilizarea metodelor interactive pentru realizarea unui învățământ formativ. • Rezultate bune obținute de elevi la concursurile pe meserii, la concursurile interdisciplinare și la locurile de muncă unde au fost repartizați. • Circulația rapidă a informației în școală. • Absolvenții care s-au înscris la examenul de competențe au promovat 100%. • Prin CCD s-au dezvoltat stagii de formare pentru personalul didactic, la care vor participa profesori și ingineri din unitatea școlară. • Profesorii desfășoară la clase activități didactice centrate pe elevi. • Desfășurarea unor activități educative, atractive și interesante, cu elevii. • Proiectarea și desfășurarea unor activități didactice moderne cu accent pe latura activ- participativă. • 80% din cadrele didactice au urmat cursuri de formare profesională și metodică, în ultimii 4 ani. • Stabilitatea cadrelor didactice în școală este de peste 80%. 	<p>didactic pentru nivelul 4 de calificare.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilajele școlii sunt uzate fizic și moral în proporție de 45%. • Resursele financiare pentru întreținerea și repararea clădirilor școlii sunt insuficiente. • Rezultatele la disciplinele de cultură generală sunt scăzute, față de cele obținute la disciplinele tehnice. • Școala dispune de Cabinet de asistență psiho-pedagogică, încadrat cu un profesor psiholog titular, care se implică în activitatea de informare, consiliere și orientare, dar rezultatele se vor vedea în timp. • Clasele pentru calificările de nivel 2, 3 și 4 sunt în număr mai mic (demografia în scădere) cu efective nu prea mari. • Rata abandonului școlar se manifestă din ce în ce mai mult la nivelul claselor a IX-a și a X-a, (imposibilitate de susținere financiară din partea familiei). • Experiența scăzută în derularea programelor naționale și POSDRU • Lipsa de continuitate a personalului didactic suplinitor repartizat an de an în alte unități școlare. • Implicarea tot mai slabă a personalului didactic în viața școlii.
	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Unicitatea unor domenii de pregătire a forței de muncă pentru industria locală. • Dezvoltarea pe plan local și zonal a 	<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea populației școlare, paralel cu creșterea efectivelor de elevi pe clasă. • Previzional, până în anul 2016, numărul

<p>industrii confecțiilor textile, textile-pielărie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Șomajul pe plan local este mai mic decât cel înregistrat la nivelul județului. • În domeniul producției există o cerere crescândă de competențe tehnice. • Angajatorii din localitate solicită organizarea formării inițiale pe module, pentru creșterea mobilității ocupaționale. • Există solicitări de specializare ca strungar, frezor de la diverși agenți economici necesită cel puțin 2 ani până a se finaliza, dar industria nu așteaptă. • Adaptarea din mers la mediul de dezvoltare locală. • Colaborări cu unități școlare similare din țară și străinătate. • Parteneriat real cu organe economice • Centru de formare la nivel regional 	<p>absolvenților clasei a VIII-a scade cu aproximativ 25% în Tg. Mureș</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schimbări majore în structura sectorului economic. • Imposibilitatea părinților de a-și susține financiar copiii aflați în sistemul de învățământ, datorită accentuării inflației, crizei economice. • Deprecierea finanțării sistemului de învățământ – disproporțională. • Dezinteresul unor familii față de școală. • Deficiențe în legislația școlară și în sistemul administrativ. • Modificarea scării valorilor în societate. • Creșterea infracționalității juvenile prin influența negativă a unor factori din mediul social (frecventarea barurilor). • Deficiențe legislative (metodologice) care să stimuleze agenții economici în acțiunile de sponsorizare a unităților de învățământ. • Angajatorii solicită experiență profesională, la angajarea absolvenților de nivel 4 de calificare(fără a se implica în procesul de pregătire practică). • Deficiențe de comunicare cu factorii de decizie • Migrarea profesorilor către alte sectoare de activitate.
---	--

Principalele aspecte care necesită dezvoltare

- Corelarea ofertei TVET din zonă cu nevoile de calificare
  - Diversificarea ofertei educaționale la liceele tehnologice
  - Desfășurare de campanii promoționale "agresive" referitoare la oferta educațională
- Dezvoltarea capacității de informare și consiliere profesională
  - Consilierea individuală a tuturor elevilor cu probleme
  - Consilierea individuală a elevilor și conștientizarea acestora cu privire la utilizarea eficientă a mijloacelor tehnice de ultimă generație în pregătirea profesională
  - Elaborarea unui program de evaluare referitor la feed-back-ul consilierii privind dezvoltarea relațiilor școală-familie
  - Elaborarea unor programe, în colaborare cu instituțiile locale, pentru combaterea fenomenelor antisociale
- Reabilitarea infrastructurii și achiziționarea mijloacelor de învățământ și a echipamentelor didactice aferente domeniilor prioritare
  1. Identificarea nevoilor de reabilitare a infrastructurii și stabilirea priorităților
  2. Atragerea de resurse financiare pentru modernizarea bazei materiale a școlii
  3. Realizarea de venituri extrabugetare prin închirierea sălilor de sport și a sălilor de clasă.

- Dezvoltarea competențelor profesionale ale resurselor umane din TVET
  - Elaborarea curriculumului CDL pentru clasele din liceu și organizarea practicii din CDL numai la agenții economici, pe bază de contracte de practică (clasa X, XI și clasele profesionale)
  - Cuprinderea tuturor cadrelor didactice la stagiile de formare privind dezvoltarea învățământului profesional și tehnic
  - Dezvoltarea activităților de instruire centrate pe elevi

- Dezvoltarea de parteneriate eficiente în TVET pentru o formare profesională de calitate
  - Elaborarea unui program pentru sprijinirea încadrării rapide a absolvenților în producție
  - Dezvoltarea parteneriatelor cu instituțiile de învățământ superior pentru formarea continuă a personalului didactic

- Creșterea până în anul 2018 a gradului de cuprindere în TVET a categoriilor de elevi cu risc de marginalizare
  - Repartizarea de clase în oferta educațională pentru elevi din grupurile țintă
  - Atragerea de venituri extrabugetare pentru burse de școlarizare acordate elevilor proveniți din familii cu venituri mici

- Formarea unei personalități complexe la elevi, prin dezvoltarea unor activități extracurriculare atractive
  - Diversificarea activităților educative extracurriculare
  - Realizarea de venituri extrabugetare pentru desfășurarea acțiunilor educative
  - Organizarea de competiții extracurriculare, cu participare elevi-profesori, în calitate de competitori

Partea III

PLAN OPERAȚIONAL

Pentru anul școlar 2018-2019

Pe baza analizelor efectuate, a priorităților stabilite anterior, ne-am propus următorul plan operațional:

PRIORITATEA 1: Corelarea ofertei ÎPT din regiune cu nevoile de calificare		
Obiectiv 1.1: Identificarea nevoilor de calificare		
Ținta: Obținerea de informații credibile, de calitate, periodic actualizate și accesibile privind nevoile de calificare.		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Informații anuale privind evoluția pieței muncii regionale și locale, începând cu 2013 • Realizarea unui sistem unitar de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii, operațional din 2013 • Calitatea informațiilor să fie cât mai exactă.		
Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului	Termen	Cine răspunde
1. Pe baza evoluției pieței muncii să se realizeze metodologia de corelare a ofertei ÎPT cu piața muncii pe termen mediu	-revizibil anual în funcție de evoluția pieții muncii	-AJOFM -CLDPS -serviciul Resurse umane agenți economici
<ul style="list-style-type: none"> • Sondaje periodice în rândul absolvenților și angajatorilor.<ol style="list-style-type: none"> 2.1. proiectarea de instrumente și metode de investigare adecvate pentru monitorizare 2.2. sondaje reprezentative pentru unitatea școlară la nivel local 2.3. sondaje proprii efectuate direct de către școală	-iunie anual -iunie anual -anual	-AJOFM, ISJ -Universitatea -Alte instituții specializate -Rețele școlare
Resurse: bugetul național, resurse din sistem, resurse atrase.		

Obiectiv 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare		
Ținta 1.2.1 Ajustarea structurii ofertei pe termen lung la nevoile de calificare(pe domenii de pregătire și calificări)		
Rezultate măsurabile		
<ul style="list-style-type: none"> • Se vor utiliza ca indicatori procentele orientative recomandate în <i>Anexele A și B</i> • Planurile de școlarizare anuale, avizate de CDL, în concordanță cu PRAI și PLAI 		
Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului	Termen	Cine răspunde
1. Actualizarea anuală a PAS pe baza informațiilor privind nevoile de calificare din zonă, ținând cont de PLAI	Anual, Mai	Director, Comisia de Calitate
2. Proiectarea anuală a planului de școlarizare în concordanță cu recomandările din PRAI și PLAI	Anual, Decembrie	Consiliul Profesoral, Cons. Administrație
3. Adoptarea unui plan de măsuri la nivelul școlii pentru adaptarea la schimbările propuse pe termen lung conform datelor din PLAI	Decembrie în fiecare an	Cons. Administrație
Resurse: resurse din sistem, resurse pentru asistență tehnică		
Ținta 1.2.2: Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile viitoare ale unei economii în schimbare		
Rezultate măsurabile:		
<ul style="list-style-type: none"> • Realizarea a cel puțin 2 clase de liceu și 2 clase de școală profesională de 3 ani; în fiecare an școlar. • Orientarea elevilor care au finalizat școala profesională pentru continuarea studiilor, în ciclul superior al liceului • Implementarea unui sistem de practică la agenți economici prin contracte de angajare, în condițiile dobândirii de competențe transferabile, cu posibilități de angajare imediat după finalizarea studiilor 		

Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:	Termen	Cine răspunde
1. Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor și adaptarea CDL-ului în parteneriat. 2. Stabilirea unor tehnici adecvate pentru pregătirea teoretică și practică. 3. Atingerea maximului din standardele de pregătire profesională. 4. Integrarea unor elemente din competențele specifice pregătiri profesionale, în cele ale economiei de piață, ținând cont și de mediul antreprenorial și marketing. 5. Colaborarea cu alte școli pentru promovarea combinată a specializărilor existente în structura școlară (comercializare, valorificare, publicitate, promovare artistică)	Conform datelor rezultate din asistențe la ore, lecții deschise, vizite de documentare	Parteneri, școli cu același profil sau alte profile Echipe de asistență, metodiști
Resurse: Resurse din sistem		
Obiectivul 1.3: Diversificarea serviciilor oferite prin școlile din ÎPT		
Ținta 1.3: Implicarea activă a școlilor TVET în programe de formare a adulților și alte servicii în folosul comunității		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Existența a unui program de formare pentru adulți/în baza specializărilor cerute pe piața muncii până în 2019 • Promovarea de noi servicii, prin oferta școlii (anual) 		

Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului	Termen	Cine răspunde
1. Derularea procedurilor de acreditare/ implementare prin ordin de ministru 2. Pregătirea de programe de reconversie profesională pentru absolvenții proprii care nu se regăsesc pe piața muncii în 6 luni de la absolvire 3. Acțiuni de atragere a absolvenților în programe de susținere a serviciilor educaționale, de răspuns la nevoi personale 4. Crearea de facilități pentru continuarea studiilor prin asociere cu unități școlare care au învățământ de nivel II și III 5. Identificarea de oportunități de angajare, de schimb de experiență, de lucru în echipă	Calendarul activităților extrașcolare, în parteneriat cu agenții economici, fundații, ONG-uri, alte instituții	Școala prin colectivul de diriginți, consilier educativ, alte persoane abilitate
Resurse: Resurse atrase (taxe de curs, programe cofinanțate din fonduri UE, etc.)		
Obiectivul 1.4: Asigurarea calității serviciilor oferite prin școlile din ÎPT		
Ținta 1.4: Implementarea unui sistem de asigurare a calității în ÎPT		
Rezultate măsurabile:		
<ul style="list-style-type: none"> Implementarea în fiecare an la clasele de început de ciclu a procedurilor de asigurare a calității 		
Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului	Termen	Cine răspunde
1. Participare la reuniuni cu alte școli în vederea diseminării experienței dobândite	În fiecare an	Școli cu rezultate foarte bune și medii
2. Atragerea în fiecare an a câte unui nou cadru didactic în echipa comisiei pentru asigurarea calității	În fiecare an	Asistență Comisia pentru asigurarea calității/ANAC
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase (programe cofinanțate din fonduri UE, etc.)		

PRIORITATEA 2: Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere.		
Obiectiv 2.1: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă		
Ținta 2.1: Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere .		
Rezultate măsurabile:		
<ul style="list-style-type: none"> • Reducerea, până în 2019, la max. 400 a numărului de elevi arondați/consilier • Realizarea unui număr mediu de minim 3 ore de consiliere specializată / elev, anual începând cu 2015-2016 pentru elevii din clasele terminale (XI profesională, XII/XIII ciclul superior al liceului) • Informații de calitate accesibile elevilor privind oportunitățile de carieră, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT 		
Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului	Termen	Cine răspunde
<ol style="list-style-type: none"> 1. Colaborarea CJAPP din regiune pentru adoptarea unui sistem unitar de raportare și indicatori calitativi de evaluare a activităților și rezultatelor serviciilor de consiliere 2. Idem pentru proiectarea și implementarea unei metodologii unitare de investigare a opțiunilor elevilor 3. Proiectarea și implementarea unui calendar obligatoriu de activități de informare și consiliere pentru clasele de profesională 4. Implicarea partenerilor sociali în acțiuni de orientarea și consiliere pentru carieră 5. Colaborarea școlilor în rețea pentru elaborarea de materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire. 	Februarie anual	Consilier, CJAPP, ISJ, școli din județ
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase.		

PRIORITATEA 3: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii și dotării școlilor din ÎPT

Obiectiv 3.1: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT.

Ținta:

3.1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii(spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități).

3.2. Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire.

Rezultate măsurabile:

- Până în 2019, toate școlile TVET din județ să corespundă normelor de siguranță, igienă și confort pentru elevi
- Până în 2019, toate școlile TVET din județ să beneficieze cel puțin de dotarea prevăzută standardele de dotare minim obligatorie

Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului	Termen	Cine răspunde
1. Inventarul necesarului de lucrări de reabilitare a infrastructurii, stabilirea priorităților la nivel de școală.	Corelare cu comunitatea locală pentru stabilirea strategiei de finanțare	Director, Autoritatea locală, ISJ
2. Evaluarea necesarului de dotare cu echipamente si adoptarea unui plan de acțiune corelat cu strategia ofertei pe termen lung		Idem, MEN
3. Evaluarea costurilor și identificarea tuturor surselor de finanțare care pot fi accesate		Idem
4. Pregătirea documentației tehnice necesare		Idem
5. Acțiuni de informare și formare în vederea accesării surselor de finanțare (ex. pregătirea pentru fondurile structurale europene)		Idem, MEN

Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase.

PRIORITATEA 4: Dezvoltarea competențelor profesionale ale resurselor umane din ÎPT**Obiectiv 4.1:** Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT.**Ținta: 4.1.**

Toți profesorii din unitate participă anual la o formă de perfecționare metodică și de specialitate, începând cu anul școlar 2012/2013, continuând periodic cu diverse cursuri de specializare și perfecționare

Rezultate măsurabile:

- Toți profesorii cuprinși anual cel puțin activitățile metodice organizate la nivelul școlii sau al rețelei școlare/prin responsabil perfecționare-formare continuă
- Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți, operaționale în fiecare școală
- Programe operaționale anuale de actualizare a cunoștințelor din domeniul de specialitate, pentru toți profesorii de specialitate și maiștri instructori, adoptate de fiecare școală sau rețea de școli dintr-un domeniu

Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului	Termen	Cine răspunde
1. Programe în colaborare cu agenții economici, pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor din ÎPT, cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic (vizite de documentare / stagii de formare în întreprinderi / întâlniri tematice cu agenții economici / participare la târguri și expoziții, etc.) 2. Programe de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.) 3. Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți 4. Schimburi de experiență cu alte școli în cadrul rețelelor de colaborare, inclusiv cu școli din UE 5. Acțiuni de diseminare a achizițiilor din programul Phare.	Conf. grafic anual de activități,	(1) Școli, rețele de școli și parteneri (2) CCD, școli, ISJ (3) Profesori metodiști, șefii comisiilor metodice (4) Școli și rețele de școli (5) Centrele de resursă și școlile de aplicație Phare TVET

Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase.

Obiectiv 4.2 Pentru atenuarea impactului restrângerilor de activitate asupra profesorilor Facilitatea adaptărilor și schimbărilor din sistem prin măsuri de sprijin		
Ținta: 4.2.: Facilitarea adaptărilor și schimbărilor din sistem prin măsuri de sprijin pentru atenuarea impactului restrângerilor de activitate asupra profesorilor din ÎPT.		
Rezultate măsurabile:		
<ul style="list-style-type: none"> Set de măsuri pentru atenuarea impactului restrângerilor de activitate, operațional începând cu anul școlar 2013/2014 		
Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului	Termen	Cine răspunde
<p>1. Anticiparea evoluției personalului didactic și planificarea pe termen lung a măsurilor însoțitoare, ținând cont de efectele combinate ale reducerii populației școlare și restructurării planurilor de școlarizare din ÎPT pentru adaptarea la nevoile de calificare</p> <p>2. Programe de formare continuă pentru reconversia profesională și creșterea mobilității ocupaționale a profesorilor (în interiorul și în afara sistemului)</p>	actualizări anuale	Cadrul didactic Școala, furnizorii
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase.		

PRIORITATEA 5: Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT.
Obiectiv 5.1: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul ÎPT.
Ținta:
5.1: Creșterea reprezentativității partenerilor sociali în Consiliile de administrație ale școlilor
5.2: Dezvoltarea de rețele funcționale de colaborare sistematică cu partenerii sociali

Rezultate măsurabile:

- Cel puțin câte 1 partener din rândul agenților economici, reprezentat în CA
- Rețele de colaborare funcționale pe lângă fiecare școală, care reflectă diversitatea mediului economic (diverse clase de mărime, domenii și tipuri de activități producătoare de bunuri și servicii) și demonstrează implicare efectivă a partenerilor în toate activitățile cheie (identificarea cererii și planificarea ofertei, elaborarea curriculumului în dezvoltare locală, instruirea practică, examenele finale de evaluare, orientarea carierei, formarea profesorilor, educația la cerere, etc.)
- Locuri de practică și condiții de pregătire în întreprinderi asigurate pentru toți elevii, în conformitate cu Standardele de pregătire profesională și cerințele învățării centrate pe elev

Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului	Termen	Cine răspunde
1. Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de ÎPT prin cooptarea unor reprezentanți ai agenților economici semnificativi - cel puțin unul pentru fiecare domeniu principal de pregătire din oferta școlii	(1) Septembrie anual	(1) Școlile din IPT
2. Diversificarea portofoliului de parteneriate al fiecărei școli prin încheierea de noi convenții, creșterea numărului de parteneri implicați, diversificarea obiectivelor și activităților comune	(2) La începutul fiecărui semestru	(2) Idem
3. Monitorizarea parteneriatului social la nivelul rețelei de ÎPT (baza de date/harta anuală a parteneriatului) și adoptarea de măsuri de ameliorare	(3) Martie, anual	(3) ISJ (la nivel de rețea), școli (4) Școli, ISJ Mureș
4. Îmbunătățirea organizării examenelor de absolvire, privind efectivitatea participării partenerilor sociali în cadrul comisiilor	(4) Iunie, anual	

Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase.

PRIORITATEA 6: Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație
Obiectiv 6.1: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar
Grupuri țintă prioritare: - elevi din mediul rural și zone mai izolate - minorități etnice - elevi cu risc de marginalizare
Ținta: 6.1: Facilitarea accesului la educație pentru elevii din categoriile dezavantajate 6.2: Prevenirea și reducerea abandonului școlar timpuriu
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul ÎPT • Abandon școlar , maxim 2 % până în 2019/-prin metode programe furnizate de psihopedagogul școlar • Asigurarea ratelor de tranziție menționate la ținta 1.2.2 • Plan de măsuri pentru integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) implementat prin PAS în toate școlile din ÎPT începând cu anul școlar 2013/2014

Măsurile/Actiuni pentru atingerea obiectivului	Termen	Cine răspunde
<ul style="list-style-type: none"> • Investiții în infrastructura și dotarea școlilor din localități care concentrează un număr semnificativ de elevi dintr-o zonă rurală limitrofă sau din zone cu mobilitate redusă din condiții obiective (zone izolate, cu infrastructură de acces deficitară, cu posibilități de navetă sau de cămin etc.) – campusuri școlare • Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport/internat, burse, etc.- odată cu alocarea de fonduri de către Consiliul Local.) <p>11 Infrastructură adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.)</p> <p>12 Colaborarea școlilor din rețea în planificarea ofertei pentru asigurarea unei acoperiri teritoriale optime din perspectiva cuprinderii în educație și continuării studiilor la fiecare nivel de calificare în cadrul traseelor de formare planificate – corelate cu cererile de piața economică la diverse nivele de pregătire a elevilor și adulților.</p> <p>13 Programe de sprijin pentru elevii care vor să continue studiile prin schimbarea domeniului/traseului de pregătire: programe de recuperare și pregătire a elevilor pentru examenele de diferență - colaborare între școli în acest scop. Propunerea de efectuare a practicii comasate nu numai la agenții economice ci și la școlile dotate prin programe PHARE, ca un schimb de experiență prin dobândirea de credite transferabile.</p> <p>14 Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în fiecare școală din IPT – conform specializărilor în care se pot integra.</p> <p>15 Oferirea de programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)</p> <p>16 Colaborare cu autoritățile, instituții specializate și ONG pentru oferirea de asistență specializată, consiliere și sprijin familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu (din medii sociale sau etnice defavorizate, familii de emigranți, familii monoparentale, etc.)</p>	<p>1)-(3) Corelat cu calendarul programelor de investiții, în funcție de sursele de finanțare identificate</p> <p>(4) Decembrie, anual: plan de măsuri</p> <p>(5) Conf. unui grafic stabilit anual la sfârșitul primului semestru</p> <p>(6) martie, anual</p> <p>(7) conf. plan măsuri (PAS)</p> <p>(8) idem</p>	<p>(1)-(3) ISJ/MEN, autorități locale, școli, programe și proiecte</p> <p>(4)-(7) Școli, rețele de școli, foruri specializate în trasarea și monitorizarea traseelor educaționale.</p> <p>(8) Școli, rețele de școli, autorități, instituții specializate, ONG</p>
<p>Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase, resurse proprii.</p>		

PARTEA IV

Consultare, monitorizare și evaluare

◆ Scurtă prezentare a modului de organizare a procesului de consultare din timpul elaborării planului

Pentru elaborarea Planului de Acțiune al Școlii (PAS) s-au organizat întâlniri și consultări cu membrii Comitetului Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru formarea profesională (CLDPS) Sighișoara, specialiștii din unitatea noastră de învățământ, reprezentanți ai agenților economici.

Planul de Acțiune al Școlii (PAS), este elaborat în strânsă legătură cu Planul Local de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (PLAI) și cu Planul Regional de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului (PRAI Regiunea 7 Centru)

Datele sunt preluate de pe internet, discuții în școală, statistici ale AJE OFM Mureș, indicatori de școlarizare primiți de la ISJ Mureș.

◆ Monitorizare, evaluare, implementare

Pentru implementarea PAS, s-au stabilit pentru fiecare măsură persoanele responsabile și termenele pentru urmărirea și raportarea acestora, precum și categoriile de parteneri care vor conlucra pentru realizarea lor.

Coordonarea generală a procesului va fi asigurată de coordonatorii abilitați din ISJ Mureș cu sprijinul Filialei Regionale a CNDIPT.

Monitorizarea progresului în implementarea PAS va fi realizată de Consiliul profesoral, prin raportări semestriale în cadrul cărora persoanele responsabile desemnate, vor prezenta rapoarte privind stadiul realizării și vor propune măsuri ameliorative.

Evaluarea se va realiza pe baza țintelor și indicatorilor asociați acestora pentru fiecare obiectiv.

Concluziile și eventualele probleme și obstacole vor fi raportate de către persoanele responsabile Consiliului profesoral. Problemele majore vor fi transmise către ISJ Mureș și Filialei Regionale a CNDIPT care vor interveni pentru soluționarea lor.